

**Tractament dels immigrants no comunitaris als mitjans de
comunicació a Catalunya, 1996**

Estudi encarregat pel Departament de Benestar Social

Enero de 1996

RPEEO 73

**Tractament dels
immigrants no
comunitaris
als mitjans de
comunicació a
Catalunya.
Any 1996**

Direcció

Nicolás Lorite

**Grup de
recerca**

Migració i Comunicació
Departament de Comunicació Àudio-visual i
Publicitat (UAB)

**Amb el
suport de:**

Departament de Benestar Social de la Generalitat
de Catalunya

Index

1. Introducció

2. Objectius de la recerca

- 2.1 Objectius principals
- 2.2 Hipòtesi
- 2.3. Elements seleccionats i criteris
- 2.4 Elements no seleccionats i criteris
- 2.5 Elements teòrics
- 2.6 Bibliografia

3. Contextualització de les notícies sobre immigració

- 3.1 Les notícies sobre immigració no comunitària a la ràdio i la televisió
- 3.2 Actualitat i noticiabilitat
- 3.3 Terrorisme
- 3.4. Zones d'origen
- 3.5 Altres temes
- 3.6 Protagonistes indirectes

4. Televisió i immigració

- 4.1 Introducció
- 4.2 Migracions i violència
- 4.3 Racisme a l'estranger
- 4.4 Solidaritat i minories ètniques
- 4.5 Migracions i solidaritat

5. Anàlisi del tractament radiofònic

- 5.1 Descripció temàtica i anàlisi quantitatiu
- 5.2 Conceptes clau
- 5.3 Guions radiofònics

6. Migració i premsa

- 6.1 Tractament general
- 6.2 Temàtica de les notícies publicades sobre el col·lectiu d'immigrants

7. Un exemple: anàlisi del tractament informatiu del nou Reglament de la Llei d'Estrangeria

- 7.1 Televisió
- 7.2 Ràdio
- 7.3 Premsa i fotografia
 - 7.3.1 Línies generals del tractament informatiu del nou Reglament de la Llei d'Estrangeria
 - 7.3.2 Tractament de les imatges

8. Àmbit informatiu general

- 8.1 Bloes temàtics dels informatius
- 8.2 Bloes temàtics a la televisió
- 8.3 Bloes temàtics a la ràdio

9. Conclusions i propostes

- 9.1 Conclusions
- 9.2 Propostes

Grup de recerca

Direcció

Nicolás Lorite

Coordinació

1a. i 2a. fase: Eduard Bertran

1a. fase: Raúl Martínez

2a. fase: Ricardo Haye

Àrees de recerca

Televisió: Eduard Bertran, Raúl Martínez

Ràdio: Xavi Cava, Ricardo Haye

Premsa: Gemma Cortina

Fotografia: Eduard Bertran

Enregistrament, llistatge i codificació

D. Bueso, J.M. Campillo, Núria Ferran, Matilde González, M.I.Mejuto, Núria Oriol, B. Palau, María D. Petidier, Marta Segura

Tractament informàtic i estadístic

L.L. García
N.L. Bajo

Disseny gràfic

Ana Entença

Altres col·laboracions

C.C. Assad, M.L. Barbeito, R. Mateos, Concepción Sánchez

1 Introducció

El 15 de febrer de 1995 el Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, el Col·legi de Periodistes de Catalunya i els mitjans de comunicació social, van signar el "*Conveni sobre la Protecció de la Cultura i la Imatge de les Minories Ètniques en els Mitjans de Comunicació Social*" dintre del marc de l'Any Internacional per la Tolerància

El primer acord del conveni assenyalava la necessitat de:

Impulsar estudis generals teòrics i pràctics sobre la influència dels mitjans de comunicació damunt l'opinió pública, sobretot pel que fa a la mentalització social cap a les minories ètniques.

Amb aquests criteris el Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, va aprovar l'estudi: *Tractament de la immigració no comunitària als mitjans de comunicació a Catalunya, 1996*, i va encarregar la seva realització al grup de recerca *Migració i Comunicació* del Departament de Comunicació Àudio-visual i Publicitat de la Universitat de Barcelona.

2 Objectius de la recerca. Metodologia i marc teòric

2.1 Objectius principals

Aquest treball de recerca pretén, en primer lloc, recollir diferents dades i informacions i esbrinar els indicadors sócio-comunicatius bàsics per analitzar el tractament informatiu dels immigrants no comunitaris, als programes informatius, radiofònics i televisius, i als diaris de més audiència i incidència social i institucional a l'àmbit català, durant dos períodes anuals fonamentals sobre producció, programació, difusió i recepció de notícies d'actualitat: del 22 de gener al 18 de febrer i del 6 maig al 2 de juny, de 1996.

En segon lloc, persegueix l'objectiu de recollir idèntiques onades de materials informatius durant els mateixos períodes dels anys vinents amb la finalitat d'estudiar l'evolució dels indicadors sócio-comunicatius establerts.

Un tercer objectiu de la investigació és fer servir les informacions i conclusions d'aquest anàlisi per aprofundir altres branques de l'estudi de la relació sócio-comunicativa entre migració i comunicació, de les quals cal destacar les següents:

- Recepció i percepció, per part de les audiències d'àmbit català, de les notícies analitzades, referides a aquest col·lectiu.
- Rutines de producció de les notícies.
- Participació dels immigrants als mitjans de comunicació generals i locals i a la producció de notícies sobre immigrants no comunitaris.

- Mitjans de comunicació i quotidianitat dels col·lectius immigrants.
- Anàlisi de programacions televisives i radiofòniques
- Estudi textual i visual de premsa

2.2 Hipòtesi

2.2.1 Hipòtesi central

Aquesta recerca pretén verificar l'hipòtesi central següent:

El tractament que reben els immigrants no comunitaris en els mitjans de comunicació (premsa, ràdio i televisió), és, generalment, negatiu, ja que s'informa d'ells quan viuen en determinades problemàtiques que, s'associen, a la nostra societat occidental, amb comportaments delictius, poc ètics i/o disfuncionals.

2.2.2 Subhipòtesi

La hipòtesi central es va ramificar en les altres subhipòtesis següents:

- El tractament dels immigrants no comunitaris és diferent a cadascun dels mitjans de comunicació (premsa, ràdio i televisió). Aquestes diferències procedeixen d'elements sumament substancials als mitjans i dels seus propis llenguatges (escrit, radiofònic o televisiu), de les seves rutines de producció i de les diferents peculiaritats receptives.

- El tractament informatiu d'aquests col·lectius minoritaris, en els mitjans de comunicació és divers i pot variar, inclús, en un mateix mitjà i dintre una mateixa informació.
- La menció del país o àrea geogràfica de procedència dels immigrants s'associa, normalment, amb: catàstrofes naturals, assassinats, fam, guerres, narcotràfic, terrorisme, màfia, prostitució, etc., és per això que predomina una visió distorsionada de les seves cultures a la nostra societat.
- La situació espacial de la informació al diari i la seva estructura espai-temporal a la ràdio i a la televisió, constitueixen un element valoratiu determinant de la notícia.
- Tota informació de tipus positiu, relacionada amb els col·lectius immigrants, pateix una reducció d'aquesta valoració si n'hi ha una altra de tipus negatiu al seu costat, referida al mateix col·lectiu. Això fa que el receptor relacioni l'adjectivació general de la informació (guerres, catàstrofes, etc.) amb la notícia en particular, indistintament que aquesta sigui negativa o positiva.
- El llenguatge visual de la informació, amb imatge fixa i/o en moviment, és un element més de discriminació de la societat occidental envers els col·lectius immigrants.

2.3. Elements seleccionats i criteris

L'anàlisi del tractament dels immigrants no comunitaris es fa a partir de la selecció de mitjans de comunicació social de difusió a tota Catalunya i d'acord amb els criteris següents :

- Selecció de programes informatius, radiofònics i televisius de màxima audiència i incidència a Catalunya, a les cadenes públiques i privades:
- Informatius televisius migdia i vespre, de dilluns a divendres i cap de setmana, a: Televisió de Catalunya TV3, Antena3, Tele5 i Televisión Española-TVE d'àmbit estatal.
- Informatius radiofònics, vespre i de dilluns a divendres, a: Catalunya Ràdio, Cadena SER i Radio Nacional de España (per l'anàlisi quantitativa i qualitativa), i d'altres ràdios com Cadena COPE per recollir referències qualitatives.
- Selecció de pàgines d'informació d'actualitat i d'opinió als diaris de difusió i venda a tot l'àmbit català: Avui, La Vanguardia, El Periódico de Catalunya, El País, ABC i El Mundo
- Selecció de dos períodes anuals de màxima producció d'informació d'actualitat: quatre setmanes entre el 22 de gener i el 18 de febrer i quatre setmanes més entre el 6 de maig i el 2 de juny de 1996.
- Són dos períodes que es caracteritzen per màxima producció i diversitat informativa acompanyada d'una activitat social i laboral que es pot definir de normal.

2.4 Elements no seleccionats i criteris

- Per tal de fer l'anàlisi han quedat fora dels criteris de selecció altres períodes anuals, vacacionals i pre o pos vacacionals -juliol, agost, setembre, desembre, per exemple per ser moments irregulars en la

producció d'informació d'actualitat i on predominen els anomenats "culebrons" informatius o notícies contingut al qual s'hi dedica un tractament de temps i espai superior a l'habitual, degut a la seva espectacularitat en moments de fluxes baixos de notícies.

- No s'han seleccionat ni estudiat altres programacions informatives i no informatives dels mitjans àudio-visuals ni tampoc no altres continguts com els suplementos setmanals dels diaris. Incloure a l'anàlisi tots aquests materials és una tasca que està prevista realitzar en futures fases d'una recerca com aquesta la qual pretén aprofundir en el tractament de la immigració no comunitària, i de les minories ètniques en general, des de les diferents perspectives de la producció i recepció dels missatges informatius.
- No s'han seleccionat altres mitjans d'àmbits locals o comarcals. La discriminació s'efectua per les limitacions inherents a qualsevol recerca: infraestructura econòmica i de personal, terminis de presentació, criteris prioritaris i objectius finals.

2.5.- Elements teòrics

El marc teòric on es sustenta aquesta investigació es desenvolupa de manera esquemàtica a continuació. Per fer l'anàlisi del tractament del col·lectiu immigrant no comunitari als mitjans de comunicació seleccionat hem de precisar els conceptes següents.

A.- Noticiabilitat

^c
És evident que no tot allò que succeix a la nostra societat és notícia i no tot interessa a tot el món. No obstant això, qualsevol esdeveni-

mentment mundial, nacional o local, guanya el seu corresponent cànon de noticiabilitat i surt finalment a la pantalla del televisor i a la portada dels diaris, en funció de certs criteris econòmic-periodístics (homogenització i racionalització dels processos productius de la informació) i sócio-comunicatius: ideologia professional, àmbit a informació, segons diferents estudis (VILLAFANE, BUSTAMANTE & PRADO, 1987).

Aquesta noticiabilitat genera paulatinament un model de notícia basat tan sols en determinades parcel·les de la realitat, reconstruïdes informativament des de la personal òptica del periodista, abans que del verdaderament informatiu de la realitat. Opinen a les notícies, per exemple, els líders, càrrecs polítics i sindicals, banquers, etc. És el líder, la persona dels extractes socio-professionals alts o dels càrrecs dominants de la societat, i no el subjecte anònim, el que surt com a eix central de la notícia.

Els fets socials guanyen noticiabilitat quan són conflictius, sense aquest grau de conflictivitat, mesurat en funció de la seva component anormal o disfuncional, és pràcticament impossible sortir als espais destinats a l'informació d'actualitat.

B.- Actualitat

Noticiabilitat es complementa amb actualitat. Una definició que compartim en aquest sentit és la següent: "se define como tiempo presente. Un tiempo que desde la perspectiva de la radio y de la televisión ha logrado su cumplimiento pleno con la información en directo de los acontecimientos" (CEBRIAN HERREROS, 1983: 220).

És actualitat: "un suceso de estricta contemporaneidad o de algún hecho que -sin ser producido en el tiempo presente- recobra este sig-

nificado por la interpretación informativa o, simplemente, por estar conectado con algo que ha sucedido aquí y ahora. En este sentido se puede actualizar informativamente algo que ha sucedido hace tiempo o que todavía no ha acontecido (BRAJNOVIC, 1991:169).

La ràdio i la televisió poden retransmetre en direct, qualsevol esdeveniment mundial. Aquesta instantaneïtat permet veure la realitat social de forma que sembla que succeix al nostre carrer, com si la veièsim per la nostre finestra (BRUSINI & JAMES, 1982; LARSON, 1984).

L'enregistrament de qualsevol aconteixement i la seva retransmissió immediata a qualsevol llar del món, és una tasca informativa que només poden realitzar determinades agències i mitjans.

La posibilitat de recollir i emetre allò que succeix al món, amb criteris d'actualitat, té una relació directa amb les xarxes de telecomunicacions i infraestructures comunicatives (les denominades indústries culturals) i amb els pressupostos econòmics i recursos tecnològics i humans disponibles: noves tecnologies àudio-visuals i personal especialitzat i educat en la seva manipulació (BUSTAMANTE & VILLAFANE, 1986; BUSTAMANTE & ZALLO 1988; MATTELART, 1989; MATTELART, DELCOURT MATTELART, 1984; 1986 y 1977; MORAGAS, 1985 y 1992).

C.- Construcció del missatge informatiu

El missatge informatiu es construeix amb criteris de noticiabilitat i actualitat conceptualitzats anteriorment i està destinat a audiències d'acord les tecnologies i peculiaritats àudio-visuals dels mitjans, les gramàtiques àudio-visuals i els llenguatges informatius verbals i no verbals (HAWES, 1991; HILLS, 1981; MARTÍNEZ ALBERTOS,

1977 Y 1989; OLIVA & SITJA, 1990; PIEDRAHITA, 1987; RUGE, 1983; TORAN, 1982).

L'eix narratiu de la notícia d'actualitat és l'extracció-difusió d'allò més significatiu de la societat, encara que el més significatiu de la cotidianeïtat es mesura des de l'òptica ideològica dels informadors, les rutines de producció, o, de vegades, des d'uns free-lance els quals persegueixen exclusives informatives i notorietat a qualsevol preu.

Tota exclusiva informativa implica un alt risc personal (és el cas dels reporters i càmeres desplaçats als conflictes bèl·lics). Les imatges impactants poden pulveritzar qualsevol r cord d'audiència i incrementar els ingressos del mitjà i el prestigi dels professionals (PÉREZ-REVERTE, 1994). Criteris com aquest, de caire econòmic i informatiu, fan que la notícia d'actualitat sigui més dram tica i sensacionalista, i que predomini la parcialitat de la realitat, llenguatges periodístics simples, linials, homogenis i amb bastant economia dels termes emprats.

Els informatius radif nics i televisius, organitzats d'acord amb aquest concepte d'actualitat generen tot tipus d'efectes en els receptors, principalment violents (KATZ & BLUMLER & SHEFFIELD, 1985; KATZ & LAZARFELD, 1979; KLAPPER, 1949; RODA, 1989; STATERA, 1985, WOLF, 1987).

Paralelament, el receptor és cada vegada més exigent amb el mitjà. S'interessa més per l'actualitat informativa sempre que es fa una correcta construcció i utilització del llenguatge àudio-visual, sempre i quan es conjuga l'utilització de tots els termes de la gram tica àudio-visual amb els llenguatges de la càmera, l'edició, la realització, la pos-producció, etc. Es tracta d'un receptor amb una cultura de la imatge que sap distingir entre tipus de pla, angulacions de

càmera, efectes òptics i mecànics, direcció quantitat de llum, àmbits naturals i artificials de l'enregistrament, credibilitat de les imatges etc. (ACHARD, 1991; MILLERSON, 1990, 1987, 1984A, 1984B, 1984C, 1983; RAIMONDO SOUTO, 1991; SOLER, 1988).

D.- Presentació de la informació

Els conductors dels programes informatius, amb els seus trets físics, la seva estètica, els seus llenguatges verbals i no verbals (LYLE, 1990; RICCI & CORTESI, 1980), els moviments i gesticulacions a la càmera i el seu peculiar estil de transmetre les notícies -amb major o menor credibilitat-, l'entonació (BAGGALEY & DUCK, 1979; GUBERN, 1987A); i el format del telenotícies, amb les seves tipologies de notícies, horaris i durada, estructura dinàmica entre blocs, etc., són elements que representen un rol preponderant en els processos de transmissió i recepció de les informacions televisives (CALABRESE & VOLLI, 1980; OLIVA & SITJA, 1991).

No s'ha d'oblidar les tendències generals de la presentació de la informació televisiva d'actualitat (presentadors, formats, escenaris, etc.). Durant els anys setanta es va implantar, després del franquisme, la naturalitat del presentador-conductor de l'informatiu. Després es va imposar la naturalitat amb les noves exigències informatives d'una societat democràtica espanyola emergent: importància de la comunicació popular, local, alternativa, menys rígida i més dinàmica, bidireccional (els nous mandataris democràtics de l'UCD accedeixen a la direcció de l'ENTE de RTVE i fan servir criteris comunicatius més oberts i europeus, menys marcial i autàrquics). Aquest comportament més natural del conductor es va substituir, durant la segona meitat dels 80, i a partir dels 90, amb la televisió privada.

Als anys 90 els conductors dels telediaris es converteixen en actors principals, en presentadors estel·lars, en actors-presentadors de l'espectacle informatiu amb un objectiu primordial: guanyar la batalla de les audiències abans que el criteri d'aprofundir en el tractament informatiu de la realitat.

Telenotícies com 'Entre hoy y mañana' (Luis Mariñas, Tele 5), i l'informatiu de José María Carrascal en A3, a la tercera hora informativa, aporten nous efectes de càmeres, vestuaris, decorats, llençols del presentador, etc. No obstant, el plató de televisió es converteix en un gran escenari: desfila la mateixa realitat fragmentada de sempre (ROSITI, 1980), mateixos continguts, eminentment polítics (líders socials de sempre), la mateixa presentació (atraccions informatives), entrelatzades amb un ritme i una duració, els quals es constitueixen en els elements primordials de l'informatiu (CALABRESE & VOLLI, 1980).

E.- Informació i realitat social

L'esdeveniment es pot interpretar des de diferents perspectives subjectivo-ideològiques "No existe una única respuesta de carácter universal a la pregunta ¿qué es la realidad social?... Al informar no sólo procuramos comunicar lo que acontece en la sociedad, sino que difundimos un mensaje sobre una realidad que codificamos, interpretamos subjetivamente. Por lo tanto podemos pensar que informar es construir una realidad (...) Dotar de forma, a partir de un código, a un segmento de lo real." (GONZALEZ REQUENA, 1989:22). "Carece de sentido, pues, la noción de <<objetividad informativa>>, la de <<manipulación>> se nos descubre, necesariamente, como una que el análisis debe asumir y promocionar: si la noticia es un discurso construido a partir de un suceso, carece de sentido postular la ausencia de <<manipulación>> en tal proceso (...) Si el discurso informativo es objetivo es también, inanalizable en tanto discurso.."(GONZÁLEZ REQUENA, 1989: 14).

Emile Durkheim descriu a la seva obra fundamental 'El suïcidi' que: la societat es una realitat 'sui generis'; una realitat que difícilment se puede reducir a factors sociològics o de qualquier otro tipo (DURKHEIM, 1971 i 1972). El plantejament durkhenià, de la corrent funcionalista (BERGER, 1963; GINER, 1985 Y 1982), considera que l'informador només podrà transmetre la realitat real del fet social, sempre i quan: *vaya más allá de las simples respuestas recogidas directamente de los actores sociales. Es decir, si sabe discernir las funciones manifiestas de las latentes*, dinàmiques d'autors posteriors de la mateixa escola de pensament que Durkheim com Merton (MORAGAS,1985; WOLF,1987).

F.- Producció escalonada

Qualsevol esdeveniment segueix un escalonament relatiu a la seva propagació i incidència. Primer de tot apareix com a notícia d'actualitat, en qualsevol de las seves tipologies -amb imatges o sense, a una columna, amb una cita, etc- als informatius de les cadenes televisives i radiofòniques i a les pàgines d'actualitat dels diaris. per tant, t creiem que la notícia és un dels elements principals, per no dir l'eix central de la configuració de la resta de continguts informatius i no informatius dels mitjans de comunicació social.

Una vegada surt la notícia d'actualitat és quan es tracta en profunditat el mateix esdevenimentt en altres espais i programes dels mitjans, és inclús quan pot adequarse al món de la ficció: telenovela, cinema, novela, etc.

G.- La notícia com unitat central

La notícia d'actualitat és, segons el nostre criteri, l'unitat de la mostra dels materials informatius analitzats en aquest estudi.

La mostra i anàlisi de notícies en el cas dels informatius televisius i radiofònics, és de dos tipus:

- Mostra quantitativa de notícies d'actualitat durant els períodes seleccionats, per fer l'anàlisi per cadenes, dies de la setmana, blocs temàtiques i notícies principals.
- Mostra quantitativa i qualitativa de notícies relacionades amb els temes de immigració no comunitària per treballar l'anàlisi espacial i temporal de la notícia, així com els llenguatges textual, visual, auditiu, àudio-visual i intercontextual.

La mostra de notícies analitzades a la premsa estan relacionades amb el col·lectiu estudiat (immigrants no comunitaris) sense oblidar que poden apareixen sota paraules o expressions com: immigrants, emigrants, emigració, immigració, estrangers, Llei d'Estrangeria, etc. i/o amb les zones geogràfiques d'origen, i/o an frases entre línies, etc. Aquesta mostra tracta de maneres textuais i visuals. En el primer cas és realitza un estudi de tipus espacial, principalment intercontextual, i semàntic i en el cas del tractament fotogràfic s'analitza el llenguatge visual i la seva relació amb el text.

H.- Notícies positives, negatives

Al realitzar l'anàlisi de les notícies hem de precisar que sostenim el criteri de positiu com a sinònim de qualitat. Aixó vol dir que el millor tractament informatiu del col·lectiu immigrant és el que fa

servir tota una sèrie d'elements periodístics, gramaticals, textuais i visuals, amb la corresponent qualitat, contrast i reflexió que requereixen.

El tractament és positiu quan la notícia està contrastada, es declina l'opinió en les fonts i té cura en les narratives visuals i textuais, independentment del tema tractat.

Per tant, tractar bé al col·lectiu d'immigrants no vol dir informar únicament de allò positiu que tingui que comunicar.

2.6 Bibliografia

- ALTHUSSER, L. (1974): "Ideología y aparatos ideológicos de Estado" in *Escritos*, Laia, Barcelona.
- ARDOINO, Jacques (1988): "Logique de l'information, stratégies de la communication" in *Pour*, No.114, Paris.
- ARNHEIM, Rudolf (1976): *La pensée visuelle*, Flammarion, Paris.
- BACHELARD, Gastón: (1972): *La formación del espíritu científico*, Siglo XXI, Buenos Aires.(1949): *Le rationalisme appliqué*, PUF, París.
- BAGGALEY, J. & DUCK, S. (1979): *Análisis del mensaje televisivo*, G.Gili, Barcelona.
- BALSEBRE, Armand (1987): *Las imágenes auditivas en la radio*, Tesis Doctoral, Facultad de Ciencias de la Información, UAB, Bellaterra.
- BERGER, P.L. (1963): *Invitation to sociology: A Humanistic Perspective*, Anchor Books, New York. Versión en castellano: *Introducción a la sociología*, Ed.Limusa, Mexico, 1986.
- BERGER, P.L. & LUCKMANN (1967): *The Social Construction of Reality*, Allen-Penguin, Londres. Traducido al castellano: *La construcción social de la realidad*, Ed.Amorrortu, Buenos Aires, 1984.
- BOURDIEU, Pierre (1980): *Questions de Sociologie*, Les Editions de Minuit, Paris.
- BOURDIEU, P.,CHAMBOREDON, J-C.,PASSERON J-C. (1973): *Le*

métier de sociologue, Ecole Pratique des Hautes Etude (VI Section) and Mouton & Co. Versión en castellano: *El oficio de sociólogo*, Siglo XXI, México, 1976.

BOURDIEU, P., PASSERON J.-C. (1977): *La reproducción*, Editorial Laia. Barcelona.

BRAJNOVIC, Luka (1991): *El ámbito científico de la información*, Ediciones Universidad de Navarra, S.A., Pamplona.

BRUSINI, H. & JAMES, F. (1982): *Voir la vérité. Le journalisme de télévision*, Presses Universitaires de France, Paris.

BUNGE, M. (1981): *Materialismo y ciencia*, Ariel, Barcelona.

BUSTAMANTE, E. & VILLAFANE, J. (1986, Coords.): *La televisión en España mañana*, Siglo XXI, RTVM, Madrid.

BUSTAMANTE, E. & ZALLO, R. (1988, coords.): *Las industrias culturales en España* Akal Comunicación, Madrid.

CALABRESE, O. & VOLLI, U. (1983): *Come si vede il telegiornale*, Laterza, Bari.

CARDUS, S. & ESTRUCH, J.: (1986): "Teoría y provocació. Reflexions per una epistemologia paradoxal" in *Papers*, Departamento de Sociología, UAB, Bellaterra, n.26, pp.69-104.

CAZENEUVE, Jean: (1978): *La sociedad de la ubicuidad, comunicación y difusión*, G.Gili, Barcelona. (1977): *El hombre telespectador*, Gustavo Gili, Barcelona. (1967): *Sociologie de la radio-télévision*, Presses Universitaires de France, París.

- Versión castellana: *Sociología de la radio-televisión*, Ed. Paidós, Buenos Aires, 1967.
- CESAREO, G. (1986): *Es noticia*, Mitre, Barcelona.
- COLOMBO, Furio: (1983): *Rabia y televisión. Reflexiones sobre los efectos imprevistos de la televisión*, Gustavo Gili, Barcelona.
(1976): *Televisión: La realidad como espectáculo*, Gustavo Gili, Barcelona.
- CEBRIAN HERREROS, Mariano (1983): *Fundamentos de la teoría y técnica de la información audiovisual*, 2 Vol., Editorial Mezquita, Madrid.
- DURKHEIM, E. (1972): *Las reglas del método sociológico*, Ed. La Pléyade, Buenos Aires. (1971): *El suicidio*, Schapire, Buenos Aires.
- ECO, Umberto (1973): *Apocalípticos e integrados ante la cultura*, Ed. Lumen, Barcelona.
- FANG, I. (1977): *Noticias por televisión*, Marymar, Buenos Aires.
- FEYERABEND, Paul: (1984): *Adiós a la razón*, Tecnos, Madrid.
(1982): *Tratado contra el método*, Tecnos, Madrid.
- FOUCAULT, Michel (1981): *Esto no es una pipa. Ensayo sobre Magritte*, Editorial Anagrama, Barcelona.
- GANZ, P. (1989): *Le reportatge radio& télé*, Editions du Centre de Formation et de Perfectionnement des Journalistes, París.
- GARCIA JIMENEZ, J. (1965): *Teoría de los contenidos de la televi-*

sión, TVE, Servicio de Formación, Madrid.

GIL CALVO, Enrique (1985): *Los depredadores audiovisuales*. Tecnos, Madrid.

GINER, Salvador: (1985): *Sociología*, Edicions 62, 2a.edición, Barcelona. (1982): *Historia del pensamiento social*, Ariel, Barcelona.

GINZBURG, C. (1979): "Spie. Radici di un paradigma indiziario" in GARGANI, A.(coord.): *Crisi della regione. Nouvi modelli nel rapporto trasapere e attività umane*, Torí, Giulio Einaudi Editore.

GOLDING & ELLIOT (1979): *Making the news*, Longman, Londres.

GONZALEZ REQUENA, J. (1989): *El espectáculo informativo*, Akal, Madrid.

GREEN, M. (1973): *Periodismo en TV*, Troquel, Buenos Aires.

GUBERN, Román: (1987a): *La mirada opulenta*, G.Gili, Barcelona. (1987b): *El simio informatizado*, Fundesco, Madrid.

HAWES, William (1991): *Television Performing: News and Information*, F.Press, London.

HILLS, George (1981): *Los informativos en radio-televisión*, IORTV, Madrid.

IBAÑEZ, Jesús: (1987): "La comunicación en la era electrónica" in *Papers*, Departament de Sociologia, UAB, Bellaterra, n.28, pp.109-119. (1979): *Más allá de la sociología*, Siglo XXI, Madrid.

- KATZ, E., BLUMLER, G., SHEFFIELD, F.D. (1974): "Usos y gratificaciones de la comunicación de masas" in MORAGAS, M.de (ed.): *Sociología de la comunicación de masas*, Vol.II, pp.127-172, Gustavo Gili, Barcelona.
- KATZ, E & LAZARSFELD, P.F. (1979): *La influencia personal. El individuo en el proceso de comunicación de masas*, Hispano Europea, Barcelona.
- KLAPPER, J.T. (1949): *The Effects of Mass Media: A Report to the Director of the Public Library Inquiry*, Columbia University Press, Bureau of Applied Social Research, Nueva York. Versión en castellano: *Los efectos de las comunicaciones de masas. Poder y limitaciones de los medios modernos de difusión*, Aguilar, Madrid, 1974.
- KUHN, Thomas S. (1962): *The Structure of Scientific Revolutions*, University of Chicago Press. Versión en castellano: *La estructura de las revoluciones científicas*, F.C.E., Mexico, 1971.
- LAKATOS, I. & MUSGRAVE, A. (1975): *La crítica y el desarrollo del conocimiento*, Grijalbo, Barcelona.
- LARSON, J.F. (1984): *Television's window on the world*, Ablex, New Jersey.
- LORITE, Nicolás (1992): *Dinamización social y radio municipal*, Tesis doctoral, Facultad de CC.I., UAB, Bellaterra.
- MATTELART, M.M. & STOURDZE (1984): *Tecnología, cultura y comunicación*, Mitre, Barcelona.

- MARCUSE, Herbert: (1983): *Eros y civilización*, SARPE S.A., Madrid. (1981): *El hombre unidimensional*, Ariel, Barcelona.
- MARTINEZ ALBERTOS, J.L.: (1989): *El lenguaje periodístico*, Paraninfo, Madrid. (1983): *Curso general de redacción periodística*, Mitre, Barcelona. (1977): *El mensaje informativo. Periodismo en radio, televisión y cine*, ATE, Barcelona.
- MARX, K. & ENGELS (1970): *La ideología alemana*, Grijalbo, México.
- MATTELART, Armand (1989): *La internacional publicitaria*, Fundesco, Madrid.
- MATTELART, A. & DELCOURT, X. & MATTELART, M. (1984): *¿La cultura contra la democracia?*, Mitre, Barcelona.
- MATTELART, A. & PIEMME, J.M.: (1985): "Veintitrés notas para un debate políticas sobre la comunicación" in MORAGAS, M. (ed) *Sociología de la comunicación*, Vol.IV, G.Gili, Barcelona, pp. 81-99.
- MCLUHAN, Marshall (1967): *El medio es el mensaje*, Paidós, Buenos Aires.
- MILLS, C.W. (1959): *The Sociological Imagination*, Oxford University Press, Nueva York. Versión castellana: *La imaginación sociológica*, F.C.E. México.
- MILLERSON, Gerald: (1990): *Manual de producción de vídeo*, Editorial Paraninfo, Barcelona. (1987): *Técnicas de realización y producción en televisión*, I.O.R.T. Madrid. (1984a): *La ilumina-*

ción en televisión, I.O.R.T., Madrid. (1984b): *Escenografía básica*, I.O.R.T., Madrid. (1984c): *TV producción eficaz. Técnicas y procesos*, Hispano Europea, Barcelona. (1983): *TV. La cámara y su operatividad*, Hispano Europea, Barcelona.

MORAGAS SPA, Miquel de: (1992): *Los juegos de la comunicación. Las múltiples dimensiones comunicativas de los Juegos Olímpicos*, Fundesco, Madrid. (1985): *Sociología de la comunicación de masas*, Gustavo Gili, Barcelona.

MORIN, Edgar (1974): *El paradigma perdido: el paraíso olvidado*, Editorial Kairós, Barcelona.

OLIVA, LI. & SITJA, X. (1990): *Las noticias a la televisión*, Instituto Oficial de Radio y Televisión, Barcelona.

PASQUALI, Antonio (1980): *Comprender la comunicación*, Monte Avila Editores Caracas.

PEREZ DE LABORDA, A. (1989): *La ciencia contemporánea y sus implicaciones filosóficas*, Ed. Cincel Madrid.

PÉREZ-REVERTE, Arturo (1994): *Territorio comanche*, Ollero & Ramos Editores, Madrid.

PIEDRAHITA DEL TORO, Manuel (1987): *El teleperiodismo*, IORT, Madrid.

PIEMME, J.M. (1980): *La televisión: un medio en cuestión*, Editorial Fontanella, Barcelona.

POPPER, K. (1962): *La lógica de la investigación científica*, Tecnos, Madrid.

- PRADO, Emili: (1989) *Proyecto docente e investigador de la Teoría y Técnica de la Información Audiovisual*, CAP, UAB, Bellaterra.
(1981): *Estructura de la información radiofónica*, ATE, Barcelona.
- RAIMONDO SOUTO, H.M. (1991): *Técnicas del realizador de vídeo*, I.O.R.T., Madrid.
- RAMONET, I. (1983): *La golosina visual*, Gustavo Gili, Barcelona.
- RATZKE, Dietrich (1986): *Manual de los Nuevos Medios*, G. Gili, Barcelona.
- RICCI BITTI, P. & CORTESI, S. (1980): *Comportamiento no verbal y comunicación*, Gustavo Gili, Barcelona.
- RODA FERNANDEZ, Rafael (1989): *Medios de comunicación de masas. Su influencia en la sociedad y en la cultura*, Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS), Madrid.
- ROSITI, F. (1980): *Historia y teoría de la cultura de masas*, Gustavo Gili, Barcelona.
- RUGE, P. (1983): *Prácticas de periodismo televisivo*, EUNSA, Pamplona.
- SEBASTIAN, Ma. Victoria (1983): *Lecturas de psicología de la memoria*, Alianza Universidad, Madrid.
- SMITH, A. (1983): *Goodbye Gutemberg*, G. Gili, Barcelona.
- SOLER, Llorenç (1988): *La televisión. Una metodología para su aprendizaje*, Gustavo Gili, Barcelona.
- STATERA, Gianni (1985): "Las investigaciones sobre los efectos de los mass-media" in MORAGAS, M. de (ed.): *Sociología de la*

- comunicación de masas*, vol.I, pp. 51-72, Gustavo Gili, Barcelona.
- TORAN, L. Enrique (1982): *La información en TV*, Mitre, Barcelona.
- TUCHMANN, G. (1983): *La producción de la noticia*, Gustavo Gili, Barcelona.
- VILA SERRA, D. (1988): *Evolución de la audiencias de los medios de comunicación en España*, Tesis Doctoral, Facultat de Ciències de la Informació, UAB, Bellaterra.
- WATZLAWICK, P. (1987): *Lo malo de lo bueno*, Herder, Barcelona.
- WATZLAWICK, P. ET ALT. (1989): *La realidad inventada (¿cómo sabemos lo que creemos saber?)*, Gedisa, Barcelona.
- WEBER, Max (1985): *Sobre la teoría de las ciencias sociales*, Planeta Agostini, Barcelona.
- VILLAFañÉ, J., BUSTAMANTE, E., PRADO, E. (1987): *Fabricar Noticias. Las rutinas productivas en radio y televisión*, Editorial Mitre, Barcelona.
- WOLF, Mauro (1987): *La investigación de la comunicación de masas*, Editorial Paidós, Barcelona.

3. Contextualització de les notícies sobre immigració

3.1 Les notícies sobre immigració no comunitaria a la ràdio i la televisió

3.1.1 Notícies aparegudes

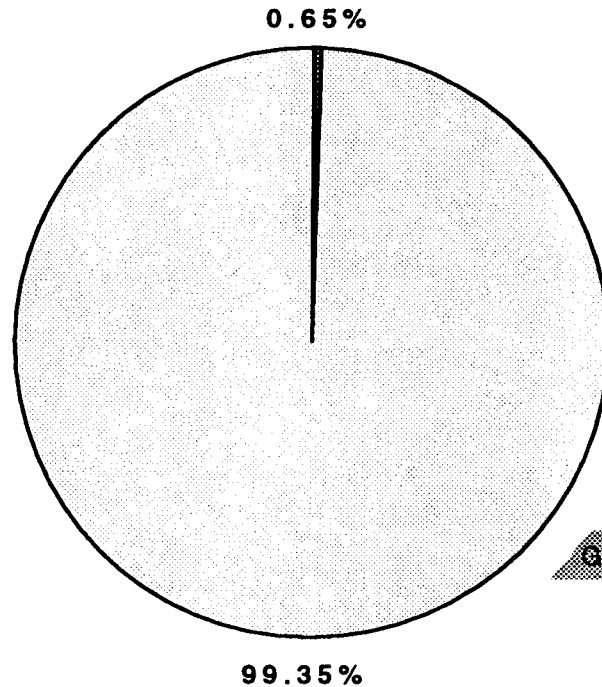
Els programes informatius dels mitjans de comunicació ràdio i televisió estudiats, dedican un temps pràcticament insignificant al tractament directe dels immigrants no comunitaris (veure gràfiques nº.1, 2, 3 i 4)

Tractament quantitatiu de la immigració no comunitària, televisió: Televisión Española (TVE), Antena 3, Tele 5, Televisió de Catalunya (TV3)

**1a. fase
del 22/1/1996 al
18/2/1996**

**Temps total
immigració:
0:36:52**

**Temps total
analitzat:
94:56:59**

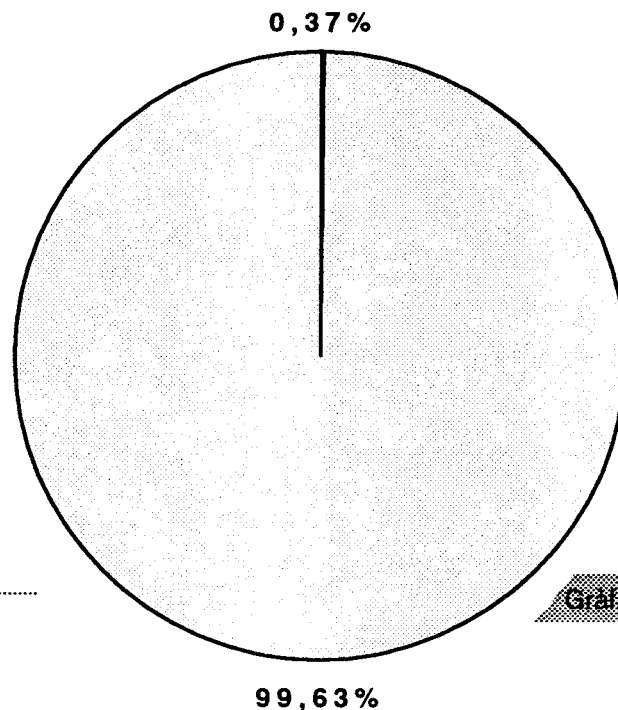

Gràfica 1

**2a. fase
del 6/1/1996 al
2/6/1996**

**Temps total
immigració:
0:18:43**

**Temps total
analitzat:
84:48:49**

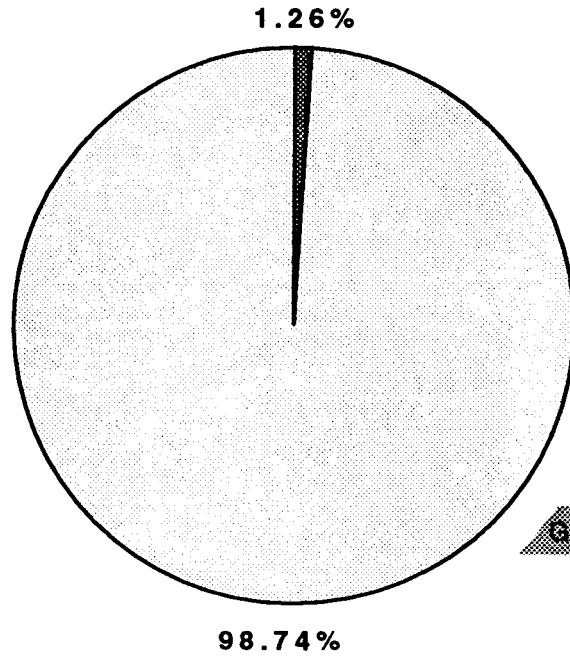
Gràfica 2

Tractament quantitatiu de la immigració no comunitària, ràdio: Catalunya Ràdio, Radio Nacional de España i Cadena Ser

1a. fase
del 22/1/1996 al
18/2/1996

Temps total
immigració:
0:17:19

Temps total
analitzat:
22:56:05

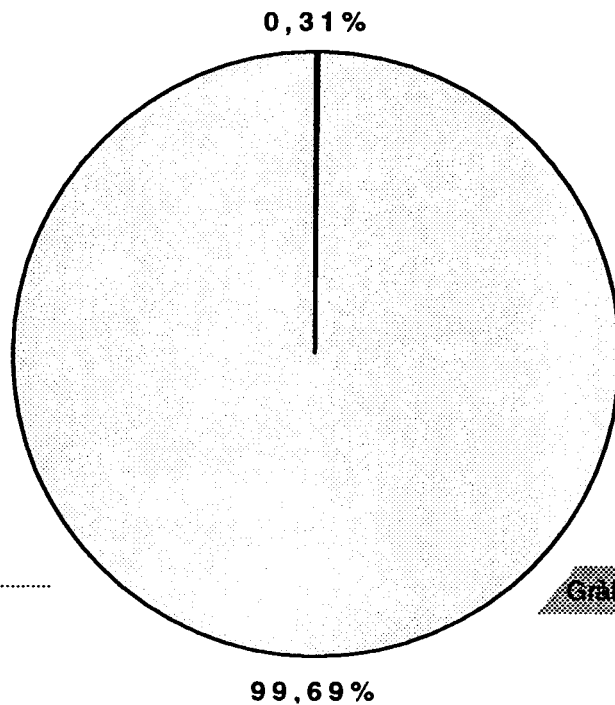

Gràfica 3

2a. fase
del 6/1/1996 al
2/6/1996

Temps total
immigració:
0:03:51

Temps total
analitzat:
20:58:28

Gràfica 4

3.2 Actualitat i noticiabilitat

Aquest col·lectiu minoritari guanya actualitat i noticiabilitat en determinades circumstàncies:

- quan s'aprova la nova Llei d'Estrangeria el 2/2/96, informació que els mitjans reflectiran en els seus informatius de ràdio i televisió.
- Quan es dona una actitud de tipus caritatiu: "Cáritas ayuda a mujeres inmigrantes, la Iglesia ayuda a los inmigrantes" (el 2/2/96 al informatiu de las 15:00 de TVE).
- Quan es produeixen actuacions de tipus solidari pròpies de la nostra societat civil: conferència a Girona sobre dones immigrants o la Festa de la Diversitat de SOS Racisme (Catalunya Ràdio.10/05/96).

3.3 Terrorisme

Les dades obtingudes amb el material recollit ens demostren que part important de l'actualitat es reflecteix en els temes de terrorisme i diversos casos de corrupció (veure gràfiques 5 i 6).

Aquest element és fonamental com a indicador socio-comunicatiu. És a dir, que el col·lectiu analitzat probablement sortiria al bloc de política nacional, guanyaria noticiabilitat i actualitat, en cas de reunir qualsevol dels matissos de la producció de notícies sobre terrorisme següents: atemptats, assassinats, segrestos, enfrontaments civils, violència al carrer, lluita anti-terrorista, manifestacions, etc.

Les informacions de política internacional parlen molt poc dels països o zones geogràfiques d'origen dels immigrants no comunitaris (veure gràfiques 7 i 8) i quan ho fan és per tractar conflictes bèl·lics o civils principalment.

Àfrica només és notícia per temes com la guerra civil de Liberia, violència en Suràfrica, tensió en Zaire, monges assassinades i atemptats terroristes a periodistes a Algèria.

El tractament de Llatinoamèrica i Àsia és molt semblant al d'Àfrica. Colòmbia és tractada per informar de diversos afers relacionats amb el narcotràfic, Mèxic per la guerra civil contra l'exèrcit zapatista, conflicte militar a la Xina, atemptat a Sri Lanka, etc.

L'Orient Mitjà és sinònim d'enfrontament entre israelians i palestins.

Les úniques informacions que prodien anomenar-se autènticament polítiques són les quals fan referència a l'elecció d'un nou govern: República Dominicana, Equador o la dimissió de l'antic com és el cas de l'Índia. Però aquestes ocupen un bloc insignificant.

No obstant això, ens trobem amb el mateix tractament que reben les zones d'on no arriben immigrants com és el cas dels EUA. Aquest país rep un tracte quantitatiu important però surt per el cas Whitewater, el conflicte amb Cuba, aplicació de la pena de mort, suïcidi d'un polític i només alguna notícia fa referència a relacions internacionals (visita de Chirac) o protocolàries del president Clinton.

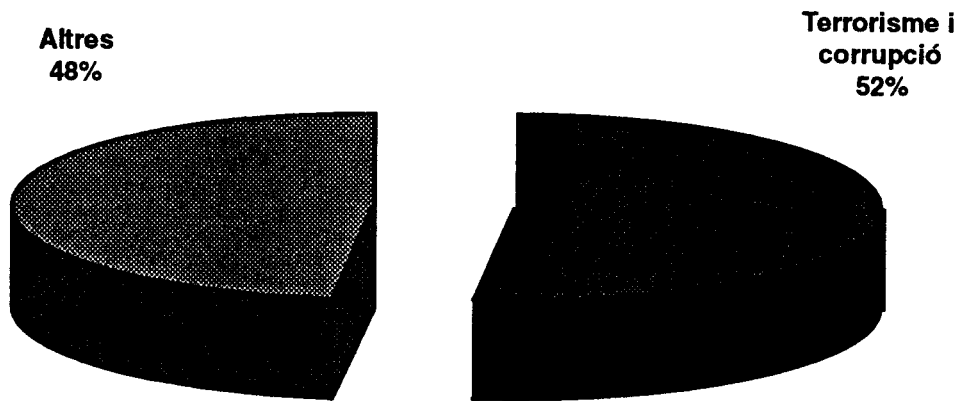
Les notícies polítiques que parlen d'Europa també ho fan principalment, del conflicte a la Ex-Iugoslàvia, encara que hi arriben altres relatives a actuacions de l'Unió Europea i referides a temes d'eleccions, vagues i activitats dels polítics a països com Alemanya, França, Itàlia, Gran Bretanya i Rússia.

D'aquesta manera, hem d'assenyalar que no és normal veure altres països europeus els quals tampoc no surten segons quines àrees del món són tractades. Així, cal tenir en compte alguns elements que s'han desenvolupat al capítol 2, referents a la producció i difusió de la notícia i al fet que no hi ha un cobriment informatiu de totes les zones del món. De vegades un mateix corresponsal s'encarrega de tot un continent.

Les zones i les cultures d'origen dels immigrants no comunitaris són tractats molt poc en la resta de blocs informatius i des de perspectives no polítiques.

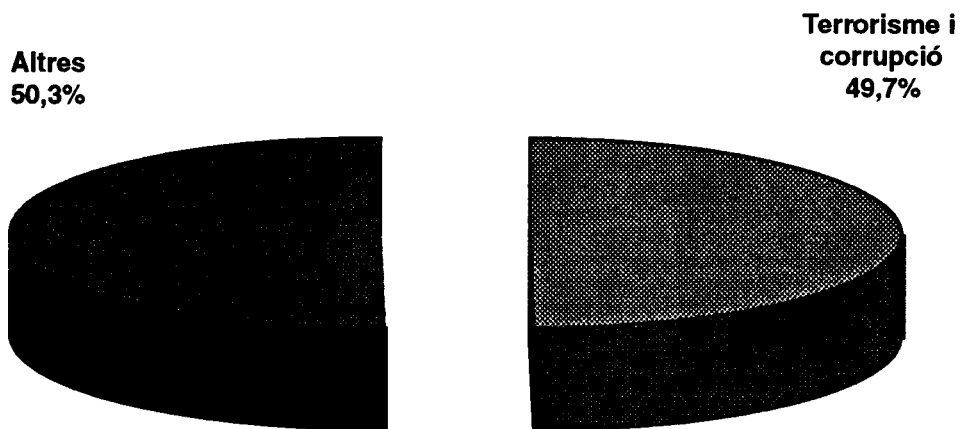
Hi apareixen informacions sobre els següents temes: accident aeri a la República Dominicana, naufragi d'un vaixell a Indonèsia entre taurons, terratrèmol a la Xina, etc. I altres de caire exòtic o espectacular com: "rescate de un elefante del fango en una reserva de Kenya" "misterioso animal chupa la sangre de animales en Méjico" "dos fósiles de dinosaurio en África".

Televisió. 1a. fase. Política estatal

Gràfica 5

Televisió. 2a. fase. Política estatal

Gràfica 6

3.6 Protagonistes indirectes

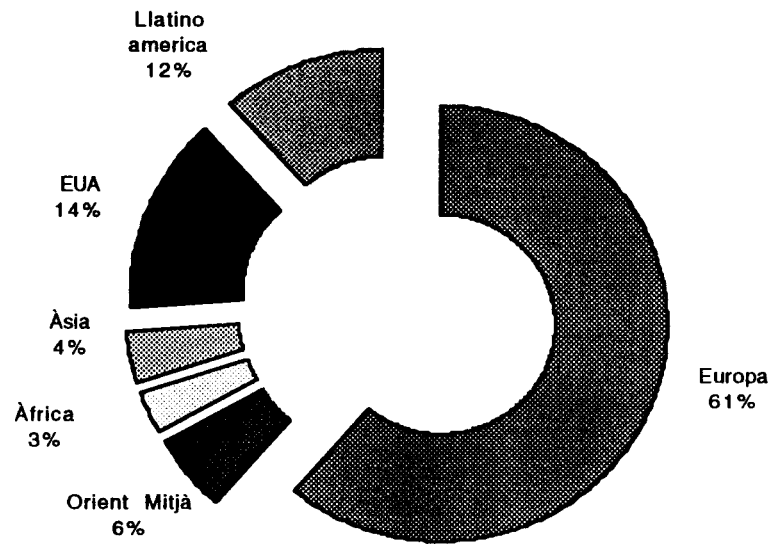
En cap de les notícies aparegudes, durant els períodes estudiats, els immigrants són protagonistes principals de la informació.

És notícia i són tractats com a eixos centrals de la informació, la nostra societat civil i les seves institucions: Govern Espanyol, Església, Càritas, SOS Racisme, etc., indistintament del signe de les seves actuacions.

A la mostra analitzada no hem trobat notícies sobre aquests col·lectius amb un enfocament a l'inrevés.

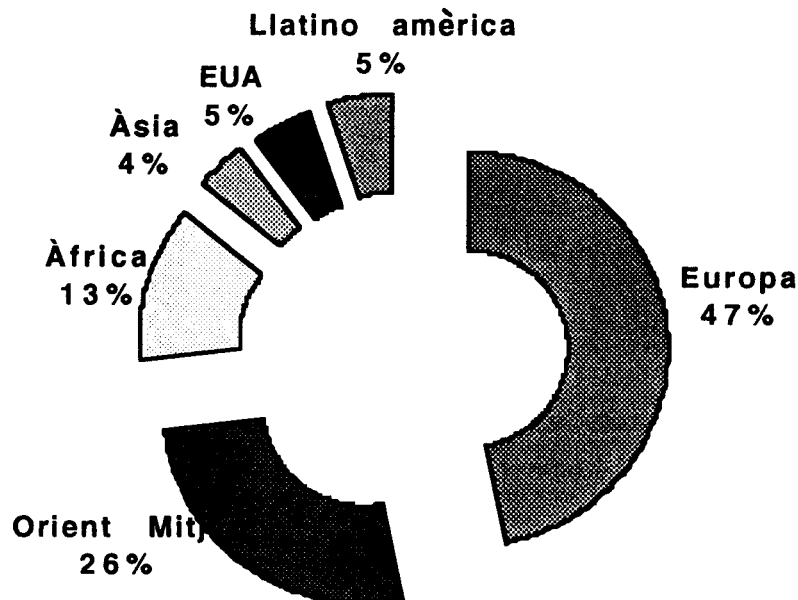
Aquest enfocament es veu amb tota claredat en el cas concret de la notícia sobre l'aprovació del nou reglament de la Llei d'Estrangeria analitzat al capítol 7 d'aquest informe.

Televisió. 1a. fase. Política internacional, zones d'origen

Grafica 7

Televisió. 2a. fase. Política internacional, zones d'origen

Grafica 8

4 Televisió i migració

4.1 Introducció

L'anàlisi de les informacions relacionades amb el tema de la migració, extretes del material recollit durant les dues onades de febrer i maig, ens revela una primera conclusió prèvia que cal tenir en compte: el volum d'informació referent al tema objecte del nostre estudi és extremadament limitat (veure capítol tercer). Només hi trobem una àmplia dedicació pel que fa al tractament informatiu de l'aprovació del nou reglament de la Llei d'Estrangeria, estudi que presentem detallat al capítol seté d'aquest informe. No obstant això, la mostra recollida ens permet establir una diferenciació temàtica en tres vessants: migracions i violència, visió del racisme quan es produeix a l'estranger i immigrants i solidaritat.

El primer grup inclou una notícia d'un ciutadà xinès assassinat a ganivetades. Per tal d'establir una comparació s'han tractat dues notícies més però on les víctimes són espanyols.

Al segon grup es tracta la notícia sobre el cas de la discriminació de la sang dels jueus etiops i les conseqüents manifestacions de repulsa.

Per últim, ens trobem amb notícies la temàtica de les quals està relacionada amb l'activitat d'organitzacions dedicades a donar suport i ajuda al col·lectiu d'immigrants (església, associacions d'immigrants, ONG, etc.)

4.2. Migracions i violència

4.2.1. Descripció formal

Habitualment es parla de la unió que els mitjans de comunicació estableixen entre el col·lectiu d'immigrants i els continguts violents. Per tal d'analitzar aquestes apreciacions s'han recollit tres notícies que responien a les mateixes característiques. Totes tres informacions han sigut seleccionades de la mateixa cadena de televisió, Antena 3, i del mateix informatiu del migdia. Dues notícies són del dia 24 de maig i la tercera del dia 29 de maig.

A més de presentar el mateix contingut, cadascuna mostra la mort d'una persona la qual ha sigut assassinada a ganivetades; dediquen una quantitat de temps similar, entre 40 segons i 1 minut, i també el tractament de les imatges és molt semblant. Dins de l'estructura de l'informatiu, les tres notícies apareixen a l'apartat de successos. Les del dia 24 de maig s'inclouen en una mateixa presentació de la conductora de l'informatiu i només estan separades per una cortina.

4.2.2. Descripció continguts

Per establir elements de comparació en el tractament de les informacions s'han recollit tres notícies del mateix contingut: la mort de tres persones assassinades a ganivetades. Dos dels morts són ciutadans espanyols i el tercer és un ciutadà xinès. Per entendre algunes diferències, sobretot pel que fa a les imatges, s'ha d'assenyalar que la mort de l'espanyol es va produir el dia anterior i les imatges del lloc dels fets són referencials, mentre que la mort del ciutadà xinès va ocórrer aquella nit.

4.2.3 Descripció d'imatges

En tots tres casos, el referent principal de les imatges de les notícies és el lloc dels fets. En les morts dels espanyols són merament referencials ja que s'han pres el dia posterior. Aquest tipus d'imatges són les úniques referides a l'assassinat del xinès. Estan recollides poc després de la mort i encara hi trobem el cos i la família.

La informació referida a la mort dels espanyols inclou fotografies dels morts.

4.2.4 Descripció del text

La semblança del tractament informatiu a les notícies no es produeix sols amb l'ús d'imatges, sinò també a l'hora de descriure des d'una aproximació textual.

Les tres notícies qualifiquen els fets de "asesinato" i parlen de "cuchilladas". A més, presenten els morts pel seu nom: Trinidad Agulló, David Alonso i Jon Kiang. Tanmateix, la distinció es produeix quan es matisa que Jon Kiang és un "ciudadano chino" o "ciudadano de nacionalidad china" encara que als dos casos s'assenyala la possessió de "residencia en España".

El noms dels morts es repeteixen en diverses ocasions i cal destacar que sempre s'utilitza la forma nom i cognom dient: David Alonso i Jon Kiang, però en aquest últim cas la identificació va acompanyada de l'apel·latiu "la víctima, Jon Kiang".

Allò més singular ho trobem a la presentació de la víctima, doncs en primera instància, s'esmenta com Trinidad Agulló, mentre que als cops següents hi apareix com a "Trini"

4.2.5 Conclusions

La conclusió bàsica és que el tractament informatiu rebut pels immigrants és molt semblant a totes les notícies que s'hi han pogut trobar durant el període de recerca, encara que aquestos esdevinguen víctimes d'agressions.

Aquest tractament queda ratificat amb la notícia que mostra la concessió del visat pel Delegat de Govern de la Comunitat de Madrid a un jove algerià que va ésser arrollat pel metro quan defensava una jove que estava essent agredida.

Les imatges mostren primer l'habitació de l'hospital, després el lloc on es va produir l'incident i un altre cop es torna a l'habitació per mostrar les imatges de la visita del Delegat. També es veuen primers plans del ferit.

El text recupera noms i cognoms de Miloud i el presenta com a "joven argelino" o com a "argelino de veinticinco años". El llenguatge del text reprén els fets i els interpreta com un "acto de solidaridad"; "salió en defensa"; presenten el visat quasi com un premi "como paso previo pa la residencia"

4.3 Racisme a l'estranger

L'apartat que anomenem Racisme a L'estranger, pretén mostrar el tractament informatiu rebut per les qüestions de racisme que es presenten d'altres països. La finalitat és establir una comparació per tal de conèixer si situacions semblants ocorregudes al nostre país o a l'estranger són tractades i argumentades des de mateixos punts de vista.

Bàsicament hem assenyalat les notícies sobre manifestacions i aldarulls generats pels jueus negres etiòps quan un diari va informar que les seves donacions de sang es llançaven directament, perquè es suposava que podien estar contaminades de la SIDA. Hem trobat la mateixa informació a Televisión Española i a Antena 3. La duració d'ambdues notícies és d'uns dos minuts.

4.3.1. Descripció d'imatges

Les dues informacions empren les mateixes imatges encara que canvia l'ordre del muntatge. Fàcilment podrien ser imatges aportades per una agència de notícies de televisió. Es mostra una manifestació i plans dels enfrontaments entre els participants i la policia. També hi trobem alguns plans de les conseqüències i les víctimes, i imatges d'una reunió de ministres on apareix el president Simon Peres.

4.3.2. Descripció del text

El col·lectiu es presenta com a grup de població d'origen africà i es relaciona amb "un elevado índice de casos del SIDA".

Un element que cal tenir en compte quan s'analitza el text de les informacions relacionades amb manifestants i violència, és el de diferenciar qui és el subjecte actiu d'aquesta violència. Així, Televisión Española parla d'una "respuesta violenta" dels manifestants mentre que Antena 3 presenta l'agressió des d'una postura policial: "la policía lanzó gases lacrimógenos y balas de goma" i el resultat apareix amb forma passiva: "más de sesenta personas resultaron heridas".

L'actitud dels manifestants apareix junt a arguments del tipus "se han sentido discriminados por el resto de la sociedad" o "las autori-

dades sanitarias desechan automáticamente las donaciones". Antena 3 recupera l'opinió del president Simón Peres, el qual qualifica la situació de "un atentado contra el honor de esta comunidad", mentre que Televisión Española no presenta aquesta referència de justificació de les manifestacions i els seus arguments.

4.3.3 Conclusiones

Les imatges recuperen l'estructura típica de manifestacions i aldarulls que es puguin provocar en situacions semblants i a qualsevol espai.

El tractament textual varia d'unes cadenes a d'altres i aquesta diferència queda marcada pel subjecte actiu dels aldarulls durant la manifestació.

4.4 Solidaritat i minories ètniques

4.4.1 Descripció formal

Es presenta una trobada de vint associacions europees que treballen en temes d'immigració i que han sigut reunides a Madrid pel Fons Social Europeu i la xarxa Horitzons, per tal de compartir experiències.

La notícia dura 2 minuts i mostra imatges referencials de la reunió. L'element més destacat seria l'absència d'immigrants com a representats.

La importància del text radica en la recuperació d'argumenta-

cions molt positives de les accions de les institucions envers els immigrants. Un llenguatge que recorda el tractament rebut per les informacions de la Llei d'Estrangeria que s'analitza com a informació destacada durant el període de recerca.

4.4.2 Descripció del text

"Ofrecer formación y trabajo a los inmigrantes que llegan a la Unión europea y favorecer en general la integración social de las minorías". Aquesta és la fórmula utilitzada en la presentació de la Llei d'estrangeria, caràcter positiu de les normes, les institucions i les organitzacions que treballen amb qüestions relacionades amb el col·lectiu immigrant.

Aquests arguments es recuperen amb objectius presentats de la reunió com són "frenar la exclusión social con la formación profesional y el empleo" o "una parte importante de la red Horizontes en nuestro país se destina a los programas de inmigración".

Aquesta visió positiva en l'actitud envers els immigrants no és només una qüestió de les associacions, sinó també d'institucions espanyoles i plurinacionals: "con el apoyo de la Unión Europea y las instituciones españolas, la Federación de Mujeres Progresistas trabaja en la promoción de empleo para mujeres y la integración de mujeres inmigrantes".

D'aquesta manera s'estan recuperant temes de molta importància, com per exemple, el paper de la dona al procés d'immigració.

4.5 Migracions i solidaritat

4.5.1 Descripció formal

- **Televisión Española. Informatiu del migdia.**

Notícia d'una missa celebrada a la Catedral de Madrid per poder unir els immigrants amb el poble de Madrid.

La notícia té una duració de 74 segons repartits de la següent manera: 46 segons destinats a la informació presentada per el conductor i el periodista, 20 segons per a la declaració de l'arquebisbe i 8 segons per a les declaracions dels immigrants.

Hem de destacar que els noms i la nacionalitat dels dos immigrants entrevistats no hi apareixen.

4.5.1.1 Descripció d'imatges

S'utilitzen plans més o menys generals de grups d'immigrants dins la catedral, primer pla de l'arquebisbe i un pla general de l'exterior de la catedral.

4.5.1.2 Descripció del text

El text fa molt d'èmfasi en paraules com solidaritat i integració:

- *"la solidaridad con los inmigrantes ha sido el espíritu de la convocatoria"*
- *"el arzobispo de Madrid, Antonio Rouco Valera, ha querido"*

compartir con los inmigrantes su difícil situación"

- *"Numerosos inmigrantes y refugiados han participado en esta misa, que ha sido una llamada a la solidaridad"*

4.5.2 Descripció formal

- **TV3. Televisió de Catalunya. 1 de febrer. Informatiu de migdia.** *Noícia sobre un premi a la Solidaritat concedit pel Parlament de Catalunya al Centre de malalties tropicals de les drassanes de Barcelona.*

La duració de la notícia és de 105 segons. Només 8 segons, estan dedicats a una declaració del director del centre, la resta pertany al conductor i la veu en off.

4.5.2.1 Descripció de les imatges

Interior del centre on apareixen immigrants, treballadors del centre i ambdós grups conjuntament.

4.5.2.2 Descripció del text

Text referit al tema de la solidaritat:

- *"Ningú no demanava els papers..."*
- *"L'atenció és digna i exhaustiva per a tothom, siguin immigrants per motius econòmics o refugiats legals o il·legals"*

Text referit a aspectes mèdics i solidaris:

- *"Que haya una política sanitaria cara a los inmigrantes"*
- *"Prepara agents de salut antre les comunitats d'immigrants per prevenir malalties com la SIDA, tuberculosi o hepatitis"*

4.5.3 Descripció formal

- **Tele 5. 8 de febrer. Informatiu del vespre**
Notícia: Acció humanitària d'oftalmòlegs i òptics espanyols a Mauritània.

Durada: 126 segons, dels quals 16 són declaracions dels expedicionaris i la resta de la informació presentada pel conductor i la veu en off del periodista.

4.5.3.1 Descripció de les imatges

Aspectes de les revisions mèdiques i el transport a través del desert.

4.5.3.2 Descripció del text

El text incideix molt en aspectes relacionats amb el tema de la solidaritat, fins i tot de vegades amb un caràcter paternalista:

- *"Una muy loable iniciativa en estos tiempos de insolidaridad que vivimos"*
- *"Prestar servicio a la sufrida y necesitada población de Mauritania"*

- *Dedicar su tiempo altruísticamente a realizar una importante labor humana"*
- *Han llevado a la luz a personas que nunca pudieron imaginar siquiera, que existiera algo tan cotidiano como unas gafas"*

4.5.4 Conclusiones

La solidaritat és un dels temes que ha anat sortint amb una certa continuïtat durant les dues onades d'informació recollida i analitzada. Ara bé, aquesta solidaritat, en moltes ocasions esdevé més propera a l'argument la missió del qual consisteix en tranquil·litzar la nostra consciència : "què bons som nosaltres, ajudem a la gent de fora perquè tenen problemes"

5 Anàlisi del tractament radiofònic

5.1 Descripció temàtica i anàlisi quantitativa

El nombre total de notícies vinculades als immigrants emeses per les tres cadenes radiofòniques estudiades durant les dues onades de recollida de material és de tretze, quantitat que no inclou les referides al nou reglament de la Llei d'Estrangeria, les quals seran analitzades posteriorment.

D'aquestes tretze notícies, vuit ofereixen un tipus d'informació de caràcter policial. A continuació les presentem:

a) Catalunya Ràdio

- Desarticulen una xarxa il·legal d'immigrants xinesos.
- Detenen un advocat acusat d'estafar immigrants.
- Detenen els assassins de dos immigrants.
- Un detingut gambià va ser absolt de l'acusació de comerciar amb droga a la presó.
- Vuit joves foren detinguts al Maresme per agredir a dos immigrants.

b) Radio Nacional

- Desarticulen una xarxa de narcotràfic integrada per dos espanyols i tres colombians.

c) Ser

- Detenen dues persones acusades de prostituir a una menor marroquina.
- Contratació d'estrangeres per exercir la prostitució.

Per tant, el 61'5% de les notícies referides als immigrants pertanyen a la temàtica policial. És important destacar aquest element, doncs els immigrants al llarg de la informació presentada romanen associats a actes violents, encara que no ho facen amb la qualitat d'agressors però sí de víctimes d'accions delictives.

Pel que fa al 38.5% restant de les notícies, aquestes ofereixen un ventall de temes diversos:

a) Catalunya Ràdio

- Festa de la Diversitat.
- Conferència d'immigrants gambians.

b) RNE

- Joves sevillans netegen inscripcions racistes als carrers de la ciutat.
- Festival WOMAD a Càceres.

c) SER

- La Universitat de Sevilla publica un llibre racista i feixista.

Aquesta darrera notícia permet advertir en el tractament de la cadena SER una funció editorialitzant més explícita, ja que les manifestacions feixistes de l'autor del llibre són desqualificades, posteriorment, pel propi conductor de l'espai informatiu sense cap tipus de contemplacions.

Cal destacar el fet que cadascuna de les anteriors notícies, presentades incloses a blocs temàtics diversos, només són tractades per una de les cadenes seleccionades i per tant, no és possible analitzar comparativament totes les cadenes com ja s'ha fet amb l'aprovació del nou reglament de la Llei d'Estrangeria. No obstant això, sí es pot apreciar globalment el tractament dels temes relacionats amb els immigrants, i per tant, la imatge que es construeix al seu voltant.

Altre element que ens convé assenyalar és la manca de continuïtat al tractament d'aquells fets que, eventualment, arriben a la condició de noticiables, doncs sol apareixen reflectits en una única edició i per tant, l'Audiència no pot conèixer la seua evolució futura.

La imatge desavantajosa que els mitjans projecten al voltant dels immigrants es construeix en base a la seva associació amb fets habitualment considerats negatius o contraris a les pautes socials i morals dominants: prostitució, entrada il.legal al país, violència que acaba en mort i consum i tràfic de drogues.

En el cas de Catalunya Ràdio, els termes "immigrants" i "il.legals" apareixen vinculats en dues ocasions quan es fa esment de la desarticulació d'una xarxa, la qual operava amb ciutadans xinesos i que es prometia un treball digne a Europa, i també quan s'informa de la detenció d'un advocat acusat d'estafar a 200 immigrants en la tramitació de permisos de treball.

Sense cap intenció de forzar la interpretació de les informacions, es pot assumir que es construeix una relació directa entre: immigrants/il.legals/desocupats. Aquesta associació de conceptes pot contribuir a fomentar prejudicis respecte del mite de "l'estranger que pretén traure profit personal" en detriment dels treballadors autòctons, particularment en aquells segments de la població més sensibilitzats pel que fa a les dificultats per a aconseguir feina.

S. 2. Conceptes clau

En un mitjà com el radiofònic, on la paraula assumeix un valor protagonista, resulta determinant l'estudi d'allò que anomenem conceptes clau. Es tracta d'aquelles expressions amb un significat denotatiu o

connotatiu rellevant. Aquests termes assoleixen importància pel seu propi significat o pel context on es troben.

L'anàlisi específic d'aquests conceptes complementa l'estudi global (quantitatiu i qualitatiu) del tractament informatiu.

Un element significatiu és la potenciació que el fet delictiu assumeix en la consideració periodística quan s'assigna als seus executors la condició de subjectes sistemàticament organitzats per a la consecució dels seus objectius. En aquest sentit, la utilització reiterativa d'expressions com "organització delictiva", o "xarxa" li dona al crim un caràcter menys espontani que el d'un delictu aïllat i individual. D'aquesta manera, el pressupost de perill que suposa la presència dels immigrants s'incrementa notablement.

Les informacions referides a la xarxa xinesa d'immigració clandestina i a l'organització de tràfic de drogues integrada per colombians insisteixen en el caràcter estructural del crim. Per exemple:

a) RNE (30/01/96)

- *"red de transformación de cocaína"*
- *"red del cártel de Bogotá"*
- *"organización delictiva"*

b) Catalunya Ràdio (30/01/96)

- *"xarxa desarticulada"*
- *"xarxa d'immigració xinesa il.legal"*
- *"xarxes xineses d'immigració il.legal"*

c) Cadena Ser (02/02/96)

- *"organizaciones delictivas"*
- *"red" (delictiva de prostitución)*

Les expressions "prostitució" i "droga" també apareixen repetidament i reforcen la imatge negativa, que referida als immigrants, constitueix el tractament informatiu general:

- a) Cadena Ser (02/02/96)
 - "Prostitución"
- b) Cadena Ser (02/02/96)
 - "Prostituir"
- c) Cadena Ser (25/01/96)
 - "Prostituir"

El dia 2 de febrer les expressions s'utilitzen per fer referència a dones estrangeres portades des de Colòmbia. La notícia puntualitza que la contratació d'immigrants per exercir a prostíbuls constitueix una "práctica habitual" a una zona d'Espanya en concret. Aquesta afirmació desqualifica els promotors del delictes i a les immigrants, tot i que l'oïdor no sap si han estat manipulades més enllà de la seva pròpia voluntat. De totes maneres, la seva capacitat de decisió apareix com sumament reduïda en el tancament de la notícia: un cop esgotat el permís de residència de tres mesos, "las enviaban de vuelta a su país".

La informació del dia 25 de gener és extremadament sintètica. Aquí la prostitució es vincula a una menor d'origen marroquí. Un cop més, la posició de víctima de l'immigrant no impedeix la seva associació amb una pràctica denigrant. En un context informatiu on la vinculació entre immigrants i prostitució esdevé habitual, aquest tractament pot diluir les responsabilitats dels detinguts, fins i tot propiciar l'atribució de culpes a la noia per part dels oïdors predisposats a fer-ho.

En el cas de la droga, els conceptes subratllats són els següents:

- a) RNE (30/01/96)
 - "cocaína" (x5)
 - "cártel de Bogotá" (x2)

- "coca"
- "droga" (x2)
- "colombianos" (x3)

b) Catalunya Ràdio (21/05/96)

- "traficar amb droga", "tràfic de drogues"
- "sobredosi" (x2)
- "droga", "drogues" (x5)
- "heroïna"
- "substància"

La primera informació fa referència, com ja s'ha explicat, a una estructura delictiva organitzada. La reiteració de termes com "droga" o "cocaïna" es lliga indissolublement a la nacionalitat colombiana de part dels detinguts.

En el segon exemple, no només es presenta a un immigrant gambià en la seva condició de reclus, a més se'l relaciona amb el tràfic de drogues. Tot i que l'acusat va ser absolt, la periodista que desenvolupa el tema no destaca la seva innocència i puntualitza que la decisió es va adoptar "perquè no hi ha proves que demostrin que traficava amb droga".

Les manifestacions d'actes violents relacionats amb immigrants s'expressen mitjançant els següents conceptes clau:

a) Catalunya Ràdio (15/05/96)

- "homicidis"
- "agressió mortal"
- "mort" (x3)
- "lligat"
- "lesions", "ferides" (x3)
- "crim"

- *(llançat) "al carrer des d'un segon pis"*

b) Catalunya Ràdio (24/05/96)

- *"agredit", "agredida", "agredits"*
- *"lesions", "ferides greus"*
- *"atac racista premeditat"*
- *"assaltar"*
- *"colpejar brutalment"*
- *"traumatisme craneal"*

En ambdós casos els immigrants apareixen com a víctimes dels actes violents. En el primer, moren un bolivià i un pakistanès en fets independents, els quals s'uneixen en el tractament proposat per Catalunya Ràdio. La mateixa emissora efectua, dies després, una altra crònica on es detallen les agressions sofertes per dos ciutadans d'origen marroquí i un gambià en un incident de caràcter racista.

Ubicats en un context de violència, tot i ser les víctimes els immigrants, tornen a estar relacionats amb un context negatiu.

Altres conceptes clau trobats permeten extreure lectures diferents. La informació de RNE al voltant del Festival WOMAD'96, al·ludeix a "mestizaje cultural" i "músicas y danzas inter-ètnicas". Per una altra banda, la notícia sobre la Asociación de Jóvenes contra el Racismo" de Sevilla es refereix a una acció de connotacions positives, on es reitera dos cops el terme "limpiar", i s'anuncia la intenció d'implicar en ella la societat civil.

Catalunya Ràdio emet una informació sobre la Festa de la Diversitat on s'inclouen aquestes expressions: "ambient de festa", "concienciar els ciutadans", "que s'acabin les discriminacions per qüestions de raça o religió", "Catalunya, un país d'immigrants"

En el present mostrari els immigrants són "il·legals", "muertos", "asesinados", "agredidos", "detenidos", "prostitutas" o prostituida" en un

nombre considerablement major que no pas participants o assistents a festes (com per exemple la de la Diversitat o el festival WOMAD) o conferències (com la dels gambians)

Ja hem assenyalat abans quan s'ha considerat el tractament informatiu del nou reglament de la Llei d'Estrangeria, que els immigrants tenen una participació escassa, de vegades quasi nul·la, com a referents dels seus propis assumptes. En les tretze notícies analitzades al present capítol, no s'inclou cap testimoni directe de ciutadans estrangers residents a Espanya. I a més, les seues opinions tampoc no s'esmenten de manera indirecta.

Per últim, la posició que cadascuna de les notícies ocupa en els informatius analitzats, també al·ludeix a la consideració que el tema assoleix pel que fa al tractament periodístic:

a) **En Catalunya Ràdio** sembla que la norma comú siga el fet que les referències als immigrants ocupen l'última posició d'un extens segment de notícies. És lògic suposar que els oïdors arriben al minut i quaranta segons amb una gran fatiga, la qual és major a la que es pot tindre als minuts 10 o 15.

Les set notícies d'aquesta emissora van ser localitzades després de 40 minuts d'informació, tres d'aquestes inclús més enllà del minut 55.

b) **En RNE**, la situació és semblant, encara que el seu informatiu només dura 30 segons. De les tres notícies, sols una va aparèixer a la mitad; les altres van ocupar el minut 28.

c) **Per últim, la SER** emiteix un informatiu de 20 minuts. Les tres notícies vinculades amb el nostre objecte d'estudi apareixen als minuts 05, 16 i 18.

Catalunya Ràdio. "Catalunya vespre"

Data: 22 gener 1996

Tema: Xarxa immigració il.legal

Duració: 25"

Posició al programa: 40' 45"

Tema anterior: No (Inici "altres informacions destacades")

CONDUCTOR: Xarxa desarticulada.

LOCUTORA 2: La policia de Madrid ha detingut 22 persones presumptament relacionades amb una xarxa d'immigració xinesa il.legal. Quatre dels detinguts són els encarregats de dos tallers de confecció clandestins i dos restaurants xinesos, i segons la policia, formaven part de les xarxes xineses d'immigració il.legal que operen a Espanya, i que capten treballadors xinesos i els prometen un treball digne a Europa, però els exploten en condicions inhumanes quan arriben a Espanya.

Tema posterior: Descens de la economia

Catalunya Ràdio. "Catalunya vespre"

Data: 31 gener 1996

Tema: Estafa a immigrants

Duració: 10"

Posició al programa: 30'

Notícia anterior: Titulars (Accions de Jarrai)

Titular

CONDUCTOR La policia deté un advocat de BCN que hauria estafat més de 200 immigrants amb permisos de treball.

Notícia posterior: Titulars (maltractaments a menors).

Cos de la notícia

Duració: 1' 13" Posició al programa: 41' 30"

Notícia anterior: Inici temes de Catalunya (Ráfaga)

CONDUCTOR Aixó és el Catalunya Vespre, tornem a Catalunya. La policia ha detingut un advocat de Barcelona com a presumpte autor de falsificació, estafa i delictes contra la llibertat en el treball. El detingut hauria estafat uns 200 immigrants estrangers, per als quals s'encarregava de tramitar permisos de treball. Rosa Pujol:

ROSA PUJOL Segons la policia, el detingut, Juan Antonio Ribas Moreno, de 35 anys, feia constar com a contractants en les sol·licituds d'immigració laboral empreses inexistents, no operatives, o bé empreses a les quals havia falsejat la firma, el segell o la documentació sense la seva autorització. La policia ha detingut també 2 persones més relacionades amb el cas, que actuaven com a testaferrós a comissió. La investigació que ha culminat amb aquestes tres detencions, va començar després que la Direcció Provincial de Treball detectés irregularitats en vint sol·licituds nominatives d'emigració laboral de ciutadans marroquins i pakistanesos. Les sospites van recaure sobre Juan Antonio Ribas, que segons sembla, s'encarregava de captar estrangers que necessitaven obtenir permisos de treball per poder continuar al país. El detingut els demanava 120.000 pessetes per aquesta documentació, que els estrangers

creien que era autèntica, amb la qual cosa s'hauria embuxecat uns 24 milions de pessetes. Juan Antonio Ribas passarà divendres a disposició judicial.

Notícia posterior: Tràfic d'èxtasi a Alacant.

Catalunya Ràdio. "Catalunya vespre"

Data: 10 maig 1996
Duració: 30"

Tema: Festa de la Diversitat
Posició al programa: 58'40"

Tema anterior: Violència juvenil

CONDUCTOR Recta final del Catalunya Vespre. Sota el lema "la migració", Aquesta tarda comença a Barcelona la Quarta Festa de la Diversitat, organitzada per SOS Racisme. L'objectiu és, en un ambient de festa, concienciar als ciutadans de la situació que viuen els immigrants. Més de cent stands es concentren des d'avui i fins diumenge al Moll de la Fusta de Barcelona per demanar que s'acabin les discriminacions per qüestions de raça o religió. La festa, aquest any, es basarà en la immigració, i farà una exposició de gran impacte visual que mostrarà que Catalunya ha estat al llarg de la Història un país d'immigrants.

Tema posterior: Resum de titulars finals

Catalunya Ràdio. "Catalunya vespre"

Data: 15 maig 1996
Duració: 58"

Tema: Assassinats d'immigrants
Posició al programa: 41'

Tema anterior: Detingut autor de 2 homicidis

CONDUCTOR Parlem ara de més detencions, però d'acusacions molt diferents. La policia ha detingut 4 persones, una de les quals és una menor d'edat, com a pres-

sumptes autors de dos homicidis comesos la setmana passada a Barcelona contra un ciutadà Bolivià i un altre de pakistanès. Ens ho explica Rosa Jener:

ROSA JENER

A tres dels detinguts, entre els quals hi ha una menor, se'ls imputa l'agressió mortal el dia set d'aquest mes a un home de 44 anys de nacionalitat boliviana que va aparèixer mort a casa seva, al passeig de la Paeria de Barcelona. L'home el van trobar mort, lligat i amb la boca tapada, i tenia múltiples lesions i ferides. La policia creu que el mòbil podria ser el robatori, ja que al pis hi van trobar a faltar joies i alguns efectes bancaris. La policia continua les investigacions per detenir una quarta persona presumptament implicada en els fets. D'altra banda, la brigada d'homicidis ha aconseguit detenir una altre persona com a presumpte autora de la mort, el dia cinc, al Passatge Escudellers, d'un pakistanès de 39 anys. També ha pogut detenir i identificar la participació en aquest crim de dues persones que encara no ha pogut ser detenides. La víctima, que tenia diverses ferides d'arma blanca, la van llençar després al carrer des d'un segon pis.

Notícia posterior: Detingut assassí de jove gitana.

Catalunya Ràdio. "Catalunya vespre"

Data: 21 maig 1996
Duració: 1': 25"

Tema: Gambià absolt
Posició en el programa: 48': 30"

Notícia anterior: Corrupció de menors

CONDUCTOR *I d'un judici a una sentència absolutòria, però amb missatge. Pareu atenció: la audiència de Girona ha absolt un reclús de la presó de Figueres acusat de traficant amb droga a aquest centre penitenciari, i de proporcionar-ne a un pres que va morir per sobredosi. Tant el judici com la sentència, reconeixen que la droga circula habitualment per les presons. Girona, Isabel Giró, bona tarda.*

ISABEL GIRO *Bona tarda. La sentència dictada avui per la audiència de Girona considera que el tràfic de drogues és un problema greu de les presons. L'home d'origen gambià procesat per aquest cas queda lliure perquè no hi ha proves que demostrin que traficava amb droga, o que va subministrar l'heroïna a un pres que va morir per sobredosi. L'advocat defensor de l'acusat, Carles Manguilot, va dir que ell va negar els fets, però que el problema del tràfic de drogues existeix a totes les presons.*

CONTROL: TALL DE VEU :“ ELL VA ADMETRE QUE SE LI VA TROBAR UNA SUBSTANCIA DINS DE LA SEVA CEL.LA, PERO QUE ERA PER AL SEU CONSUM, I DE FET LA SENTENCIA TAMBE RECULL EL GREU PROBLREMA DE DROGA QUE HI HA A LES PRESONS, I NO NOMES A LA DE FIGUERES, SINO A TOTES LES PRESONS. JO DIRIA QUE D'ESPANYA. I AIXI HO RECULL A LA SENTENCIA: MANERA QUE NO ES LA DESITJABLE, I QUE PER AIXO, DONCS PASSEN COSES COM LES QUE JUTGEM AQUEST DIA, ¿NO?

ISABEL GIRO. Durant el judici que es va fer la setmana passada, i que va durar dos dies, el Ministeri fiscal demanava per al processat tretze anys de presó. L'acusació particular, que representava la família també ha acusat a la Generalitat per negligència.. La sentència però ha, absolt l'administració de qualsevol responsabilitat

NOTICIA POSTERIOR: Trasllat reactor ASCO-2

Catalunya Ràdio: "Catalunya vespre"

Data: 24 maig 1996

Tema: agressions a immigrants

Duració: 1': 14"

Posició en el programa: 58': 15'

Notícia anterior: Visita batle de Lisboa.

CONDUCTOR Canvi radical de qüestió. Vuit joves entre dinou i vint-i-vuit anys han passat a disposició judicial acusats d'haver agredit dos ciutadans d'origen marroquí i un gambià a Premià de Mar, al Maresme. Es dona la circumstància que alguns dels detinguts treballaven a discoteques de la zona com a guardes de seguretat. Mataró, Montse Balafa. Bona tarda.

**MONTSE
BALAFA**

Hola bona tarda. Els vuit detinguts són veïns de les poblacions de Premià de Mar, Vilassar i Mataró, i un d'ells té antecedents policials per delictes contra la propietat, segons han informat fonts del govern civil. Tots els joves han estat acusats de **d e s o r d r e s** públics i llessions, però aquestes acusacions es poden agravar amb l'entrada en vigor del nou Codi Penal que contempla la figura delictiva d'atac racista premeditat. Els fets dels quals s'acusa als vuit detinguts vam passar el dia 15 de maig en un parc situat al carrer Verge de Núria de Premià de Mar, quan els joves van assaltar dos marroquins i un gambià. Els agressors, que anaven vestits amb indumentària para-militar i duien les cares cobertes amb passamuntanyes, van colpejar brutalment els tres immigrants amb bats de bàisbol i sticks de hockey. Una

veïna que passava casualment per allà també va ser agredida pels joves. Els agredits van ser traslladats a un centre sanitari de Mataró on van ser atesos de ferides greus i a un d'ells se li va diagnosticar traumatisme craneal.

Notícia posterior: Més places universitàries

Catalunya Ràdio: "Catalunya vespre"

Data: 31 maig 1996
Duració: 19"

Tema: conferència de gambians
Posició al programa: 55'

Notícia anterior: Nou codi penal

CONDUCTOR Immigrants protagonistes.

CONDUCTORA 2 Una conferència internacional analitza entre avui i demà la situació dels immigrants de Gàmbia que viuen als països de la Unió europea. Més d'un centenar de representants dels immigrants d'aquest país africà es reuneixen avui a Premià de Mar i demà ho faran a Girona. Catalunya és la seu d'aquesta primera trobada perquè és una de les zones on hi ha més població gambiana de tota Europa, amb més de sis mil immigrants.

Notícia posterior: Accident de tren a Sibèria.

SER. "Hora 20"

Data: 25 gener 1996
Duració: 6"

Tema: Prostitució de menors
Posició en el programa: 16' 48"

Notícia anterior: Caso Army

PERIODISTA En Tarancón, en Cuenca, la policia ha detenido a dos personas acusadas de prostituir a una menor de origen marroquí en un local de alterne.

Notícia posterior: Denúncia a un jutge

SER. "Hora 20"

Data: 2 febrer 1996
Duració: 27"

Tema: prostitució d'immigrants
Posició en el programa: 5" 36"

Notícia anterior: Assassinats a Villareal

CONDUCTOR Las organizaciones delictivas dedicadas a la prostitución en el Levante español utilizan como práctica habitual la contratación de mujeres extranjeras para trabajar en clubs y casas de citas españolas durante un tiempo determinado. Recientemente la policia, además, desmanteló una red que utilizaba un hotel para prostituir colombianas que traían a España con un permiso de residencia de tres meses. Al cabo de ese tiempo, regresaban a su país, las enviaban de vuelta a su país.

Notícia posterior: Jove assassinat a Madrid

SER. "Hora 20"

Data: 10 maig 1996
Duració: 36"

Tema: Llibre racista
Posició en el programa:

Notícia anterior: Juicio Mar Egeo

CONDUCTOR El autor de un libro racista y fascista, editado por la Universidad de Sevilla, asegura en la SER que no cree en la democracia..

PERIODISTA En el libro, Aquilino Duque, licenciado en derecho, decía que la dictadura de Pinochet era un ejemplo del valor de la igualdad, o describía a un angoleño como "un negro con bozal, todo morros". A este tipo de comentarios el autor los llama "incorrecciones políticas".

Notícia posterior: el temps

RNE "Diario de la tarde"

Data: 29 de gener 1996
Duració: 15"

Tema: Pintades racistes
Posició en el programa: 28' 30"

Tema anterior: Plan de viviendas públicas

CONDUCTOR La Asociación de Jóvenes contra el Racismo de Sevilla va a poner en práctica mañana la iniciativa de limpiar las más de 200 pintadas racistas que hay en el centro de la capital hispalense.

LOCUTORA 2 También solicitarán la colaboración de las asociaciones de vecinos para limpiar las que hay en los barrios sevillanos.

Tema posterior: Fondo mundial para la naturaleza

RNE "Diario de la tarde"

Data: 30 de gener 1996
Duració: 1' 30"

Tema: Xarxa de narcotràfic
Posició en el programa: 14' 25"

Notícia anterior: Alijo de cocaína en La Coruña

CONDUCTOR Y en Madrid se ha desarticulado una red de transformación de cocaína. Una red del cártel de Bogotá. Se ha desmantelado el laboratorio, se ha descubierto la nave donde se desmontaban los coches que transportaban la coca, y se ha detenido a 5 perso-

nas: 2 españoles y 3 colombianos. Los detalles los tiene Simón Luis Martín.

SIMON LUIS MARTIN

El laboratorio descubierto en un bungalow de un camping de Getafe estaba regentado por miembros del cártel de Bogotá, y en él se transformaba cocaína base en cocaína para el consumo. En la operación han sido detenidas 5 personas, 3 colombianos y 2 españoles, uno de ellos el químico que trabajaba en el laboratorio, hecho que por primera vez se da en Europa. La droga era introducida en nuestro país a través de vehículos que eran desmontados en una nave ubicada en el barrio madrileño de Usera, como ha relatado un portavoz de la policía:

CONTROL

ADEMAS DEL LABORATORIO, LA ORGANIZACION DELICTIVA DISPONIA DE UNA NAVE EN EL DISTRITO DE USERA, DONDE DESMANTELABA LOS COCHES EN LOS QUE HABIAN INTRODUCIDO LA DROGA. EN ESTE ESTADO SE HALLO UNO DE LOS VEHICULOS, QUE PUDIERA HABER ALBERGADO HASTA 200 KILOS DE COCAINA BASE. LOS AGENTES HAN DECOMISADO 12 KILOS DE COCAINA, 7 VEHICULOS, DOS DE ELLOS DE SUPER LUJO, ARMAS DE FUEGO Y MUNICION, UN BARREDOR DE FRECUENCIAS, 5 MILLONES DE PESETAS, JOYAS VALORADAS EN VARIAS DECENAS DE MILLONES, Y TODOS LOS UTILES QUE CONFORMAN UN LABORATORIO PARA LA ELABORACION Y TRANSFORMACION ANTES ALUDIDA.

S.L. MARTIN La investigación se inició hace 3 meses, cuando la policía detectó a una pareja de colombianos que llevaba una vida de gran lujo a pesar de carecer de ingresos conocidos.

Notícia posterior: Temporal de frío.

RNE "Diario de la tarde"

Data: 10 de maig 1996

Tema: Festival WOMAD

Duració: 1' 50"

Posició en el programa: 28' 00"

Tema anterior: Festival de Cannes

CONDUCTOR : Andy Hamilton y su banda jamaicana actúan en estos momentos en la plaza mayor de Cáceres dentro del festival WOMAD, una cita en la que grupos musicales de todo el mundo se van a reunir desde hoy hasta el próximo domingo. Tres días de música y de nuevas tendencias unidas por el mestizaje cultural. Atento a este WOMAD '96 está en Cáceres Juan José Moreno

J.J. MORENO

Un ambiente total, absolutamente participativo, el que ahora mismo se congrega en la plaza mayor de Cáceres, donde se celebra el WOMAD'96, en donde está actuando la orquesta jamaicana de Andy Hamilton, llenando de música reaggae la quinta edición de este WOMAD cacereño. Tenemos en estos momentos a unas 40 o 50.000 personas que ya vibran con las actuaciones de los más de treinta grupos que durante tres días van a llenar las calles de

la ciudad de Cáceres con sus músicas y danzas inter-étnicas, que va a tener lugar hasta el próximo domingo. Alrededor de 50 ó 60.000 personas estarán en Cáceres para participar de este evento que tendrá por sede las plazas de San Jorge y Las Veletas. Entre las actuaciones más esperadas se encuentran las de Remi Ungala, esta madrugada mismo, la del cantautor israelí David Brousa, el grupo Telepatic, y de los hindúes Fundamental Ikali. Durante tres días Cáceres se convierte, pues, en la capital europea, casi mundial, de la música inter-étnica, gracias al evento que significa el WOMAD'96 en Cáceres.

CONTROL MUSICA A PRIMER PLANO

Tema posterior: fin programa.

6. Migració i premsa

6.1 Tractament general

Després d'analitzar la informació referida a la immigració no comunitària per tal d'esbrinar el tractament rebut, hem de considerar les següents línies generals:

a. Quantitat de notícies publicades: Pel que fa al percentatge de notícies publicades sobre els immigrants, sigui quina sigui la seva temàtica, es mínim si es té en compte el total de notícies que hi són publicades diàriament.

b. Seccions on es publiquen les notícies: Societat, nacional, successos (encara que de vegades aquesta constitueix un apartat dins la mateixa secció de societat) Catalunya i Barcelona. On més apareixen és a la de societat.

c. Temàtica de les notícies publicades sobre el col·lectiu d'immigrants: En aquest cas hem d'establir els següents blocs temàtics:

- c.1 Notícies que tracten els immigrants com un col·lectiu i generalment, amb unes característiques determinades.
- c.2 Notícies que no tracten els immigrants com un col·lectiu però on aquestos esdevenen subjectes directes o indirectes dels fets que es relaten.
- c.3 Notícies sobre els països d'origen dels immigrants.
- c.4 Notícies de caràcter esportiu.
- c.5 Comentaris i referències sobre la immigració no comunitària al gènere d'opinió.

d. Fonts informatives: el fet que hem d'assenyalar en aquest sentit és una mancança de diversitat de fonts informatives, circumstància que comporta dues conseqüències d'interés:

- d.1** D'una banda, es crea una uniformitat del contingut de la informació, ja que es presenten les mateixes dades, expressions, frases, i inclús de vegades la informació és redactada amb el mateix ordre.
- d.2** D'altra, no sol fer-se una contrastació de fonts mitjançant la presentació de testimonis d'immigrants, què són realment els interessats amb el contingut de la informació publicada.

e. De tots els blocs temàtics que es poden crear a partir de la informació publicada i analitzada es pot dir que el dedicat als països d'origen dels immigrants és el que rep un tractament més negatiu caracteritzat per l'ús d'un lèxic dolent, impactant, negatiu, mentre que a la secció esportiva ocorre tot el contrari.

f. Temàtica de les notícies el contingut de les quals ha sigut sotmés a un tractament positiu. Podem destacar dos nuclis centrals:

- f.1** els tòpics generals pels quals sovint es coneix als països d'origen dels immigrants, sobretot pel que fa a Latino-amèrica, de manera que el lèxic utilitzat i la temàtica adopta un gir important per tal de mostrar països i cultures plenes de exotisme, colors, diversió i majestuositat d'una bellesa natural als paisatges.
- f.2** la secció d'esports, dintre de la qual destaca el futbol, on es reconeix una certa superioritat dels jugadors estrangers, sempre sense oblidar que es fa amb una manera personalitzada i individualitzada, com si es volgués deixar clar que els immigrants com a col·lectiu no poden triomfar, són una mena de perill per a la societat, però individualment sí.

6.2 Temàtica de les notícies publicades sobre el col·lectiu d'immigrants

6.2.1 Notícies referides als immigrants com a col·lectiu

6.2.1.1 Característiques generals

- a. Apareix als titulars la paraula immigrant/s o estranger/ers per tal de designar-los.
- b. **Temàtica:** Sovint són notícies de caràcter negatiu relacionades amb el món de la delinqüència, activitats pròpies del col·lectiu (manifestacions o reivindicacions) notícies explicatives de la seva situació al nostre país i d'altres europeus...
- c. **Seccions on apareixen:** Societat / nacional / sucesos (tot i que de vegades aquesta constitueix un apartat de la secció de societat)
- d. **Extensió:** No és considerable. Sovint hi trobem el format de breu, tant pel que fa a notícies que relaten temes nacionals com internacionals, sobretot relatives a Europa.
- e. **Fonts informatives:** Cal destacar una clara mancança de diversitat de fonts informatives caracteritzada pel fet que hi falten testimonis del col·lectiu d'immigrants, del qual o en relació al qual s'informa, mentre que es recorreix sempre a la informació proporcionada per les agències, la governamental o a les de la redacció del propi diari, sense portar a terme una contrastació tenint en compte a tots els subjectes de la notícia.

f. Uniformitat de la informació: És conseqüència de l'anterior ja que comporta la presentació semblant de la informació per part dels diaris analitzats.

g. Importància de la intertextualitat: És un element que no hem d'oblidar a l'hora d'establir l'anàlisi de qualsevol notícia, doncs l'entorn d'aquestes, constituït per la resta de notícies que apareixen publicades a la mateixa secció, ens pot modificar substancialment la lectura, la visió i la postura que es pot pendre cap al col·lectiu d'immigrants.

6.2.1.2

Exemple: La Festa de la Diversitat

a. La Festa de la Diversitat: espectacle i activitat lúdica. L'eix del tractament informatiu de la Festa de la Diversitat ha estat considerar-la com una activitat merament lúdica i amb la qualitat d'un espectacle més. D'aquesta manera, els titulars de les notícies destacaven des d'un primer moment, quines eren les actuacions de grups musicals i quins els atractius d'altres activitats de les quals es podria gaudir. Es va oblidar per tant, que la festa tenia, més enllà de tot aquest caràcter, unes finalitats concretes connectades amb el col·lectiu d'immigrants. Es per això que no s'ha posat prou d'interés en fer parlar als grups més interessats, als vertaders protagonistes de la festa, almenys, i tal i com s'assenyala, des del punt de vista organitzador d'aquesta.

b. Seccions on apareixen les notícies: societat i espectacles.

c. Extensió de les notícies: l'espai dedicat a la presentació de la informació no és considerable i sembla que si s'hagués pogut substituir tot per una fotografia s'hagués fet.

d. Intertextualitat: aquest és un element que sempre hi destacarem als nostres anàlisis. Un altre cop, si bé les notícies pel que fa al contingut no hi presenten massa elements negatius, sí que apareixen envoltades d'altres la temàtica de les quals sí és negativa i pot concloure en una segona lectura per part del lector. Per exemple ho trobem a El país amb una notícia que sobre la de la Festa de la Diversitat, tracta el tema sanitari de la prova de la tuberculina efectuada als immigrants residents en Espanya i del resultat de la qual és positiu en un percentatge del 43%, o bé al diari l'Avui on també junt a la notícia de la festa hi apareix una sobre la SIDA.

e. Sobre els titulars: amb la presentació dels titulars intentem exemplificar de manera molt general les conclusions presentades sobre el tractament de la Festa de la Diversitat. Així doncs, cal fer esment del caràcter festiu que tots els diaris assenyalen com allò més fonamental i relevant de la festa, de forma que se'n obliden de quin col·lectiu es troba al darrere i la finalitat real d'aquesta. A l'igual que ocorreix amb el tractament de la informació referida a la Llei d'Estrangeria, són L'Avui i El Periódico de Catalunya els diaris que van més enllà del caràcter festiu i intenten aprofundir en la temàtica incorporant el tema dels immigrants i a més a més, alguns dels seus testimonis.

e.1 El país

- Papa Wemba y Moleque de Rua, en la Festa de la Diversitat que empieza hoy (10-5-96)
- Fiesta de la convivencia (12-5-96)
- Suspendidos los conciertos nocturnos
Miles de personas desafían la lluvia y se divierten en la Fiesta de la Diversidad (12-5-96)
- Una armoniosa torre de babel (12-5-96)

- **Las estrecheces económicas no empañan el éxito de la Fiesta de la Diversidad (13-5-96)**
Críticas a la Fiesta de la Diversidad

e.2 La Vanguardia

- El zaireño Papa Wemba abre hoy a ritmo africano la Festa de la Diversitat (10-5-96)
- Domingo de tamborinada y diversidad (13-5-96)
- Las diversidades de la Fiesta (15-5-96)

e.3 L'Avui

- Musica, color, tallers, gastronomia i cultura, a la Festa de la Diversitat (10-5-96)
- La Festa de la Diversitat arrenca amb una cercavila (11-5-96)
- Els col·lectius d'immigrants critiquen SOS Racisme perquè l'organització prima els aspectes "folklòrics"
La Festa de la Diversitat recorda l'abast de les grans migracions
Es reclama aplicar el codi Penal contundentment contra el racisme

e.4 El Periódico de Catalunya

- Empieza en Barcelona el festival lúdico y reivindicativo de la Diversidad
- BCN apuesta de nuevo por la unión de las razas y culturas
- Diversidad a cántaros

6.2.1.3 Altres exemples

El Mundo (Dimarts 13 de febrer de 1996)

Aquesta notícia constitueix un clar exemple del grup que tracten als immigrants com a col·lectiu i a més a més, d'aquelles que adopten el format d'un breu. Publicada a la secció de Catalunya, pel que fa al tractament que rep la informació, hem de destacar en primer lloc, l'escassa extensió que es dedica al tema que s'hi presenta, doncs sols es fa èmfasi en l'expulsió dels immigrants, fet que ja es racalca al titular, el qual amb la paraula "extranjeros" estableix una primera identificació del grup que immediatament després s'associa amb la paraula "expulsados". Pel que fa al contingut sols s'esmenta el fet però no es profunditza per exemple, aportant dades que analitzen les causes d'aquestes nombroses expulsions. És a dir, allò que més interessa és saber que existeixen contínues expulsions però no les raons.

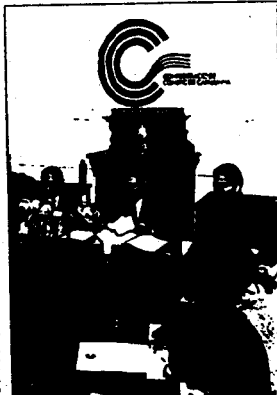
Per últim, assenyalar el fet que la notícia és envoltada per altres la temàtica de les quals també és negativa, i a més, relacionada amb el món de la delinqüència.

CATALUNYA

La facturació total augmentà en un 1,7 per cent el any passat Las ventas en los pequeños y medianos comercios se estancaron durante 1995 La patronal del sector dice que los 'hipers' pierden cuota de mercado

de JORDI

BARCELONA.- Les vendes dels petits i mitjans comerços catalans van créixer un 1,7 per cent l'any passat, però és el que la venda del gran comerç ha reduït per la incertesa generada en el consumidor per la crisi de la moneda de l'euro, segons explica la Confederació del Comerç de Catalunya (CCC).

Una venedora (quadrada) explica les estadístiques del comerç al 1995.

La venda de revestiments va créixer un 2,5 per cent, però la venda de roba va créixer un 1,7 per cent, segons explica la CCC. Les vendes de roba van créixer un 1,7 per cent, però la venda de calçat va créixer un 1,7 per cent, segons explica la CCC.

El president de la CCC, Joan Llaurens, afirma que el balanç de 1995 para el sector ha estat bo, però que el sector ha de continuar treballant per aconseguir més vendes i la competitivitat del país.

El Institut Català de Finances cedeix el port de l'estació al consorci comarcal El Solsonès gestionarà el Port del Comte

de JORDI

LEIDA.- El consorci comarcal del Solsonès gestionarà, a partir de l'1 de juliol, el port de l'estació de ferrocarril de Solsona. La gestió del port de l'estació de Solsona, propietat del Institut Català de Finances (ICF), dependrà ara del consorci comarcal del Solsonès.

El consorci comarcal del Solsonès, presidit pel diputat de Solsona, ha acordat amb el ICF la gestió del port de l'estació de ferrocarril de Solsona. El port de l'estació de Solsona és un port de l'estació de ferrocarril que serveix a les línies de Solsona i de Lleida.

Traficantes de droga, detinguts

de JORDI

BARCELONA.- La Policia Nacional de Madrid detingut tres traficants de droga a la ciutat de Barcelona. Els traficants de droga van ser detinguts mentre transportaven droga a través de la frontera de la ciutat de Barcelona.

Plan de Sanidad para Tarragona

de JORDI

TARRAGONA.- Les mesures del pla de sanitat de Tarragona, aprovat pel Govern de Catalunya, preveuen la creació de centres de salut i la millora dels serveis de salut a la ciutat de Tarragona.

Acta de infracción

de JORDI

BARCELONA.- El Ministeri de Treball ha sancionat una empresa de Tarragona per infracció de la llei de seguretat i salut. L'empresa ha estat sancionada amb una multa de 100.000 euros per no complir amb les mesures de seguretat i salut.

Detenido un pirata telefónico

de JORDI

BARCELONA.- Un pirata telefònic ha estat detingut a la ciutat de Barcelona. El pirata telefònic havia estat detingut mentre intentava interceptar les comunicacions telefòniques a la ciutat de Barcelona.

Tres niños graves por beber agua crística en un bar de Terrassa

de JORDI

TERRASSA.- Tres nens de Terrassa han quedat greument malalts després de beure aigua crística en un bar de Terrassa. Els nens van ser portats a l'hospital i actualment estan estabilitzats.

Más extranjeros expulsados

de JORDI

GIRONA.- Les expulsions de ciutadans estrangers de Girona van créixer un 27 per cent l'any passat. Les expulsions de ciutadans estrangers van créixer un 27 per cent, passant de 430 a 556 expulsions.

Red de trata de blancos

de JORDI

BARCELONA.- El grup de delinqüents organitzats de la policia de Girona ha destruït una xarxa de trata de blancs. Els delinqüents organitzats han destruït una xarxa de trata de blancs que operava a la ciutat de Girona.

Más extranjeros expulsados

de JORDI

GIRONA.- Les expulsions de ciutadans estrangers de Girona van créixer un 27 per cent l'any passat. Les expulsions de ciutadans estrangers van créixer un 27 per cent, passant de 430 a 556 expulsions.

Más extranjeros expulsados

de JORDI

GIRONA.- Les expulsions de ciutadans estrangers de Girona van créixer un 27 per cent l'any passat. Les expulsions de ciutadans estrangers van créixer un 27 per cent, passant de 430 a 556 expulsions.

Más extranjeros expulsados

de JORDI

GIRONA.- Les expulsions de ciutadans estrangers de Girona van créixer un 27 per cent l'any passat. Les expulsions de ciutadans estrangers van créixer un 27 per cent, passant de 430 a 556 expulsions.

Más extranjeros expulsados
GIRONA.- Las expulsiones de ciudadanos extranjeros se incrementaron durante el año pasado en un 27 por ciento en la provincia de Girona como consecuencia de una mayor presión policial, según datos del Gobierno Civil. En total, durante el año 1995 se ejecutaron 556 expulsiones, de las que únicamente 99 estaban relacionadas con actuaciones delictivas, y el resto se debieron a la estancia ilegal de los afectados en el país. V. GARCÍA CAMPOS

6.2.2 Els immigrants com a protagonista de la notícia

6.2.2.1 Característiques generals

a. Seccions on es publiquen les notícies: La secció on sovint apareixen publicades és la de societat, seguida de les de successos, Barcelona i Catalunya.

b. Temàtica: Generalment són notícies la temàtica de les quals apareix vinculada al món de la delinqüència i on els immigrants es converteixen en actors o víctimes, o bé tracten agressions racistes sofertes per aquests. D'ahí la conseqüència del perill cap a la generalització d'una concepció negativa sobre els immigrants, resultat d'una reiterada lectura de notícies d'aquest tipus.

c. Format i extensió: Cap dels dos adopten dimensions considerables. Normalment aquestes notícies adquireixen el format d'una columna o bé, com a l'apartat anterior, el d'un breu. Ara bé, cal esmentar una forma d'aparèixer el col·lectiu d'immigrants, que si bé no es tracta d'una notícia on ells siguin subjectes directes o indirectes, sí hi apareixen implicats i així es destaca al final de la notícia. Són els casos on fruit d'un delictes determinat, normalment associat al món de la drogadicció, s'enumeren els noms de les persones implicades junt a la seua nacionalitat, de forma que la majoria de vegades, surt un que altre immigrant. Aquestes lectures reiterades també contribueixen d'alguna manera a conformar una certa opinió i imatge dels immigrants.

d. Importància dels titulars: Són els que ens mostren el caràcter de la notícia i tots ells recalquen el fet que els subjectes i actors siguin immigrants. Si al bloc temàtic anterior apareixia la paraula immigrant o estranger, ara es recalca la nacionalitat de

forma que de vegades sembla que siga aquesta el fet fonamental de la notícia, és a dir, **qui ha fet què** i no el que puga haver ocorregut.

e. Intertextualitat: És molt important tenir en compte aquest fet, doncs el més probable es trobar-se a la mateixa secció i plana tot un seguit de notícies, de caràcter negatiu i pertanyents generalment al món de la delinqüència que envolten la notícia que tracta sobre els immigrants.

A continuació presentem les notícies que ens mostren el que hem exposat.

6.2.2.2 Comentari sobre la notícia

Aquesta notícia ens permet exemplificar bé les característiques esmentades sobre el tractament d'aquest tipus de notícies i que serien les següents:

- Pertany a la secció de sucesos i està vinculada al món de la delinqüència.
- Adopta el format d'una columna.
- El titular recalca molt bé la nacionalitat dels implicats als fets, de forma que sembla que aquesta es converteix en el fet més important d'allò ocorregut. A més a més, aquest cop apareixen implicats dos col·lectius d'immigrants.
- No s'inclouen testimonis procedents dels vincles dels immigrants.
- La resta de notícies que completen la secció pertanyen al món de la delinqüència, per tant la intertextualitat és negativa.
- Per últim, fora de l'eix central de la notícia es fa un comentari negatiu sobre un grup concret dels immigrants residents al nos-

tre país, els xinesos, que es pot veure reforçat per una altra notícia negativa què, situada davall de la que analitzem, informa sobre un terratrèmol ocorregut a Xina i que ens pot conduir cap a una segona lectura en la línia de "tot allò relacionat a Xina és negatiu". (Ja s'ha comentat que aquest col·lectiu rep en general, un tractament negatiu).

94 / ABC SUCESOS DOMINGO 4-2-96

Un senegalès apunyalat a un chino en Madrid por la venta de tabaco

Madrid, 3 de 2.

Un ciudadano de origen senegalés, Abdou T. de 27 años, fue atacado el pasado viernes por la tarde acusado de haber apunyalado a Yu-yu D., un chino de 44 años, tras mantener una discusión por la venta de tabaco.

La Jefatura Superior de Policía informó de que el incidente se produjo sobre las ocho de la tarde de ayer en la calle del Amparo, cercana con Cervantes, en el distrito madrileño de Lavapiés.

A pesar de que localmente no se ha podido tomar declaración al herido, todos los médicos apuntan a que la agresión se produjo por una discusión que tuvieron los dos hombres cuando estaban vendiendo tabaco. Al mismo tiempo se le dio declaración al supuesto autor de los apunyalamientos.

Tres horas, se detuvo a Abdou T., que fue trasladado a las dependencias de la comisaría de Arganzuela.

Por su parte, Yu-yu D. se encuentra ingresado en el Hospital Daza de Octubre, al que su estado no parece revelar gravedad. El herido presenta dos heridas incisas en la región dorsal y en el brazo derecho.

Los médicos no pudieron localizar el arma utilizada en la agresión.

En los últimos tiempos se ha observado en nuestra ciudad un considerable aumento de la venta de tabaco de contrabando. Buena parte de esta actividad, según las fuentes consultadas por ABC, estaría controlada por personas de origen chino, por lo que parece que esta comunidad continúa ampliando sus actividades en nuestro país.

□ Un sismo terremoto, de magnitud 3.4 en la escala de Richter, se registró pasado las tres y media de la madrugada de ayer en el sur de Ecuador, en la provincia de Loja (Ecuador). Este nuevo movimiento sísmico se une a los numerosos registrados en esa zona en los últimos meses, que han llevado la inquietud a la población.

Reconstruyen los últimos pasos de la joven que apareció muerta y semidesnuda en Granada

Granada, Rafael Trujano Velázquez

Los institutos forenses que están dando forma ya varios días sobre el crimen podrían definir los últimos pasos de la joven que apareció muerta y semidesnuda en Granada el pasado viernes en la calle de la Serrana Santa del año pasado 2000 cuando se murió de muerte violenta podría estar relacionada, igualmente, con el mundo de la prostitución.

Un posible hecho, que bien podría haber ocurrido alguna vez sobre ese caso, murió a los pocos días del suceso, que hasta el momento no ha podido ser aclarado.

El jefe de servicio de la Policía Local de Granada desmintió ayer, en declaraciones a ABC, que alguna de sus agentes hubiera identificado al cadáver encontrado, que sólo pudo ser reconocido con la ayuda de los familiares de la víctima.

Esta misma persona calificó de rumores sin confirmar el que un vecino de la zona donde se produjo el hallazgo declaró que un policía había identificado el cuerpo y lo había relacionado con la prostitución que se hacía en la zona cercana de a ciudad.

El jefe del servicio de caso, Manuel Méndez de Barrio, manifestó ayer un tiempo más sobre el asunto pero no aportó ninguna marcha de las presuntas.

□ Carlos Rodríguez, dueño del pub Olympia de Sevilla y principal acusado en el tema de corrupción de millones relacionado con ese local, será juzgado mañana, lunes, por fraude y falsedad en la compra de unos muebles de construcción. La villa, que se celebró en el Juzgado de lo Penal 4, fue suspendida en noviembre pasado por incumplimiento del acusado, que ahora no podrá acudir ese compromiso, ya que se encuentra en prisión.

Cerca de un centenar de víctimas mortales en China por un terremoto de 7 grados Richter

Pekín, Agencias

Cerca de cien personas perdieron la vida ayer y un centenar más sufrieron heridas de diversa consideración por un fuerte terremoto, de 7 grados de intensidad en la escala de Richter, ocurrido en la provincia de Hunan.

Según informaron las autoridades, como consecuencia del movimiento sísmico decenas de edificios sufrieron importantes daños, por lo que no se descartaba que el número de víctimas aumentase a medida que desahogan los trabajos de socorro.

El epicentro del fenómeno fue localizado primero las ciudades de Litang y Zhongshan (Provincias), en la primera de ellas fue donde se produjo el mayor número de víctimas, mientras que al cierre de esta edición había pocas noticias de lo ocurrido en Zhongshan al haberse perdido todo contacto con la zona.

Tras el sismo hubo cortes en el suministro de energía eléctrica y varios edificios quedaron reducidos a escombros.

Acaban con las andanzas del «atracador de mujeres» de las madrugadas de Madrid

Madrid, 3 de 2.

Desde el pasado mes de noviembre, a Policía venía recibiendo una serie de denuncias en las que las víctimas, siempre mujeres, relataban que habían sido atacadas en los portales de sus domicilios o en el calle cuando, a primeras horas de la mañana, acudían a sus trabajos o centros de estudio.

En todos los casos el delincuente, joven y siempre solitario, agredía a la mujer y siempre empujaba a la mujer, el atacante se dirigía y la tarjeta de crédito, cuyo número secreto le obligaba a decir: «Acto seguido, acudía a un cajero automático y retiraba un billete de varios miles de pesetas.

Cuando las autoridades acudían a las dependencias policíacas a denunciar lo ocurrido siempre facilitaban la misma descripción: «El delincuente, por todo año se llegó a la conclusión de que un mismo individuo era responsable de todos los hechos delictivos.

Aunque la zona en la que el atacante se desenvolvía era muy amplia, y en concreto los delitos de Valencia, Universidad, Estrella y Re-

6.2.3 Notícies sobre els països d'origen dels immigrants

6.2.3.1 Característiques generals

a. Temàtica: Violència (terrorisme, conflictes bèl·lics), delinqüència (drogadicció, prostitució, assassinats), política (crisis polítiques, corrupció, cops d'estat), cultura i societat (característiques negatives dels països d'origen dels immigrants que fan referència a una evolució lenta i endarrerida) catàstrofes naturals.

b. Seccions on són publicades: Internacional, societat i cultura. En la primera es publiquen aquelles notícies referides a temes polítics, terrorisme i conflictes bèl·lics, mentre que a les de societat i cultura es recalquen característiques pròpies de la forma de viure, pensar i l'evolució social dels països d'origen dels immigrants.

c. Extensió: Són notícies que sovint apareixen a la portada, sobretot quan tracten temes de violència i terrorisme. Exemple comú el trobem quan es parla de terrorisme islàmic amb notícies que sorgeixen a la portada amb grans titulars i acompanyades d'informació visual que mostren la magnitud del fet ocorregut i busquen causar un gran impacte.

d. Lèxic: Sol emprar-se un lèxic caracteritzat per substantius, verbs i adjectius qualificatius negatius que conformen una lectura impactant.

e. Intertextualitat: Amb aquest bloc és on millor es pot apreciar la pràctica segons la qual s'envolta de notícies negatives referides a temes relacionats directa i indirectament amb els

immigrants. Fins i tot és sovint trobar-se amb una mateixa plana dedicada a la informació internacional i on quasi la totalitat de les notícies són de temàtica negativa i sobre els països d'origen dels immigrants.

6.2.3.2. Comentari sobre les notícies

ABC. Dimarts, 30-5-96

Amb aquesta plana extreta de la secció d'internacional, el que volem és destacar la característica segons la qual la temàtica de les notícies sobre els països d'origen dels immigrants sovint està vinculada al món de la delinqüència, el terrorisme, la corrupció i problemes polítics, els conflictes bèl·lics. Vuit són les notícies publicades a la mateixa secció, de les quals set corresponen als països d'origen dels immigrants no comunitaris, mentre que l'única que queda contribueix a recalcar molt més la diferència i distància existents entre aquests i europa amb una notícia que tracta el tema de la unitat europea pel que fa a la qüestió monetària.

Per últim, destacar que la majoria de notícies adopten el format d'un breu, característica que ja abans s'ha comentat.

L'Avui Dijous, 1 -2-96

Aquesta notícia ens serveix d'exemple per destacar el tractament de la violència pertanyent als països d'origen dels immigrants no comunitaris. Les característiques que hem de destacar i que ja han sigut esmentades anteriorment són les següents:

- La notícia es destaca ja al titular, amb una fotografia i un titular de dimensions considerables per tal de crear en el lector un cert impacte.

- Ús de substantius, verbs i adjectius qualificatius amb connotacions de crueltat i violència molt fortes, expressions que ja s'utilitzen al titular: "carnisseria".
- Les dimensions dels titulars són més grans que en la resta de notícies.

30/1/96 INTERNACIONAL 30/1/96

El mundo en la mano
de Michel de Certeau

China: ¿pueden volver los exiliados?
El secretario general de las Fuerzas Armadas de Liberación y el líder de la oposición, Jiang Qing, piden a los exiliados que regresen a China para participar en la construcción del país. Jiang Qing, que dirige la oposición, pide a los exiliados que regresen a China para participar en la construcción del país.

China: ¿pueden volver a Polonia?
China ha enviado a Polonia un barco con un grupo de exiliados chinos que quieren volver a su país natal. El barco, el "Guangdong", fue interceptado por la marina polaca y los exiliados fueron detenidos.

Los Estados Unidos que se tiran encima
El gobierno de Bush ha acusado a Cuba de ser responsable de la explosión de un avión de pasajeros en el mar del Caribe. El gobierno cubano ha negado las acusaciones.

Argelia: ¿se va a seguir su aislamiento?
El gobierno francés ha anunciado que seguirá manteniendo un embargo comercial con Argelia. El gobierno argelino ha expresado su decepción por esta decisión.

Irak: ¿cómo se va a acabar?
El gobierno iraní ha anunciado que seguirá manteniendo un embargo comercial con Irak. El gobierno iraní ha expresado su decepción por esta decisión.

Un barco supuestamente chino tirotea a otro taiwanés
Un barco chino, el "Guangdong", fue interceptado por la marina polaca y los exiliados fueron detenidos. El barco chino fue tiroteado por el barco taiwanés.

Juicio contra los soldados que violaron a una niña japonesa
Un tribunal japonés ha condenado a un soldado japonés por violar a una niña japonesa durante la guerra. El soldado fue condenado a prisión por un período de cinco años.

España europea
SIN DUDA, LA MONEDA ÚNICA

Se ha decidido que España adoptará el euro como moneda única en 1999. El gobierno español ha anunciado que seguirá manteniendo un embargo comercial con Irak. El gobierno iraní ha expresado su decepción por esta decisión.

Un barco supuestamente chino tirotea a otro taiwanés

Guinea, China, Irak, Argelia, Yemen, Israel

Juicio contra los soldados que violaron a una niña japonesa

14 • El concurs casteller de Tarragona es limitarà a 18 colles

AVUI

DIJONS, 1 DE FEBRER DE 1996. ANY XX. N. 5.698. 108 PAGES

PSOE, PP i IU veuen factible un pacte d'Estat per a l'ocupació

Pujol es reuneix amb la UGT catalana i amb la PIMEC

El president del govern, el president del PP, José María Aznar, i el líder independentista Jordi Pujol, veuen factible un pacte d'Estat per a l'ocupació després de la reunió que s'ha celebrat a Madrid.

El president del govern, el president del PP, José María Aznar, i el líder independentista Jordi Pujol, veuen factible un pacte d'Estat per a l'ocupació després de la reunió que s'ha celebrat a Madrid.

L'Audiència Nacional estudia citar a declarar Sáenz de Santamaría pel 'cas Gubillo'

El jutge de l'Audiència Nacional estudia citar a declarar a Sáenz de Santamaría pel 'cas Gubillo'.

El jutge de l'Audiència Nacional estudia citar a declarar a Sáenz de Santamaría pel 'cas Gubillo'.

Una manifestació a la ciutat de Sri Lanka.

Carriisera per camió bomba a la capital de Sri Lanka

Una carretera a la capital de Sri Lanka ha estat tancada per un camió bomba.

Una carretera a la capital de Sri Lanka ha estat tancada per un camió bomba.

Per comprar un pis.

SASI

201.59.00

Un comando suicida tàmil

La guerrilla tàmil fa una massacre

BREUS

El 1996 comença el dia de la Terra... El Consell de Regència... El Govern de la Generalitat... El Govern de la Generalitat...

La guerrilla tàmil fa una massacre al Baix Central, prop de l'edifici presidencial

Un cadàver penjat per un dels guerrillers tàmls després de l'atac a la casa presidencial.

Més de 50 morts i 1.400 ferits en un atac amb camió bomba a Colombo. La policia de Sri Lanka deté dos sospitosos

La policia de Sri Lanka ha detingut dos guerrillers tàmls sospesos de l'atac amb camió bomba a Colombo. Els atacants van matar més de 50 persones i en ferir 1.400.

La policia de Sri Lanka ha detingut dos guerrillers tàmls sospesos de l'atac amb camió bomba a Colombo. Els atacants van matar més de 50 persones i en ferir 1.400.

Taiwan rebutja el diàleg amb la Xina mentre l'economia...

Indicador: 1996

C+A Tradicionàrius. Dijous, 1 de febrer a les 22.00 h Band Gog. Divendres, 2 de febrer a les 22 h Tralla - concert. Sotistes de la Costa - ball.

El camió bomba va atacar el centre de la ciutat de Colombo. La policia de Sri Lanka ha detingut dos guerrillers tàmls sospesos de l'atac amb camió bomba a Colombo. Els atacants van matar més de 50 persones i en ferir 1.400.

La policia de Sri Lanka ha detingut dos guerrillers tàmls sospesos de l'atac amb camió bomba a Colombo. Els atacants van matar més de 50 persones i en ferir 1.400.

6.2.4. Notícies d'esports

També a la secció d'esports es pot trobar un cert tractament de la informació referida al col·lectiu d'immigrants, encara que de forma molt diferent, doncs és més personalitzat i sobre les figures dels diferents esports. Com a conclusió podem dir, que en general, el tractament informatiu d'aquestes notícies és més positiu pel fet d'exaltar les característiques dels seus protagonistes, de manera que fins i tot, de vegades s'insinua la seua superioritat. Si comparem aquest tractament amb el de la resta de blocs temàtics comentats, podríem considerar que amb aquest se'n diu que l'immigrant no pot triomfar com a col·lectiu però sí individualment.

A continuació presentem un exemple.

Xie Jun i Pongar fan taules al Mundial femení d'escacs

B14

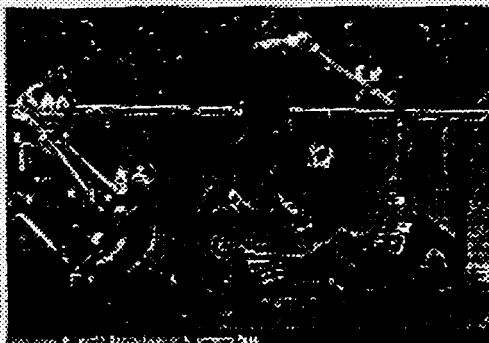
ESPORTS

1996

Xie Jun i Polgar fan taules al Mundial femení d'escacs

Escacs
L'empresonada del món d'escacs, la china Xie Jun, ha guanyat el Mundial femení d'escacs a Moscou. La seva partida final amb Polgar, l'holandesa número 1 del món, s'ha acabat en taules.

Viuk, escacs, set de catalans, representació discreta de la lluita pel campionat

La segona fase de la Liga d'hoquei patins ja és a punt

Patins
La segona fase de la Liga d'hoquei patins comença a dissipar-se l'incertesa, amb el Vic i el J. J. Ferrer a la punta.

La segona fase de la Liga d'hoquei patins comença a dissipar-se l'incertesa, amb el Vic i el J. J. Ferrer a la punta.

Escacs
L'empresonada del món d'escacs, la china Xie Jun, ha guanyat el Mundial femení d'escacs a Moscou. La seva partida final amb Polgar, l'holandesa número 1 del món, s'ha acabat en taules.

Escacs
L'empresonada del món d'escacs, la china Xie Jun, ha guanyat el Mundial femení d'escacs a Moscou. La seva partida final amb Polgar, l'holandesa número 1 del món, s'ha acabat en taules.

U LARLAND
Continuem d'acord.
per la segona temporada.

Colomer defensa el títol sota l'amenaça de Tarrés

El Campionat d'Espanya de trial comença diumenge que ve a Cordoba
El trialista català defensa el títol sota l'amenaça de Tarrés.

Concha Martínez es classifica per a la tercera ronda a Tòquio

El CUB reconeix el mèrit de la selecció de bàsquet

Escacs
L'empresonada del món d'escacs, la china Xie Jun, ha guanyat el Mundial femení d'escacs a Moscou. La seva partida final amb Polgar, l'holandesa número 1 del món, s'ha acabat en taules.

Escacs
L'empresonada del món d'escacs, la china Xie Jun, ha guanyat el Mundial femení d'escacs a Moscou. La seva partida final amb Polgar, l'holandesa número 1 del món, s'ha acabat en taules.

Escacs
L'empresonada del món d'escacs, la china Xie Jun, ha guanyat el Mundial femení d'escacs a Moscou. La seva partida final amb Polgar, l'holandesa número 1 del món, s'ha acabat en taules.

6.2.5 Comentaris i referències al col·lectiu d'immigrants no comunitaris en notícies alienes a aquest tema

Fins ara hem vist notícies que o bé directa o indirectament tracten sobre el col·lectiu d'immigrants i a més a més, és notori pel fet que al titular ja hi trobem part de la informació. Ara bé, si anem més enllà de la informació general que es presenta segmentada en seccions, a la premsa adquireix una gran importància el gènere d'opinió i no podem per tant oblidar-lo dintre del nostre anàlisi. Es per això que si fem una lectura tal i com havem anomenat a aquest bloc temàtic, entre línies, ens trobem amb molts articles o altres tipus d'informació que tracten temes molt diversos però que d'alguna manera inclouen la temàtica objecte del nostre anàlisi.

D'altra banda, també hem considerat adient destacar les característiques del nostre llenguatge, que sense adonar-se'n, inclouen molts tòpics i expressions que inconscientment ens poden fer pensar amb el col·lectiu d'immigrants.

Per tal d'exemplificar el que hem dit destacarem alguns fragment representatius.

DELINCUENTE COMÚN Y... ¿«PSICÓPATA» O «SOCIÓPATA»? (y II)

Por Fernando LUNA DE TENA

El término «sociópata»...
...debe ser usado en un sentido...
...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

Se ha dicho que...
...esta especie de...
...individuos...
...que...
...no tienen...
...conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

Fernando Luna de Tena

...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

EN MEDIO DEL RUIDO

Por Federico DELCLAUX

En medio del ruido...
...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

En medio del ruido...
...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

En medio del ruido...
...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

En medio del ruido...
...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

En medio del ruido...
...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

En medio del ruido...
...de un individuo que...
...no tiene conciencia...
...de sus actos...
...y que...
...se preocupa...
...de sus propios...
...intereses...
...sin tener...
...ninguna...
...empatía...
...por los demás...

La sociedad española está desprotegida por dos razones esenciales: la abundancia de «sociópatas» (aumentada por los inmigrantes ilegales de esta índole) y la pavorosa, peligrosa e inútil lenidad de nuestras normas legales y penitenciarias

Como bien apuntaba hace poco Gabriel Albiac, ETA está a las doce menos cinco de tomar una senda equivalente a la del fundamentalismo islámico, declarando la guerra santa a los gentiles y ofreciendo tan sólo un cielo abertzale para los gudaris que mueran en combate o en confinamiento eterno. Con la diferencia de que el País Vasco no es el Magreb, sino una sociedad desarrollada en el corazón de Europa en la que cuanto más extrema sea la expresión violenta de un conflicto, más condenada está también a la marginalidad

6.3.6 Notícies amb un tractament de més qualitat

Al llarg de tots els blocs temàtics que hem establert hem pogut veure més o menys quin tipus de tractament informatiu reben les notícies referents al col·lectiu d'immigrants no comunitaris. Quasi sempre hem parlat d'una mena de tractament negatiu propiciat per diversos motius: ús d'expressions i temàtiques negatives (violència, terrorisme, delinqüència...), mancança de diversitat i contrastació de fonts informatives, intertextualitat caracteritzades per l'envoltament de les notícies referides als immigrants, d'altres la temàtica de les quals també és negativa, gènere d'opinió al·lusiu a aquests temes...

La pregunta que cal fer-se és si realment existeix un tractament positiu d'aquest tema en algun moment. Filant molt prim hem de dir que també s'ha trobat informació la qual podria respondre a aquestes característiques si ens fixem per exemple, que s'utilitza un lèxic menys negatiu i impactant, l'extensió de la notícia és major, apareixen testimonis o es fa referència a l'opinió dels immigrants, la intertextualitat no és negativa....

A continuació mostrem un exemple per tal de veure el que hem dit. En "Recompensa para un héroe" la informació assoleix una extensió considerable, ocupa la contraportada, no s'ha envoltat de notícies la temàtica de les quals sigui la violència, delinqüència, terrorisme..., s'inclouen opinions i testimonis des del col·lectiu d'immigrants, s'afegeix informació visual amb la funció de donar suport al text.

Després de concloure aquest anàlisi, podem afegir que al tractament informatiu del tema objecte del nostre estudi trobem sovint una actitud paternalista de la nostra societat civil cap a

aquest col·lectiu, quan s'informa d'aspectes i temes diferents als habituals. Així, per exemple, en la notícia analitzada abans hem vist que l'immigrant és víctima, i a més que la notícia d'alguna manera també està lligada al món de la delinqüència., doncs va intentar salvar una noia de l'agressió d'uns joves.

En altres ocasions, hi trobem informació referida al folklore i característiques físiques dels països d'origen dels immigrants on se'ls enalteix. No s'hi profunditza més, són, criteris notociables superficials, no hi podem conèixer més coses relatives al col·lectiu estudiat.

Per tant, considerem que aquest tractament tampoc no és totalment positiu, doncs es propicia la relació del col·lectiu d'immigrants amb una sèrie d'estereotips referits d'una banda, a la seua situació al nostre país, i d'una altra, a l'exotisme i atractiu turístic dels seus països d'origen, fet que suposa una omissió d'informació d'altres característiques que contribueix a una construcció superficial i inapropiada.

22 viajes

El viajero español parece irse perdiendo miedo a todo: a las distancias, a la

Motivos

Según el estudio, el 60% de los viajeros españoles que viaja al extranjero lo hace por motivos de ocio, el 20% por motivos de negocios, el 10% por motivos de salud y el 10% por motivos de estudio.

Mejora Schengen

El estudio indica que el 60% de los viajeros españoles que viaja al extranjero lo hace por motivos de ocio, el 20% por motivos de negocios, el 10% por motivos de salud y el 10% por motivos de estudio.

China

Según el estudio, el 60% de los viajeros españoles que viaja al extranjero lo hace por motivos de ocio, el 20% por motivos de negocios, el 10% por motivos de salud y el 10% por motivos de estudio.

Kuwait

Según el estudio, el 60% de los viajeros españoles que viaja al extranjero lo hace por motivos de ocio, el 20% por motivos de negocios, el 10% por motivos de salud y el 10% por motivos de estudio.

HORIZONTES NO TAN LEJANOS

El viajero español parece irse perdiendo miedo a todo: a las distancias, a la... El estudio indica que el 60% de los viajeros españoles que viaja al extranjero lo hace por motivos de ocio, el 20% por motivos de negocios, el 10% por motivos de salud y el 10% por motivos de estudio.

América Central y del Sur

Según el estudio, el 60% de los viajeros españoles que viaja al extranjero lo hace por motivos de ocio, el 20% por motivos de negocios, el 10% por motivos de salud y el 10% por motivos de estudio.

América del Norte

Según el estudio, el 60% de los viajeros españoles que viaja al extranjero lo hace por motivos de ocio, el 20% por motivos de negocios, el 10% por motivos de salud y el 10% por motivos de estudio.

El estudio indica que el 60% de los viajeros españoles que viaja al extranjero lo hace por motivos de ocio, el 20% por motivos de negocios, el 10% por motivos de salud y el 10% por motivos de estudio.

Europa

Según el estudio, el 60% de los viajeros españoles que viaja al extranjero lo hace por motivos de ocio, el 20% por motivos de negocios, el 10% por motivos de salud y el 10% por motivos de estudio.

Estados Unidos

Según el estudio, el 60% de los viajeros españoles que viaja al extranjero lo hace por motivos de ocio, el 20% por motivos de negocios, el 10% por motivos de salud y el 10% por motivos de estudio.

El estudio indica que el 60% de los viajeros españoles que viaja al extranjero lo hace por motivos de ocio, el 20% por motivos de negocios, el 10% por motivos de salud y el 10% por motivos de estudio.

Brasil y Francia

Según el estudio, el 60% de los viajeros españoles que viaja al extranjero lo hace por motivos de ocio, el 20% por motivos de negocios, el 10% por motivos de salud y el 10% por motivos de estudio.

Trabajador agrícola en un campo de cultivo.

También Bolivia centra su oferta en el etnoecoturismo: practicar la arqueología con etnias y culturas

6.3 La fotografia en la premsa

6.3.1 Límits generals

Un cop analitzats els diferents diaris, veiem com en les notícies referides als immigrants no comunitaris, és pràcticament insignificant el suport fotogràfic.

Només a dues informacions com són la Llei d'Estrangeria i la Festa de la Diversitat organitzada per SOS Racisme, el desplaçament fotogràfic és més ampli, ja que són les dues úniques notícies que durant les onades analitzades han tingut un cert pes específic dintre les informacions de la premsa escrita.

Dels sis diaris analitzats, trobem que a El Mundo i a l'ABC, el tractament fotogràfic com a suport informatiu és més reduït que en la resta. En el cas concret de l'ABC, degut al seu disseny, la fotografia només apareix en un apartat exclusiu a l'inici del diari i per tant solament algunes de les notícies o noms propis que després tindran una major importància dins el contingut del diari, podran disposar de la fotografia com a element informatiu.

Si haguéssim de destacar algun diari per la importància que li dona a la fotografia aquest seria El Periódico de Catalunya. Degut al seu disseny potencia tots els elements gràfics possibles (fotografia, infografia,.....)

Per poder analitzar les fotografies utilitzades pels diferents diaris, ens trobem amb una dificultat. En moltes ocasions la fotografia està al servei del text i per tant pot ésser retallada o alterada. Per tant, modificar la intencionalitat que li hauria volgut donar el fotoperiodista.

Hem de tindre present que en ocasions l'editor gràfic esta sota les ordres del dissenyador, redactor en cap..., o sinó aquesta feina,

pot ésser assumida pels col·lectius periodístics que comparteixen aquesta funció amb la de redactar textos o dissenyar pàgines. Conseqüència: no existeix una autonomia plena de la fotografia envers el text o el disseny.

Altre aspecte que cal comentar són els peus de foto doncs en ocasions no son prou informatius i poden desviar l'atenció de la fotografia.

Cal clarificar que els problemes esmentats no són exclusius d'aquestes notícies, sinò una pràctica generalitzada de les rutines productives dels diaris.

Per poder il·lustrar allò que per a nosaltres és un tractament correcte de la fotografia des del punt de vista informatiu i envers aquests col·lectius, analitzarem en primer lloc 3 fotografies aparegudes el dissabte 11 de Maig en notícies referides a l'inici de la Festa de la Diversitat organitzada per SOS Racisme.

Diari: AVUI

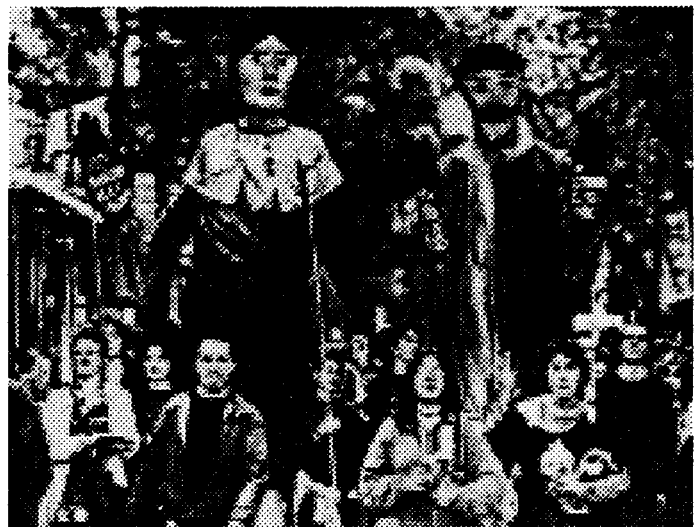
Fotografies: 1
Blanc i negre o Color: *Blanc i negre*
Tipus de pla: *Pla general*
Exterior o interior: *Exterior*
Tipus d'objectiu: *Angular*
Profunditat de camp: *Si*
Punt de vista: *Frontal*
Peu de foto al.lusiu al tema: *Si*
Fons: *Fotògraf de plantilla*
..... *o col.laborador*

Descripció de la imatge: Aspecte de les Rambles amb un grup de músics tocant els tíbals. (No hi ha cap referència al motiu principal de l'informació)

Diari: EL PERIODICO

Fotografies: 1
Blanc i negre o Color: *Color (portada)*
Tipus de pla: *Pla general*
Exterior o interior: *Exterior*
Tipus d'objectiu: *Teleobjectiu*
Profunditat de camp: *Si*
Punt de vista: *Frontal*
Peu de foto al.lusiu al tema: *Si*
Fons: *Fotògraf de plantilla*
..... *o col.laborador*

Descripció de la imatge: Cercavila organitzada per SOS Racisme per iniciar la Festa. Dins de la fotografia hi trobem els tres elements als quals fa referència la notícia, és a dir: cercavila (gegants), distintius de SOS Racisme i alguna persona que per les seves característiques físiques podem suposar que és un immigrant.

Diari: *EL PAIS*

Fotografies: 1
Blanc i negre o Color: ... *Blanc i negre*
Tipus de pla: *Pla general*
Exterior o interior: *Exterior*
Tipus d'objectiu: *Angular*
Profunditat de camp: *Si*
Punt de vista: *Frontal*
Peu de foto allusiu al tema: ... *Si*
Fons: *Fotògraf en plantilla o col.laborador*

Descripció de la imatge: Aspecte de la cercavila. En primer terme una noia negra amb el programa de la Festa, i en segon terme elements identificatius de la cercavila (tambors i gegants) i de SOS Racisme.

6.3.2 Confrontant les imatges

Si comparem les tres fotografies, en la primera només hi veiem unes persones tocant els timbals, però no apareixen els motius principals de la notícia (SOS Racisme, immigrants,..). Per tant des d'un punt de vista informatiu aquesta fotografia no ens descriu correctament el que passa.

La segona, sí que respon a aquesta finalitat informativa, gràcies a que hi veiem els tres elements principals de la notícia (cercavila, SOS Racisme, immigrants), però degut a les característiques de l'objectiu utilitzat, teleobjectiu, tenim la sensació que ens ho estem mirant de lluny.

La tercera, a l'igual que l'anterior, també té una finalitat informativa, però també per les característiques tècniques de l'objectiu utilitzat, angular, no tenim la sensació de llunyania abans esmentada, sinó tot el contrari; sembla que estem participant de la cercavila.

Es per això que creiem que en aquesta darrera fotografia es compleixen millor les premises de informar i s'està a prop dels immigrants.

6.3.3

En segon lloc i per analitzar més la vessant de la integració cap als immigrants, veurem la següent fotografia publicada abans de l'aprovació de la Llei d'Estrangeria.

Diari: *AVUI*

Fotografies: 1
Blanc y negre o Color: *Blanc i negre*
Tipus de pla: *Pla general*
Exterior o interior *Exterior*
Tipus d'objectiu: *Teleobjectiu*
Profunditat de camp: *No*
Punt de vista: *Picat*
Peu de foto al·lusiú al tema: *Si*
Fons: *Arxiu*

Descripció de la imatge: Aspecte de un carrer on un grup d'immigrants està davant d'una comissaria, i davant d'aquests ens trobem un cotxe de la policia i un agent el qual ens dona l'esquena.

Aquest és el plantejament fotogràfic, que al nostre entendre, és millor no realitzar. La percepció que tenim al mirar aquesta fotografia és la de que nosaltres als immigrants se'ls mirem de lluny i a més, salvaguardats per la policia.

La mateixa situació es podria haber solucionat des d'un punt de

vista més proper, sense la barrera de la policia i per tant donar la sensació de que no existeixen barreres o distàncies entre els immigrants i nosaltres.

7. Un exemple: anàlisi del tractament de l'aprovació del nou Reglament de la Llei d'Estrangeria

7.1. Televisió

7.1.1. Anàlisi contextual de la notícia a l'informatiu:

L'anàlisi dels informatius de les televisions analitzades del divendres dos de febrer de 1996 ens ofereix un temps total de cinc hores i deu minuts aproximadament.

Dins d'aquests espais informatius, el temps total destinat al desenvolupament de la informació relativa a la Reforma de la Llei d'Estrangeria s'estén fins aproximadament tretze minuts i mig.

D'aquesta manera, trobem que el percentatge del temps parcial de cobertura del nou Reglament de la Llei d'Estrangeria es del 4'47% al total de les cadenes.

Analitzant individualment cadascuna de les cadenes trobem percentatges que varien entre el 6'5% del tractament realitzat per Televisió Espanyola; el 4'7% en la cobertura de Televisió de Catalunya; el 4'6 de l'espai informatiu de la cadena Antena 3; i finalment, el 2'1% es el percentatge ofert per Telecinco.

En l'anàlisi d'aquests resultats destaca una homogeneïtat de temps dedicat per les cadenes (TVC, Antena 3 i l'informatiu de migdia de TVE) al voltant d'un 5%. Mentre que observem un percentatge alt a l'informatiu del migdia de TVE (8'6%) i uns percentatges relativament baixos als informatius de Telecinco. Aquesta cadena va dedicar tan sols una referència d'uns 25-30 segons (1% al migdia i un 3% del seu espai informatiu al vespre).

El segon element formal que hem de destacar en l'anàlisi del trac-

tament informatiu rebut per la Llei d'Estrangeria al mitjà televisiu és el relatiu a l'aparició o no als sumaris, i a la posició que ocupa. En funció de l'ordre de més a menys percentatge dedicat a la informació de la Reforma de la Llei, podem ressenyar una serie de qüestions.

TVE introdueix la informació als sumaris d'entrada i de sortida dels informatius del dia dos de febrer. A l'informatiu del migdia la notícia ocupa el segon lloc després del transvasament d'aigües realitzat a la Comunitat murciana. Aquesta informació és una decisió del Consell de ministres i així, es dona peu a un canvi de tema per introduir la notícia de la Llei.

S'ha de destacar que aquesta notícia va acompanyada, sense transició de conductor i només separada per una cortina i el canvi de veu del redactor que ha elaborat la segona notícia, d'una informació relativa a la situació en la que es troba una dona marroquina que després de la separació del seu marit i d'acord amb una llei vigent al Marroc ha sigut repudiada per aquest i, per tant, ha quedat en situació il·legal.

L'informatiu de TVE continua amb la notícia del seguiment del judici dels boixos nois a Catalunya per la mort d'un seguidor del club de futbol Espanyol de Barcelona.

La notícia de la Llei d'Estrangeria obre l'informatiu del vespre de TVE. En aquest cas, la segona notícia enllaça amb una informació referida a videos realitzats per Caritas per informar a les dones immigrants sobre qüestions d'embaràs.

TV3, Televisió de Catalunya, presenta la informació als sumaris d'entrada i sortida de l'informatiu del migdia. Apareix com a segona notícia després de l'empat del Barça contra el Numància a la Copa del Rei i abans de les referències a la magnitud de l'intent d'atemptat contra el Rei a Mallorca.

A l'informatiu del vespre, TV3 presenta la Llei com primera notí-

cia del sumari amb el conductor explicant-la a càmera. Així, també obre l'informatiu. La segona notícia tractada és un informe en torn a la situació de la economia espanyola.

Antena 3 en el seu informatiu de migdia recupera la informació de la reforma de la Llei d'Estrangeria junt a d'altres decisions del Consell de ministres. La notícia no té una preponderància en quant a l'ordre i situació dins de la informatiu donat que apareix com a número onze des del minut 16'24 al 18'03.

Com a notícia anterior situa la demanda de suspensió del jutge Moreiras i com a posterior qüestions econòmiques de la campanya electoral.

El darrer anàlisi relatiu al tractament formal d'aparició de la Llei d'Estrangeria a la televisió és el relatiu a la cadena d'àmbit estatal Telecinco.

Al migdia tan sols hi trobem una mínima referència de 25 segons dins el recompte d'una llarga llista de decisions preses pel Consell de ministres.

Al vespre es replanteja la situació i apareix al sumari inicial junt amb altres decisions del Consell de ministres. És la quarta notícia i previament, coincidint en la posició amb les decisions d'Antena 3, situa la demanda de suspensió del jutge Moreiras i, a continuació, la campanya electoral del PSOE.

7.1.2 Anàlisi de les fonts d'informació

Podem generalitzar la presència de fonts informatives ressenyant bàsicament tres tipus: fonts oficials; fonts d'associacions vinculades amb immigrants; i immigrants.

Les fonts oficials es redueixen principalment a dues: el Portaveu

del Govern, Alfredo Pérez Rubalcaba a la roda de premsa habitual després del Consell de ministres; i el Director General d'Estrangeria i Asil, Pablo Santolaya, que apareix als diversos mitjans a les rodes de premsa o en entrevistes realitzades al seu propi despatx.

En segon lloc trobem fonts d'associacions relacionades amb la immigració. En aquest apartat hauriem de distingir quan els portaveus de les associacions són espanyols, en quant a nacionalitat i aparència, o quan pertanyen al col·lectiu immigrant.

TVE mostra identificant-los a Beyuki Abdel, de la Associació d'Immigrants Marroquins i a Antonio Freijó, de l'Associació d'Amics del Poble Africà. Telecinco també utilitza a Antonio Freijó com representant d'una associació d'immigrants.

TV3 presenta igualment dues fonts al seu informatiu del vespre amb Abdel Hamud, de l'Associació de Treballadors Marroquins; i Bernarda Jiménez, del grup Voluntariat de Dones Dominicanes.

Antena 3 no fa referència al seu informatiu de migdia de les associacions o dels seus portaveus com a font activa de la informació.

En darrer terme, trobem el tractament dels immigrants com a font directa de la informació.

Als diversos informatius, TVE identifica amb el nom i amb l'accepció immigrant, la cita de fins a tres persones. Es l'única referència de l'opinió dels immigrants a l'anàlisi de les cadenes.

En les tres referències són dones i als tres casos es presenten en meitat de la via pública.

7.1.3 Anàlisi de les imatges

Les imatges aparegudes als informatius de les diverses cadenes de televisió que estan referides a la Llei d'Estrangeria poden estructurar-se en vuit grups.

Classificades les imatges pel temps dedicat, trobem que la presentació dels conductors ocupa el temps més llarg amb 147 segons (23% del total). Si tenim en compte la presència a càmera dels redactors donant la informació, un total de 74 segons (11'6%), el temps ocupat pels periodistes és d'un 34'6% del total de la informació referida a immigrants.

El següent bloc en importància és el de les imatges amb la presència de fonts oficials que serveixen de referència per a presentar la decisió del Consell de ministres o l'opinió oficial sobre la Llei. El temps d'aquestes imatges va fins als 129 segons (17'9%).

La resta de les imatges presenten el col·lectiu immigrant. El temps en imatges dedicat al col·lectiu subjecte de la informació és de 302 segons, és a dir, el 47'4% del total.

D'aquest total, 89 segons (14%) són imatges que mostren immigrants realitzant tràmits burocràtics en diferents esferes de l'Administració.

El temps dedicat a l'opinió dels immigrants com a fonts personals o bé com a representants d'associacions d'immigrants és de 63 segons (9'9%) al que s'hauria de sumar els 35 segons (1'9%) destinats a l'opinió de representants espanyols d'associacions relacionades amb els immigrants.

Dins la classificació realitzada en torn a les imatges relatives a la Llei d'Estrangeria aparegudes a les diferents cadenes trobem les que presenten els immigrants al seu domicili, que ocupen 46 segons

(7'2%) i aquelles que situen els immigrants al carrer en actituds passives.

Les dues darreres agrupacions d'imatges mostren immigrants detinguts i enmanillats al costat de la policia. La durada del conjunt d'imatges es de 29 segons (4'5%).

Per últim trobem imatges d'immigrants que estan treballant. Són 27 segons (4'4%).

Una vegada realitzat el recompte de les imatges és necessari aprofundir en el seu anàlisi. Com a primera qüestió ressaltar l'element ja destacat de com el 52'6% de les imatges mostren o bé als conductors i redactors dels noticiaris, o bé, fonts oficials. Mentre que, el 47'4% són referents a col·lectius immigrants.

El tractament de les fonts oficials a les notícies de la Llei d'Estrangeria són similars a les que podem trobar en altres casos. Són plans realitzats a les rodes de premsa habituals després de la sessió del Consell de ministres.

L'anàlisi de les imatges amb immigrants són més complexes. En primer lloc hem de destacar la rellevància temporal de les imatges d'immigrants en situacions problemàtiques. Bàsicament aquesta característica estaria representada per imatges d'immigrants realitzant tràmits burocràtics i quan apareixen detinguts al costat de policies.

Habitualment, totes les institucions on es realitzen tràmits burocràtics per a solucionar qüestions relacionades amb immigració pertanyen al Ministeri de l'Interior. Normalment també, aquestes oficines estan vigilades per cossos policials i això suposa que en nombroses ocasions apareguin policies, cotxes o furgons policials quan veiem plans generals de cües d'immigrants davant d'edificis públics.

Un segon apartat recolliria la presentació dels immigrants en situacions laborals/atur. Quan es tracta de treball apareixen: realitzant feines agrícoles; en una oficina davant d'un ordinador; dones fent feines artesanals i en darrer lloc, un immigrant treballant a un escorxador.

En el cas de presentar-los sense treball, sempre estan esperant o bé en situacions passives o bé reunits en grups sense cap tipus d'acció concreta.

En quant als immigrants com a fonts directes d'obtenció de la informació s'han de destacar alguns aspectes que poden allunyar a l'espectador d'ells.

És important assenyalar el apropament o distància que es pot crear entre els espectadors i els subjectes immigrants que puguin aparèixer donant la seva opinió als informatius.

Una primera qüestió és l'utilització de la mateixa llengua de l'informatiu apropant el/la immigrant a la cultura de l'espectador o bé la distància que es pot establir, física i psicològica, quan l'immigrant utilitza una llengua diferent a la pròpia de la cadena televisiva.

A més, quan s'utilitza la mateixa llengua s'ha de tenir en compte qüestions com la claredat dels continguts que expressa o la correcció de la pronunciació.

En general, les persones seleccionades a les notícies de la Llei d'Estrangeria són marroquins que parlen un castellà molt correcte o bé llatinoamericans.

En alguns casos, el contingut de les seves opinions no és prou intel·ligible. Com a exemple podem remarcar les paraules de Patricia López, presentada com immigrant, a l'informatiu del migdia de Televisió Espanyola: "Todo el que pueda renovar su permiso, que lo renueve, y bien todo. Que cuanto más pronto se renueve, mejor todavía".

Un altre element distintiu en el tractament visual dels immigrants es l'aparició de les seves vivendes. La fórmula més comú de presentar als immigrants en els seus domicilis es mostrar molta gent en espais molt reduïts.

En moltes ocasions es presenten immigrants que viuen a barraques, trobem parets en mal estat, mobles vells i en ocasions trencats. En qualsevol cas, s'ha d'assenyalar que no sempre és igual. Es interessant contrastar les imatges aparegudes als informatius de TVE i Antena 3 del migdia del dia dos de febrer.

Les dues notícies ofereixen imatges referencials ja preparades per tractar la decisió del Consell de ministres. Els dos exemples ens permeten, a més, observar dues maneres de presentar famílies d'immigrants.

Televisió Espanyola presenta una família amb tres fills dins d'un menjador molt fosc, les parets estan clivellades i hi ha objectes trencats.

La càmera està en tots els plans molt lluny de la família i sempre ens trobem entre la càmera i les persones algun element del mobiliari. Els plans estan fets sempre des de lluny i molt amplis, és a dir, veiem a la família allà al fons de l'habitació. No es distingeix a cap membre. No hi ha una relació propera de l'espectador.

A més, aquesta situació queda molt més clara amb la col·locació constant d'elements del mobiliari de la casa que estableixen una frontera física entre les persones i la càmera.

Antena 3, per la seva part, presenta una família jove que només té una filla petita. Es enregistren els plans a l'habitació de la nena on podem trobar una gran finestra oberta que dona molta llum. Una habitació infantil amb molts colors i moltes joguines.

En els plans podem veure una mare que juga amb la seva nena mentre són observades pel pare. També hi ha plans de la nena jugant

sola. La càmera es situa en tot moment molt a prop de la nena, fent els seus mateixos moviments e intregant-se als seus jocs. Son plans molt curts que apropen física i emocionalment a l'espectador amb la nena.

7.1.1. Anàlisi del text

Un cop estudiat el text que apareix en els diferents informatius de les cadenes de televisió hi podem trobar les següents constants: 1.) visió positiva de la Llei; 2.) consens de les diverses parts implicades en el desenvolupament de la Llei; 3.) crítica de insuficiència en determinats aspectes de la Llei; 4.) adequació de la Llei a la normativa de la Unió Europea; 5.) Control d'immigrants il·legals; i 6.) Immigració i treball.

1.) Visió positiva de la Llei d'Estrangeria. Podem comprovar la recurrència constant a totes les cadenes d' un conjunt de paraules o termes que consideren la Reforma de la Llei enormement positiva i beneficiosa pels immigrants. Exemples recollits:

TELEVISIÓN ESPAÑOLA

“Favorecer las condiciones de vida de los extranjeros”

“Evitar que por trabas burocráticas muchos inmigrantes estén en situación de ilegalidad mientras renuevan sus permisos.”

“Se crea la figura del residente permanente”

TELEVISIÓ DE CATALUNYA

“Afavorir la integració social dels immigrants”

“Incorporació d'un catàleg de drets i llibertats”

ANTENA 3

“Favorecer la integració”

“Equiparación de los inmigrantes que residen legalmente en nuestro país con los ciudadanos españoles”

TELECINCO

“Ya no será necesario renovar el permiso de residencia cada año evitando así que muchos queden en situación ilegal durante los trámites burocráticos”

Dins d'aquesta visió positiva dels resultats de la Llei d'Estrangeria trobem una llarga llista de referències a la problemàtica familiar i a la situació dels menors.

TELEVISIÓN ESPAÑOLA

“Favorecer el reagrupamiento familiar”

“Garantiza el sistema de protección social de los menores”

“Solucionar situaciones, por ejemplo de separación matrimonial que provocaban por sí mismas la caída en ilegalidad del reagrupado”

“Especial atención a los menores a quienes se garantiza la educación y las prestaciones sanitarias”

TELEVISIÓ DE CATALUNYA

“Especial referència als menors”

“Afavorir el reagrupament familiar dels immigrants que viuen a Espanya”

ANTENA 3

“Una mejor atención a los menores”

“El cónyuge reagrupado puede pedir un permiso propio”

TELECINCO

“Podrán traerse a sus familiares de fuera”

2.) Consens de les parts implicades en el desenvolupament de la Llei d'Estrangeria. Les referències a la existència d'un consens ampli entre govern, sindicats i associacions d'immigrants apareixen bàsicament a TVE i TV3 encara que trobem un mínim esment a Telecinco.

TELEVISIÓN ESPAÑOLA

“Amplio período de consultas entre gobierno, sindicatos y colectivos de inmigrantes”

“Asociaciones de inmigrantes y sindicatos consideran positiva la ley”

TELEVISIÓ DE CATALUNYA

“Les organitzacions socials que han participat en el procés com Comissions Obreres i SOS Racisme...”

“...una antiga reivindicació dels col·lectius d'immigrants”

TELECINCO

“Las asociaciones de inmigrantes valoran positivamente, en general, el nuevo reglamento”

3.) Crítica d'insuficiència en determinats aspectes de la Llei. Encara que es parla d'un ampli consens, tant les associacions d'immigrants com els sindicats consideren insuficient la nova Llei aprovada. Bàsicament aquest enfoc apareix al tractament informatiu donat per TV3 i TVE.

TELEVISIÓ DE CATALUNYA

“Els sindicats CCOO i UGT continuen pensant que es insuficient”

“Les organitzacions socials que han participat en el procés com CCOO i SOS Racisme no són tan optimistes”

“En canvi CCOO i SOS Racisme destaquen aspectes negatius del Reglament com la discrecionalitat en l'aplicació de la normativa”

TELEVISIÓN ESPAÑOLA

“Ésto sería el primer paso hacia una reforma de la propia Ley de Extranjería”

“La reforma no impedirá que una ley medieval vigente en Marruecos, el repudio, tenga consecuencias legales en España”

4.) Adequació a la normativa Europea. Mentre el govern i la Llei apareixen com elements positius, les parts negatives de la Llei es mostren en referències a la Unió Europea. Aquesta obliga a l'exercici del control dels immigrants.

TELEVISIÓ DE CATALUNYA

“Facilitar la integració dels immigrants i reforçar el seu control d'acord amb els tractats de la Unió Europea”

“Té com objectiu primordial adequiar la Llei

d'Estrangeria espanyola als acords comunitaris en matèria de política d'immigració que determinen els acords de Maastrich i el Conveni de Schengen sobre supressió de fronteres internes”

TELEVISIÓN ESPAÑOLA

“Facilitar la integración de los inmigrantes como un mayor control de acuerdo con la normativa comunitaria”

ANTENA 3

“Era necesario, por cuanto la normativa en vigor era anterior a la entrada de España en la Unión Europea”

5.) Control d'immigrants il·legals. Hi ha divergències entre les consideracions de cada cadena en torn al control i les condicions d'expulsió que expressa el nou Reglament. Tant TVE com Antena 3 mostren que la Llei dificulta aquestes condicions d'expulsió. Mentre que TV3 assenyala una més gran facilitat en l'expulsió i la possibilitat de discrecionalitat del funcionari de torn.

TELEVISIÓN ESPAÑOLA

“Luchar contra la inmigración ilegal es otro de los objetivos del nuevo Reglamento”

“No se prevé para estos residentes, como solución, la expulsión salvo en casos de delitos graves.

TELEVISIÓ DE CATALUNYA

“Mesures per reforçar el control dels immigrants il·legals i exclueix l'actuació d'aquells que hagin comés determinats delictes que poden arribar a ser expulsats del país”

“Destaquen aspectes negatius del Reglament com la discrecionalitat en l'aplicació de la normativa, és a dir, l'expulsió d'un immigrant pot dependre del criteri del funcionari que l'atengui”

“Agilitza el tràmit d'expulsió pels immigrants il·legals que hagin comés petits delictes”

TELECINCO

“Y también de controlar la emigración ilegal”

“En segundo lugar, el control de los flujos migratorios y en tercer lugar luchar contra la inmigración ilegal”

“Da a los inmigrantes ilegales cuatro meses para regularizar su situación y restringe las expulsiones”

ANTENA 3

“El reglamento establece también que los inmigrantes sólo podrán ser expulsados del país por un delito grave”

6.) Immigració i treball. Un dels objectius amb els que es presenta la nova llei coincideix amb la visió positiva també en la qüestió del treball.

TELEVISIÓN ESPAÑOLA

“Agilizar y ampliar los permisos de trabajo”

“Los permisos de trabajo podrán ampliarse hasta cinco años”

“Sus permisos serán renovados automáticamente sin depender del mercado de trabajo”.

TELEVISIÓ DE CATALUNYA

“La nova normativa comportarà a més la modificació del règim de permisos de treball”

TELECINCO

“Renovar automáticamente el permiso de residencia tengan o no trabajo”

ANTENA 3

“Pretende flexibilizar la entrada de extranjeros atendiendo a la demanda del mercado de trabajo en nuestro país”

Com a reflexions finals dins de l'anàlisi del text podem assenyalar que no hi ha unes grans diferències pel que fa al tractament comparatiu dels continguts apareguts a les diferents cadenes. En realitat trobem que hi ha una excessiva semblança entre algunes de les paraules claus, frases i idees que es repeteixen a tots els informatius.

L'única frase que trenca amb aquest plantejament és la introducció del conductor de l'informatiu del vespre de Telecinco. D'acord amb l'estil personalitzat que aquesta cadena mostra als seus informatius, es presenta un llenguatge i unes expressions que es poden considerar molt negatives.

En aquest sentit s'obre l'informatiu amb la següent frase: "los inmigrantes que eligen España por razones políticas o para huir del hambre..."

Per finalitzar, en general tant TVE com Antena 3 mostren un llenguatge i una predisposició molt positiva cap a la Llei, mentre TV3 mostraria reticències i donaria un punt de vista més crític en la percepció del que pot representar la Reforma de la Llei d'Estrangeria.

7.2 Ràdio

7.2.1 Anàlisi contextual de la notícia a l'informatiu

El dia 2 de febrer de 1996 totes les cadenes radiofòniques que conformen la nostra mostra es van ocupar de l'aprovació del nou Reglament de la Llei d'Estrangeria.

La primera dada significativa que cal esmentar és el fet que la notícia obre la portada dels informatius de Catalunya Ràdio i de Radio Nacional de España.

L'emissora que dedica major atenció al tema objecte del nostre estudi és Catalunya Ràdio:

— La decisió del Consell de ministres ocupa el primer lloc als titulars de l'obertura de l'informatiu amb una duració d'1 minut sobre un total de 5 minuts i 25 segons.

— El tractament posterior hi arriba a tindre una duració de 8 minuts i 25 segons. D'aquest temps, 6 minuts es van dedicar a una entrevista realitzada al cap de CITE, Xavier Oliver.

— Finalment, els titulars de sortida també reiteren la notícia amb una duració de 15 segons.

Per tant, i tenint en compte aquestes dades hem de dir que un 16'11% de la informació es va dedicar a la Llei d'Estrangeria.

A RNE la informació sobre el nou reglament de la llei obre el sumari de l'informatiu i d'un total de 2 minuts i 15 segons que dura aquest, 45 segons són ocupats pel tema, tractament quantitatiu força

superior sobre els altres 7 titulars que apareixen a l'obertura. El tema es reprén al final de l'informatiu de forma que encapçala de nou els titulars de tancament amb una duració de 16 segons sobre un total d'1 minut.

El desenvolupament de la informació en aquestes dues emissores esmentades es presenta immediatament després del sumari d'entrada i abans del contingut restant de l'informatiu.

El tractament de la Cadena Ser i la COPE ja és diferent. Per començar, la notícia no s'inclou al sumari d'entrada i després, dintre del ordre d'aparició al bloc total de notícies, la del nou reglament ocupa a Cadena Ser el setè lloc, mentre que a la COPE el desè.

7.2.2. Desenvolupament del cos de la informació

El temps total dedicat al tractament de la notícia del nou Reglament de la Llei d'Estrangeria a les quatre cadenes analitzades és de 15 minuts i 30 segons (percentatge que inclou el temps dedicat als sumaris de Catalunya Ràdio i Radio Nacional de España). Això suposa un 11'07% de la duració total dels informatius corresponents a aquest dia i en totes les cadenes, percentatge notablement superior a la mitjana diària obtinguda del total del material recollit durant les dues onades.

7.2.3. Anàlisi qualitatiu

L'aprovació del nou Reglament de la Llei d'estrangeria va esdevenir el tema central del dia als informatius de Catalunya Ràdio i RNE.

Tres són els elements que ens ho demostren:

- la situació de la notícia en el conjunt dels informatius
- el temps dedicat al tema

— i el fet d'aparèixer al sumari d'entrada i al de tancament.

Pel que fa al tractament diferenciat en cadascuna de les emissores hem de destacar un de preferencial a Catalunya Ràdio i RNE.

Catalunya Ràdio inclou una extensa entrevista amb un representant sindical, mentre que RNE estableix una estructura amb dos talls de veu: un del director general d'estrangeria i asil, i un altre d'un representant d'una associació d'immigrants marroquins.

Tanmateix el tractament de la Cadena Ser i COPE és diferent.

La SER escull com a tema d'entrada de l'informatiu un succés policial: la trobada dels cadàvers de sis dones a la localitat castellonenca de Villarreal al llarg de sis mesos. S'inclou en aquest sumari una enquesta realitzada als veïns de la zona on han ocorregut els fets i les dues següents notícies també pertanyen a la temàtica policial. Després del sumari, s'obre l'exposició de tot el contingut informatiu també amb aquesta notícia.

La COPE escull iniciar el sumari amb una denúncia dels policies que van evitar l'atemptat al Rei d'Espana a l'estiu de 1995, mitjançant la qual acusen al ministre de l'Interior i al cap de la Policia Nacional de mentir respecte de la seguretat del monarca.

Per tant, cal concloure dient que Catalunya Ràdio i RNE van destacar com a tema del dia una informació de caràcter polític i social directament relacionada amb el tema central de la nostra recerca, mentre que la SER i la COPE van optar per camins diferents: succecos i pressumpta ineficàcia policial enfront del terrorisme.

7.2.4 Tractament de la informació

La Llei d'Estrangeria rep diferències significatives pel que fa al trac-

tament de la informació en cadascuna de les emissores estudiades.

Com ja havem assenyalat, Catalunya Ràdio i RNE inseren testimonis directes al llarg del desenvolupament del tema, mentre que la SER només hi inclou el d'un funcionari consultat, per la mateixa emissora, de manera que la postura dels immigrants cap al nou reglament queda relagada a una frase final de la locutora i RNE no utilitza cap testimoni directe ni tampoc no fa referència a l'opinió dels col·lectius d'immigrants.

7.2.5 Anàlisi per mitjans

7.2.5.1 Catalunya Ràdio

Catalunya Ràdio presenta el nou Reglament de la Llei d'Estrangeria com el tema destacat de la jornada i mitjançant les declaracions del ministre de l'Interior, Alfredo Pérez Rubalcaba, s'esmenten els objectius perseguits pel govern central dividits en dues línies fonamentals: objectius que facilitaran la integració dels immigrants a Espanya i els que suposen accions de control sobre els fluxes migratoris i els residents il·legals.

Al cos de la notícia es diferencien molt bé dos blocs:

- un de 2 minuts i 15 segons referit als drets dels immigrants, el permís permanent, les facilitats per a la reagrupació familiar i els supostos d'expulsió.
- un altre amb una duració de 6 minuts i 10 segons que l'ocupa l'entrevista al director del CITE, Xavier Oliver, el qual opina sobre el nou reglament, tracta els temes de la pressió dels acords de Schengen, la presència de 7 mil immigrants a Catalunya i les dues categories d'estrangers existents (permanents i cupos).

En un tractament tan ampli com el que es fa a Catalunya Ràdio crida l'atenció el fet de no haver inclòs cap testimoni directe de representants dels immigrants, tot i que el CITE és una organització relacionada amb aquest col·lectiu.

Radio Nacional de España

El titular escollit per obrir la informació sobre el tema destaca per la utilització d'un verb en temps infinitiu que comporta una certa força expressiva i que ofereix un punt de vista favorable:

"Facilitar la integraci3n de los extranjeros en Espa1a"

La conductora de l'informatiu completa el titular i recull exclusivament els aspectes positius que comporta el nou reglament, però fent èmfasi al voltant de la seua intencionalitat, de manera que s'obliden altres aspectes que comportarà la seua aplicaci3n.

L'apartat destinat a les objeccions formulades a la norma desde les organitzacions humanitàries i sindicals, són recordades per destacar que han sigut ateses en gran mesura per el nou reglament. I en esta línia la conductora anticipa:

"(...) la ley ha sido muy bien acogida por todos (...)"

Tanmateix, aquest punt de vista és matitzat quan s'introdueix la veu d'un representant dels immigrants marroquins, el qual sosté que:

"La reforma queda un poquito insuficiente en algunos aspectos"

Aquest testimoni s'inclou darrere dels dos talls de veu del funcionari oficial i conclou el tractament del tema.

Sempre en clau positiva, el tractament amb el qual s'inicia el desenvolupament de la informació alleugera l'èmfasi de l'enfocament inicial. Ho podem veure amb l'ús de l'expressió "suaviza en parte" Tanmateix, s'insisteix en els dos aspectes sobre els quals es centra el tractament:

- a) la creació de la figura del resident permanent
Aquest punt arriba a reiterar-se en tres ocasions:
 - la veu de la conductora de l'informatiu
 - la veu de la periodista Maria Luna
 - les declaracions del director general d'Estrangeria i Asil, Pablo Santolaya.

- b) la limitació en les expulsions, les quals s'aplicaran només en casos extrems.

Una part de la notícia es dedica a enaltir els beneficis de la nova norma mitjançant la informació presentada per la periodista Maria Luna i el tall de veu del funcionari. Just en aquest moment apareix una referència sobre la part repressiva del text legal, tot i que es suavitza fent esment de les garanties legals que ofereix el nou reglament .

Cap al final, la conductora reprén el fil de la informació. Tot i al·ludir a que "las organizaciones de inmigrantes califican la reforma com un paso muy importante " no es fa una identificació d'aquestes organitzacions.

Una major amplitud de criteris apareix quan s'assegura que les organitzacions d'immigrants i els sindicats coneixen els encerts i les deficiències del nou text. Sembla que d'aquesta forma augmenta la presència del col·lectiu d'immigrants al contingut de la informació i es trenca un poc la línia del desenvolupament anterior, el qual suggeriria tot el contrari.

Un altre element per tenir en compte és el tractament rebut

pels testimonis consultats. S'estableix una diferència. El representant de la Asociación de Inmigrantes Marroquíes roman anònim. Aquesta indeterminació contrasta amb la utilització de l'article determinat per dir: "

(...) el representante de la Asociación (...)"

en lloc de

"(...) un representante de la Asociación (...)"

Aquest tractament despersonalitzat, però, no s'aplica al representant oficial, al qual s'identifica amb nom i cognoms.

Ja hem dit abans que la notícia comença el bloc informatiu i no va precedida de cap altra. En concloure, la conductora presenta una nova informació, ara de caràcter econòmic, sense establir cap element formal de separació entre ambdues.

7.2.5.3 Cadena Ser

Ja vam comentar abans que aquesta cadena havia relegat la informació en ordre d'importància ja que no la situa als titulars del sumari i a més ocupa la posició setena dintre del contingut total de l'informatiu.

Tanmateix, el cos de la notícia repeteix l'esquema utilitzat per RNE, amb una introducció del conductor, el qual dóna pas al corresponent desenvolupament presentat per una periodista, qui ens introdueix un tall de veu en mig de la seua intervenció.

La introducció reitera a més, el criteri de destacar els aspectes positius del text. La periodista encarregada de presentar el tema però, planteja més endavant una subtil modificació de la perspectiva: el seu parlament s'inicia des del punt de vista dels immigrants. Amb aquest enquadrament el col·lectiu assumeix un caràcter més actiu enfront de la consideració passiva d'altres paràgrafs i segons la qual esdevenen receptors de beneficis.

La conductora aplica un exercici d'interpretació equidistant

entre la posició oficial i la dels immigrants quan explica que:

" (...) facilita las cosas para los que ya están aquí, pero las endurece para los que quieren llegar (...) "

Tanmateix, tot i que s'inclou el testimoni directe d'un representant de l'Administració, no es fa el mateix amb els col·lectius immigrants. Només s'assenyala que les associacions d'immigrants consideren el reglament "un buen punto de partida, pero siguen exigiendo la reforma de la Ley de Extranjería"

El començament de la notícia es diferencia clarament de l'anterior mitjançant una rauxa musical i el distintiu del programa. En canvi, al finalitzar el tractament de la notícia, el conductor introdueix un nou tema sense cap mena de separació formal.

Ja havíem destacat que la primera notícia d'aquest informatiu on s'inclou este tractament del nou reglament de la Llei d'Estrangeria feia referència a l'àmbit de succeos policials. Així, des de Ràdio Castellón s'especulava amb la possibilitat d'establir una relació entre les morts que s'havien produït en la zona i la prostitució. Darrere d'aquesta intervenció, el conductor afegeix que la prostitució en el "Levante español" sovint es realitza amb la contratació de dones estrangeres. El mateix locutor recorda que recentment fou desarticulada una xarxa que operava amb dones colombianes. En concloure els tres mesos de permís de residència -acota- les dones eren enviades de nou al seu país.

Es significatiu el fet que el dia que s'aprova el nou Reglament de la Llei d'Estrangeria la notícia corresponent al tema fóra relegada a una posició inferior a la d'una notícia, l'actualitat de la qual és molt discutible ("recientemente fue desmantelada una red (...)")

Per tant, el sentit de la informació és negatiu pels immigrants.

225 Cadena COPE

En aquest cas, a l'estructura de la informació sols intervenen la conductora del programa i un periodista desplaçat al Consell de ministres. Per tant, destaca la manca de testimonis directes de representants de l'Administració i dels propis col·lectius d'immigrants

El temps dedicat a aquesta informació és el més reduït del total d'emissores analitzades, la qual cosa ens permet considerar que és la cadena que menor importància li confereix al tema, consideració que pot trobar suport amb el fet de no fer servir cap testimoni directe.

La introducció de la conductora destaca els aspectes benèfics de la llei respecte dels estrangers que resideixen legalment a Espanya, però en la mateixa frase s'assenyala que la norma legal també és una eina de lluita contra la immigració il·legal. En aquest cas, ambdós elements participen en la presentació del tema d'una manera més equilibrada que en els tractaments de la resta d'emissores.

El periodista que desenvolupa la informació inicia l'exposició situant el tema dintre el context europeu, motiu pel qual esmenta el Tractat de la Unió Europea i el Conveni de Schengen. És un plantejament des de la perspectiva europeïsta que apareix sols de forma tangencial i prop del final en el tractament de la SER i no es considerat pel contrari a RNE. En canvi, Catalunya Ràdio puntualitza ja en els titulars que la decisió del govern està lligada al nou marc de la Unió Europea, concretament al Conveni de Schengen.

La breu informació de la COPE conclou amb una rotunda afirmació sobre els elements repressius de la norma legal:

"Se concreta el régimen sancionador y se regula la expulsión de aquellos que estén inmersos en procedimientos judiciales por la comisión de delitos"

Hem de dir també que el tema de les expulsions no va ser esmentat per la cadena SER, i que RNE només el cita de manera molt difosa.

El final de la informació és un poc sobtat, ja que el mateix periodista desplaçat al Consell de ministres passa a informar d'una altra actuació del Consell referida a les places de funcionaris habilitades per aquest any. Aquest canvi de tema es produeix sense la intervenció de la conductora i sense que el periodista que el fa el justifiqui, fet que modifica el plantejament inicial de la notícia i converteix al Consell de ministres en el subjecte central de la informació per damunt de la Llei d'Estrangeria.

7.3. Premsa i fotografia

7.3.1 Límits generals del tractament informatiu del nou reglament de la Llei d'Estrangeria

a) **Seccions on apareix la informació:** Les seccions que els diaris han triat per presentar la informació són les de societat i nacional respectivament. Sols un dels diaris, El Periódico de Catalunya, en una ocasió l'ha destacada més en posar-la a la secció de Cosas de la vida.

b) **Espai que ocupen les notícies:** L'espai d'aquestes varia segons es tracte de diaris que ha posat més cura en la presentació de la informació, com són L'Avui i El Periódico de Catalunya, per la qual cosa l'extensió de les notícies es major, o bé aquells que sols han dedicat l'espai adient per una nota de premsa, cas on es veu reduïda la quantitat d'informació presentada (ABC, La Vanguardia, El País)

c) **Utilització de fonts informatives:** Una característica generalitzada és la manca de diversitat de fonts informatives; dues són les conseqüències d'aquest fet:

- d'una banda, una uniformitat en el tractament informatiu, per la qual cosa ens trobem amb l'ús quasi generalitzat de la frase:

"facilitar o favorecer la integraci3n social de los inmigrantes"

- i d'altra, la escasa aparici3n de testimonis d'immigrants que puguen reflectir una altra versió dels fets que es relaten.

d) **Intertextualitat:** Aquest és el element que convé assenyalar per tal de destacar que existeix una intencionalitat segons la qual les informacions referides a la Llei d'Estrangeria apareixen envoltades d'unes altres referides a actes delictius, prostituci3n o pertanyents a

contextes vertaderament diferents i temàtiques negatives que poden canviar la lectura que sobre la notícia es faça.

e) **Informació visual:** Encara que aquest és un apartat que es veurà amb més deteniment endavant, cal esmentar que l'ús de la fotografia no aporta cap tipus d'informació nova, sinò que relaciona als immigrants amb una sèrie d'estereotips, com per exemple, el fet que sembla que sempre es troben fent tràmits burocràtics que els possibilita gaudir d'una situació estable i legal al nostre país.

f) **Total de notícies publicades sobre l'aprovació del nou reglament:** pel que fa a la publicació d'aquestes cal dir que relacionades amb la Llei d'Estrangeria hi trobem algunes abans del dia 3 de febrer, és a dir, l'endemà de l'aprovació d'aquesta al consell de ministres. I diem relacionades perquè són notícies que tracten les reivindicacions de l'organització SOS Racisme sobre el nou reglament, manifestades durant la celebració del seu IV Congrés. No obstant això, l'anàlisi més detallat l'hem fet del dia 3.

Com a conclusió general del tractament rebut per aquesta informació apareguda abans del dia 3 de febrer, hem de destacar la dels diaris Avui i sobretot El periódico de Catalunya, doncs configura una notícia més completa pel que fa als seus elements constitutius:

- Extensió considerable acompanyada de titular amb gran tamany.
- Informació visual: hi incorpora fotografia encara que aquesta ens recorde als estereotips que sempre hi apareixen sobre els immigrants
- Testimonis d'immigrants

- Dedicació d'una pàgina completa per a la temàtica del col·lectiu d'immigrants. No envolta per tant, la notícia d'altres la temàtica de les quals sigui negativa.

7.3.2 Exemples

7.3.2.1 El Periódico de Catalunya 3 de febrer de 1996

La primera característica que cal diferenciar respecte de la presentació de la informació referent a aquest dia és l'espai dedicat: un titular a la portada que ens remeteix a continuar la informació en la pàgina divuit on es desenvolupa la informació i a l'editorial, on es dona un altre tractament del tema, és a dir, que no sols s'intenta presentar amb objectivitat el tema, sinó que el propi mitjà l'interpreta i ofereix al lector la possibilitat de conèixer diverses postures i visions.

Portada

Pot semblar que fem una lectura massa subjectiva, però encara que a la portada simplement apareix un titular que ens remeteix a les pàgines interiors, si examinem la intertextualitat i el caràcter de les notícies que són tractades de la mateixa forma, hi trobarem que aquestes s' s' inclouen en la temàtica del món de la delinqüència:

- *"El Supremo sube a 141 años de reclusión las condenas contra 5 boixos nois"*: aquest titular sugereix el tema de la violència i ens recorda immediatament als problemes que es generen pel comportament d'aquests grups de seguidors de futbol.
- *"Un ex delegado de Hacienda de BCN canalizó dinero negro hacia Fibanc"*: ara es tracta d'una notícia de corrupció en matèria econòmica i a més a més, si llegim entre línies no hem de deixar escapar l'expressió "dinero negro", doncs és

una mostra d'aquelles petites característiques pròpies del nostre llenguatge que al·ludeixen al col·lectiu objecte del nostre estudi.

Pàgina 18

La pàgina divuit inclou tot un tractament bastant complet des del punt de vista periodístic si considerem aquests elements:

- presentació de les modificacions i les disposicions aprovades del nou reglament i explica quina és la finalitat d'aquestes
- inclou les reaccions dels sindicats per les mesures adoptades pel govern
- fa servir la veu dels directament afectats: els immigrants. Esta informació apareix recolçada i reforçada pels testimonis de 4 immigrants que opinen sobre la llei i dels quals es presenta una fotografia únicament de la cara i amb lleuger somriure que no afegeix a la informació cap mena de connotació de llàstima, refutament o bé d'estar implicat en qualsevol tipus de conflicte.

D'altra banda, aquest tractament de la notícia es veu reforçat per la presència de dues notícies més referides al col·lectiu d'immigrants i que presenten la situació d'aquests al nostre país: per una part, es fa una mena de reivindicació sobre els seus drets, dels quals encara no gaudeixen, per passar després a parlar d'uns dels col·lectius més nombrosos: els marroquins, amb una al·lusió a les seues condicions de legalitat. Es una mena de cridar l'atenció sobre el tema.

Aspectes que es podrien considerar com negatius pel que fa al tractament d' aquesta notícia

Aquestos venen referits a la forma amb la qual es presenten certs temes, o simplement al fet que hi apareguen. Així, per exemple, després d' explicar totes les disposicions aprovades pel Consell de ministres referides, s'entén, a l'assoliment d'una major integració dels immigrants, presenta les corresponents als supostos d'expulsió, o bé com ocorre en la notícia dels drets, una última frase que fa referència a la cultura dels països d'origen dels immigrants amb connotacions negatives:

"se da la circunstancia de que muchos inmigrantes proceden de países con dictaduras y faltos por tanto, de participación democrática".

Són finals de paràgrafs i temes que es recorden amb facilitat que no pas altres tractats anteriorment, i més si tenim en compte que al llarg de les planes del diari ens trobem amb moltes notícies referides als països d'origen dels immigrants i que per tant es fan, encara que sigui inconscientment, associacions i enregistrament d'idees.

Ara bé, sense considerar excessivament les idees exposades en l'apartat anterior, hem de dir que el tractament de la Llei d'Estrangeria és prou complet i no assoleix la qualificació de negatiu.

Editorial Secció d'opinió Pàgina 6

Amb aquesta modalitat de notícia d'opinió el diari va més enllà de la realitat aprovada pel Consell de Ministres i decideix mostrar

quina és la seua postura sobre els fets. Es crític Amb el tema, ja no parla per exemple, de "*facilitar la integració*" sinò "*d' intentar oferir*", ni tampoc no es parla de "*regular els controls imposats per la Unió Europea*" sinò de "*reforzar controls*". Intenta presentar una altra realitat distinta a la tractada al Consell de Ministres.

73122

Avui 3 de febrer de 1996

Apareix la informació també a la secció de societat i consum, però ara amb un espai considerable, a cinc columnes i amb un titular gran que empra la frase de "*facilitar la integració social*".

En aquest cas s'utilitzen les postilles per tal d'ordenar la informació d'alguna manera. Són dos els aspectes que es podrien considerar negatius pel que fa al tractament i que caldria ressaltar d'aquesta informació:

- D'una banda, es crea una postilla per tal de destacar el règim sancionador que s'aplicarà als immigrants en cas d'actuar en contra de la llei. Els diaris anteriors ho mencionen al final dels paràgrafs però aquest crea una postilla. Per tant, ho resalta més.
- D'altra, cal considerar que en l'última part de la notícia es fa esment de les característiques de les cultures pròpies dels immigrants al tractar el tema de la discriminació de les dones i els casos de maltractament que es produeixen al si d'aquestos col·lectius. Es a dir, al final de la notícia s'afegeixen elements negatius que amb facilitat són enregistrats pel lector i que esdevenen fàcils de recordar quan, per exemple, dues pàgines després, ens pot aparèixer un article sobre un atemptat de l'integrisme islàmic que ha causat una "*masacre*".
- La intertextualitat també hem de destacar-la, doncs sota la notí-

cia sobre la Llei d'Estrangeria es col·loca una altra sobre la polèmica sorgida a Brussel·les arran de la legalització de la prostitució a quatre barris de la capital.

Per últim, dir que la notícia va acompanyada d'una foto que mostra un grup d'immigrants que es troben en plena tasca de regularització dels seus papers (un tòpic pel qual sovint se'ls relaciona)

3.1.3 La Vanguardia, El Mundo, El País, ABC

L'anàlisi que presentem a continuació sobre la resta de diaris i el seu tractament informatiu respecte de la Llei d'Estrangeria s'ha fet de manera conjunta, doncs podem dir que donades les seues característiques, es pot generalitzar i concloure en les següents idees:

Aspectes que podrien considerarse negatius en el tractament de la informació

- En el diari El Mundo s'afegeix una altra notícia sobre una de les característiques de la cultura d'un immigrant: el repudi. Tanmateix, no apareix el testimoni de cap immigrant per tal d'aportar la seua opinió respecte del tema de la Llei d'Estrangeria, però sí que espresenta una costum negativa que encara existeix al seu país. En aquest cas doncs, més que el contingut de la notícia, el tractament negatiu de la informació ve donat pel fet que s'afegeix una altra notícia que determina una probable doble lectura contrària al col·lectiu d'immigrants.
- Un altre cop, el tema de la intertextualitat, doncs a la mateixa plana tornen a aparèixer notícies de caràcter negatiu.
- El diari ABC no sols inclou la notícia en la secció de Nacional

L'Avui

El nou reglament d'Estrangeria facilita la integració social.

La Vanguardia

El nuevo reglamento de la Ley de Extranjeria facilita la regularización de los inmigrantes

El País

Permiso permanente para los inmigrantes que lleven seis años en España

El Mundo

Decenas de miles de inmigrantes podrán optar a un permiso de residencia permanente en España
Rahma, bajo la "Ley del repudio"

ABC

Los extranjeros que lleven seis años trabajando en España lograrán la residencia permanente

7.3.2 Tractament de les imatges

Encara que ha estat un tema força important, no tots els diaris han utilitzat la fotografia per il·lustrar aquesta notícia. Així, ens trobem que tant El País com ABC, no fan servir cap tipus de fotografia.

Diari: *EL PERIODICO*

Fotografes: 4
Blanc i negre o Color: . *Blanc i negre*
Tipus de pla: *Primer pla*
Exterior o interior: *Exterior*
Tipus d'objectiu: *Teleobjectiu*
Profunditat de camp: *No*
Punt de vista: *Frontal*
Peu de foto al·lusiú al tema: *Si*
Fons: *No*

Descripció de la imatge: Primers plans de quatre immigrants.

Diari: EL MUNDO

Fotografies: 1
Blanc i negre o Color: ... *Blanc i negre*
Tipus de pla: *General*
Exterior o interior: *Interior*
Tipus d'objectiu: *Angular*
Profunditat de camp: *Si*
Punt de vista: *Contrapicat*
Peu de foto al·lusiú al tema: ... *No*
Fons: *Fotògraf en plantilla o col.laborador*

Descripció de la imatge: Roda de premsa d'una dona marroquina, resident a Espanya, que ha estat repudiada pel seu marit. Per tant aquesta fotografia no te la funció d'informar o il·lustrar el contingut principal de la notícia que és la Llei d'Estrangeria, sinó que fa referència a una subnotícia existent dins la principal.

Diari: AVUI

Fotografies: 1
Blanc i negre o color: ... *Blanc i negre*
Tipus de pla: *Pla general*
Exterior o interior: *Interior*
Tipus d'objectiu: *Angular*
Profunditat de camp: *Si*
Punt de vista: *Lateral*
Peu de foto al·lusiú al tema: ... *Si*
Fons: *Arxiu*

Descripció de la imatge: Immigrants solucionant problemes burocràtics. Aquesta fotografia ens aporta molt poca informació, doncs veiem un grup d'immigrants parlant, uns altres caminant i l'única immigrant que està realitzant una activitat concreta està pràcticament fora d'enquadre.

Diari: **LA VANGUARDIA**

Fotografies: 1
Blanc y negre o Color: *Blanc i negre*
Tipus de pla: *Pla Americà*
Exterior o interior *Exterior*
Tipus d'objectiu: *Angular*
Profunditat de camp: *No*
Punt de vista: *Picat*
Peu de foto alusiu al tema: *Si*
Fons: *Fotògraf en plantilla o col.laborador*

Descripció de la imatge: Manifestació convocada per SOS Racisme. Aquesta fotografia es pot considerar "positiva" donat el fet que ens presenta un nen de característiques occidentals portant una pancarta amb el lema de SOS Racisme: "No empreneu el meu amic" Per tant, es podria fer la següent lectura: "des de ben petits ja estan a favor de la integració"

La fotografia més adient per acompanyar la informació de la Llei d'Estrangeria potser siga la publicada per La Vanguardia, ja que, encara que de manera indirecta, els immigrants es converteixen en el motiu principal d'aquesta per la pancarta que el nen porta a les seves mans.

sense cap criteri, ja que al seu costat publica una notícia sobre el rei d'Espanya, sinò que més a més, comparteix l'espai amb altres acords que han sigut tractats al mateix Consell de ministres que la Llei d'Estrangeria, de forma que ja el sub-títol forma part d'una informació totalment diferent al tema de la Llei d'Estrangeria, quan el titular fa al·lusió solament a aquesta.

7.3.2.4 Comentari sobre els titulars de la Llei d'Estrangeria

Si observem els titulars corresponents a les notícies publicades el dia 3 de febrer sobre el nou reglament de la Llei d'Estrangeria podem extraure les següents conclusions: llevat del diari El Periódico de Catalunya, que a més de comtar amb tres titulars ofereix un tractament més interpretatiu i menys concret sobre la significació del nou reglament de la llei, la resta unifica criteris i presenta una informació bifurcada en dos sentits: uns destaquen el fet que es facilite la integració dels immigrants i altres l'assoliment del permís de residència permanent. Si ens fixem, les frases utilitzades són quasi les mateixes en ambdós casos, fet que ens remet a la conclusió assenyalada anteriorment sobre la manca de diversitat de fonts informatives que comporta com a conseqüència, una uniformitat del tractament informatiu que ja es reflecteix als titulars.

El Periódico de Catalunya

Portada:	Aprobado un nuevo reglamento que simplifica los trámites de la Ley de Extranjería
Pàg. 18:	España quita trabas a los inmigrantes
Editorial:	Nuevo reglamento para la ley de extranjería Más facilidades

8. Àmbit informatiu general. Mitjà audiovisual

8.1 Blocs temàtics dels informatius

La reproducció, a continuació, dels gràfics més significatius de la mostra de les notícies analitzades a la ràdio i la televisió, permet comprendre quins són els blocs temàtics fonamentals tractats, i paral·lèlament, quins són els criteris de noticiabilitat que fan servir i els elements que deu tenir la notícia per guanyar el cànon d'actualitat.

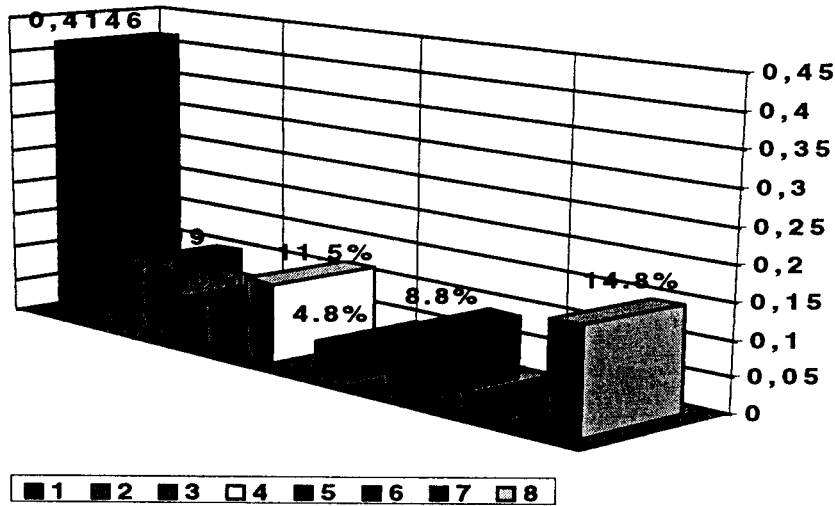
Tant a la ràdio com a la televisió hi ha vuit grups de notícies: política estatal, política internacional, economia, societat, cultura i esports, successos, comunicació i esport (veure de les gràfiques 1 a 6)

El bloc de política estatal és el del percentatge més elevat. En tot dos mitjans es veu com aquestes informacions representen al voltant de la meitat de la producció informativa.

Dins d'aquest bloc temàtic, tal i com ven veure al capítol 3, al voltant de la meitat està destinat a terrorisme i corrupció. L'altre meitat està destinada pràcticament en la seva totalitat a les activitats del polítics.

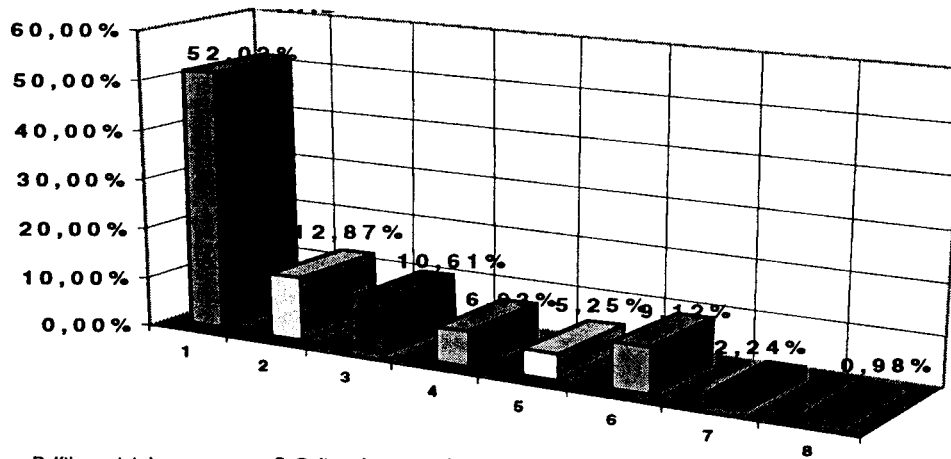
L'esport és el segon bloc temàtic més significatiu en el cas de la televisió. En la ràdio és pràcticament insignificant per que en aquest mitjà tracta les informacions esportives en un programa diferent que normalment es realitza a continuació de l'informatiu.

Blocs informatius. Televisió, 1a. + 2a. fase

Gràfic 1

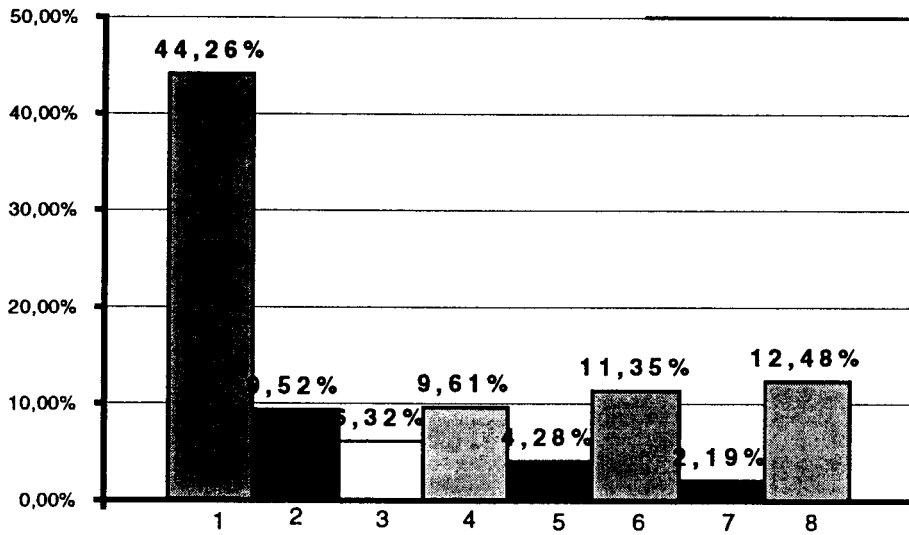
Blocs informatius. Ràdio, 1a. + 2a. fase

Gràfic 2

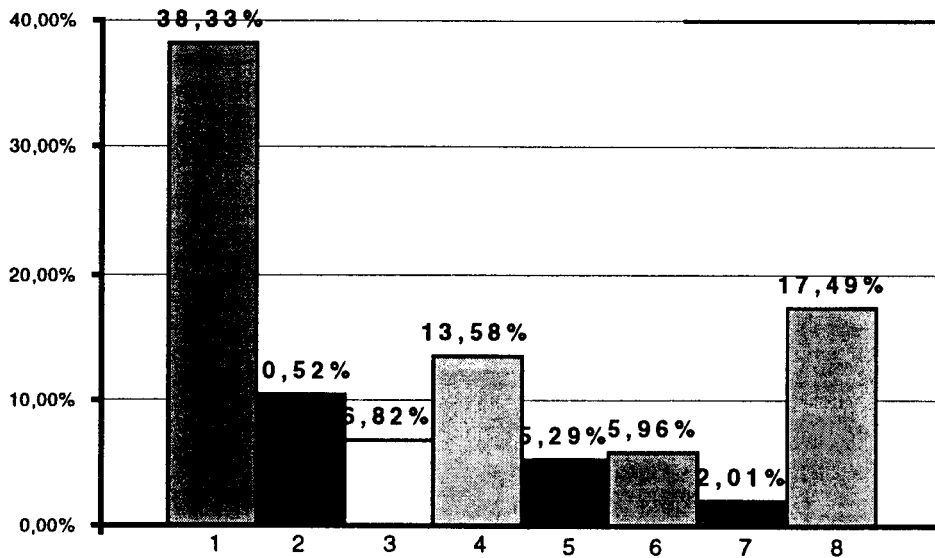
1 Política estatal	5 Cultura i espectacles
2 Política internacional	6 Successos
3 Economia	7 Comunicació
4 Societat	8 Esport

Blocs temàtics. Televisió, 1a. fase

Gràfic 3

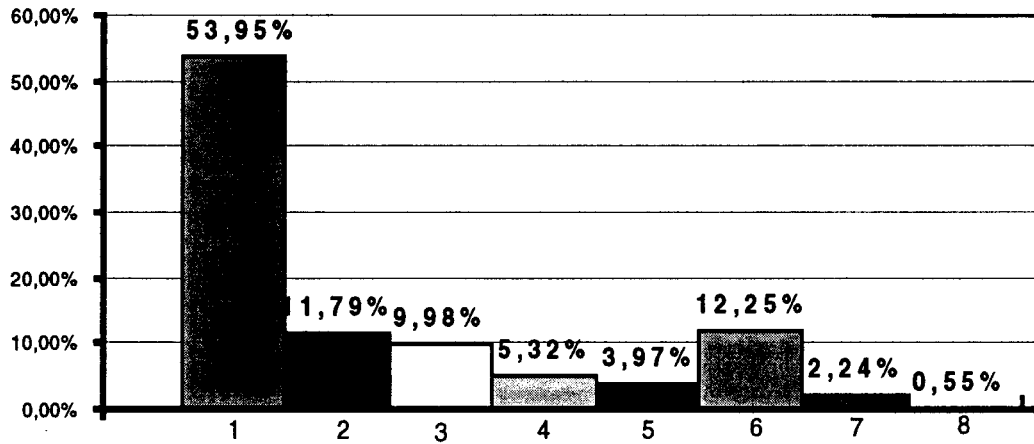
Blocs temàtics. Televisió, 2a. fase

Gràfic 4

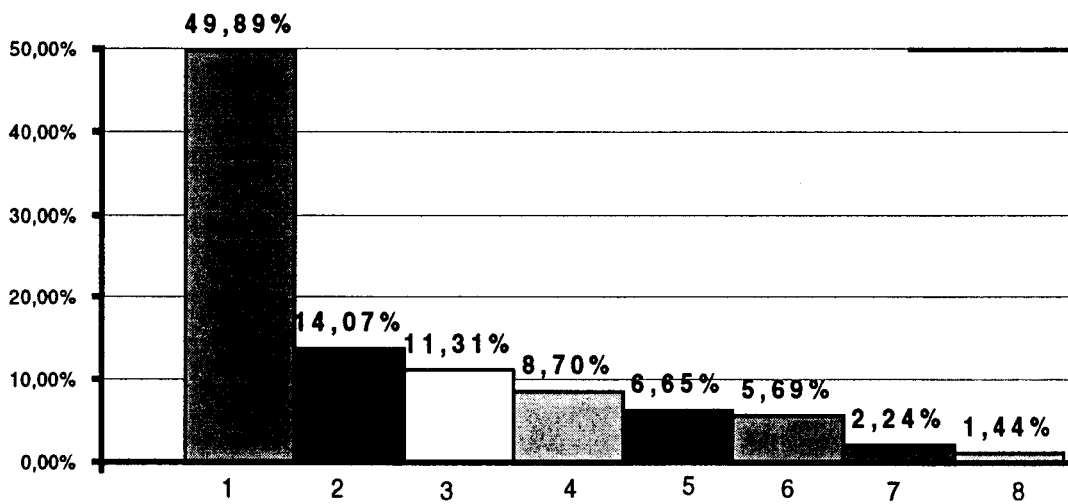
1 Política estatal	5 Cultura i espectacles
2 Política internacional	6 Successos
3 Economia	7 Comunicació
4 Societat	8 Esport

Blocs temàtics. Ràdio, 1a. fase

Grafic 5

Blocs temàtics. Ràdio, 2a. fase

Grafic 6

1 Política estatal	5 Cultura i espectacles
2 Política internacional	6 Successos
3 Economia	7 Comunicació
4 Societat	8 Esport

8.2 Blocs temàtics a la televisió

El bloc de política estatal és el que ocupa la franja més ampla a les quatre televisions estudiades i durant les dues fases (veure gràfiques de 7 a 14).

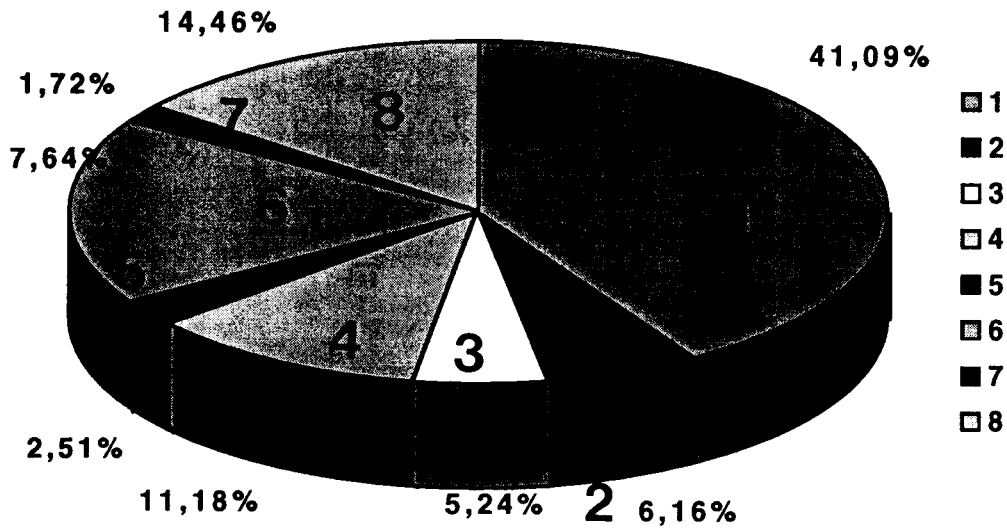
No obstant això, tant a la primera com a la segona onada és Televisió de Catalunya la que dedica menys temps a aquests blocs de notícies i ho fa per parlar principalment de la vida al Parlament o al Govern de la Generalitat.

El temps que destinen al bloc de política internacional TVE, A3 i TV3 es d'igual proporció. T5 es situa a la meitat.

La presència de l'esport és més important a T5 i TV3: ocupen franjes al voltant del 20 per cent en la segona onada amb el final de la lliga de futbol. No obstant, TVE dedica molt poc temps.

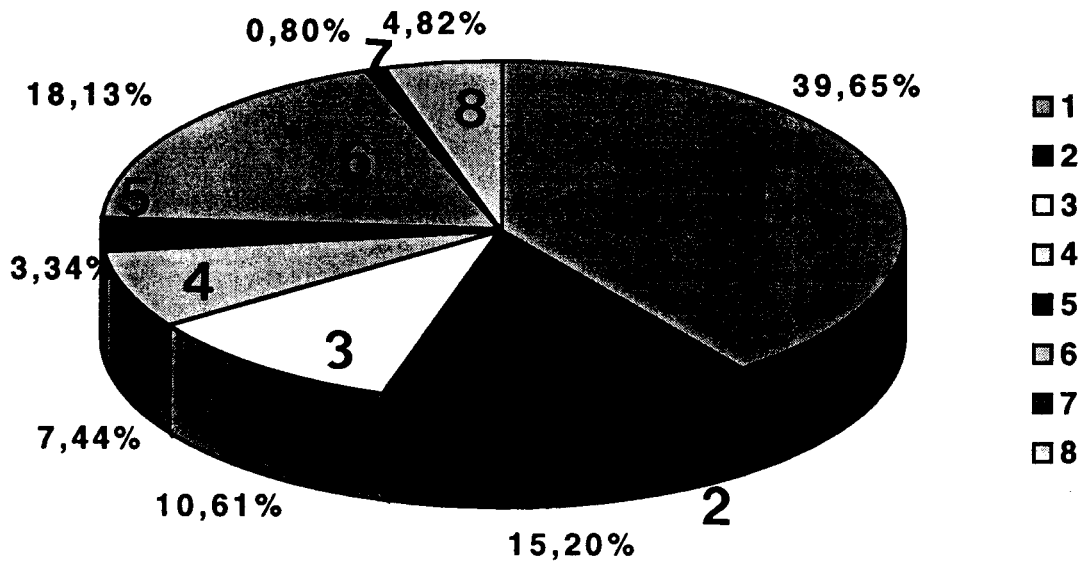
La franja de successos oscil·la bastant entre la primera i segona onada. Durant el mes de febrer arriba a quotes importants en totes les cadenes. Després, durant la segona onada minva per donar pas a temes esportius i socials.

Tele 5, 1a. fase

Gràfic 7

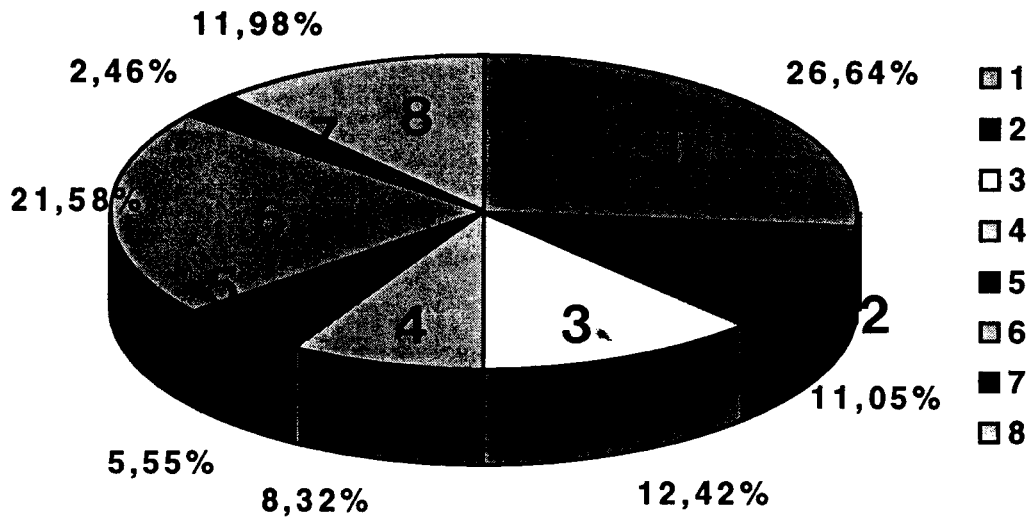
Televisión española, 1a. fase

Gràfic 8

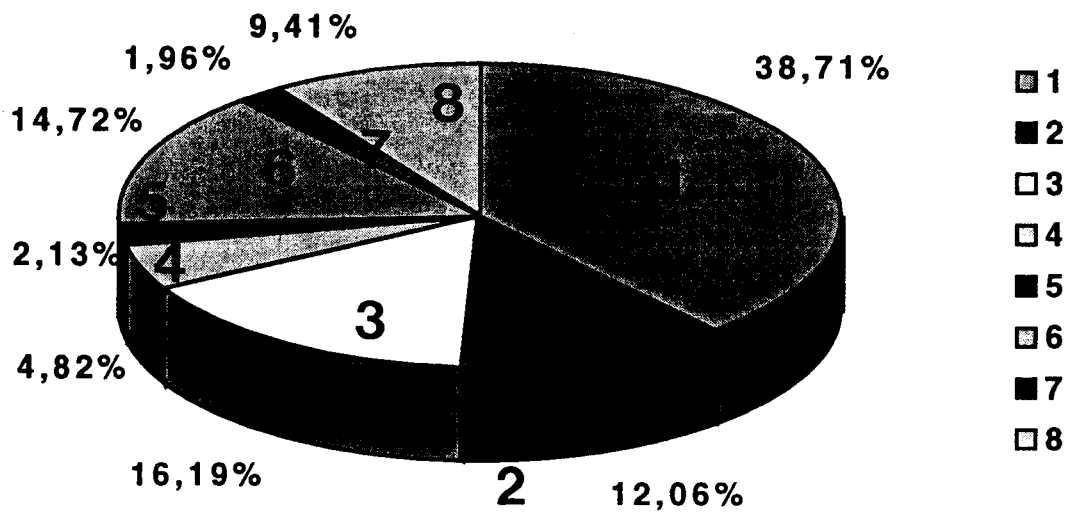
1 Política estatal	5 Cultura i espectacles
2 Política internacional	6 Successos
3 Economia	7 Comunicació
4 Societat	8 Esport

Televisió de Catalunya (TV3), 1a. fase

Gràfic 9

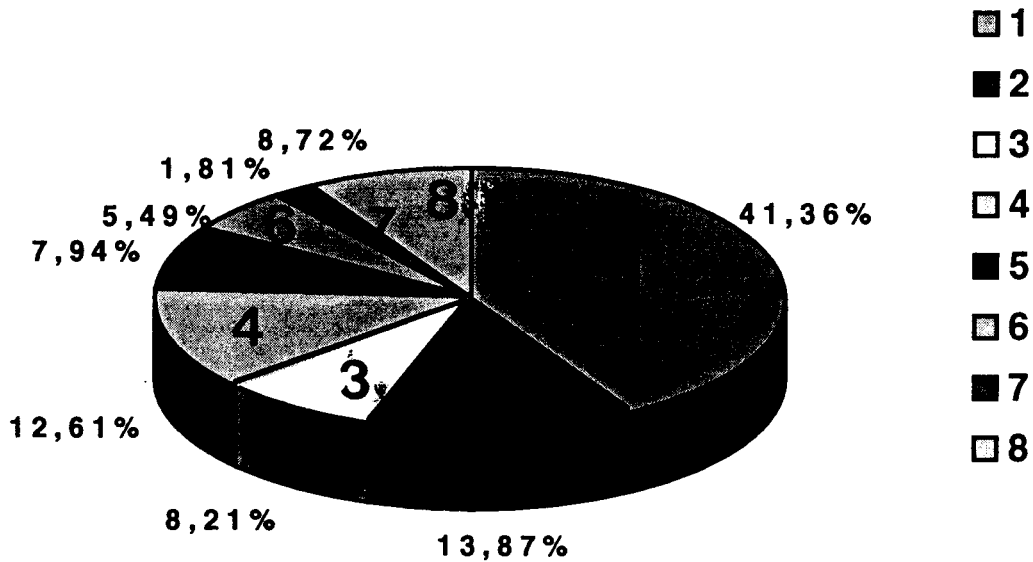
Antena 3, 1a. fase

Gràfic 10

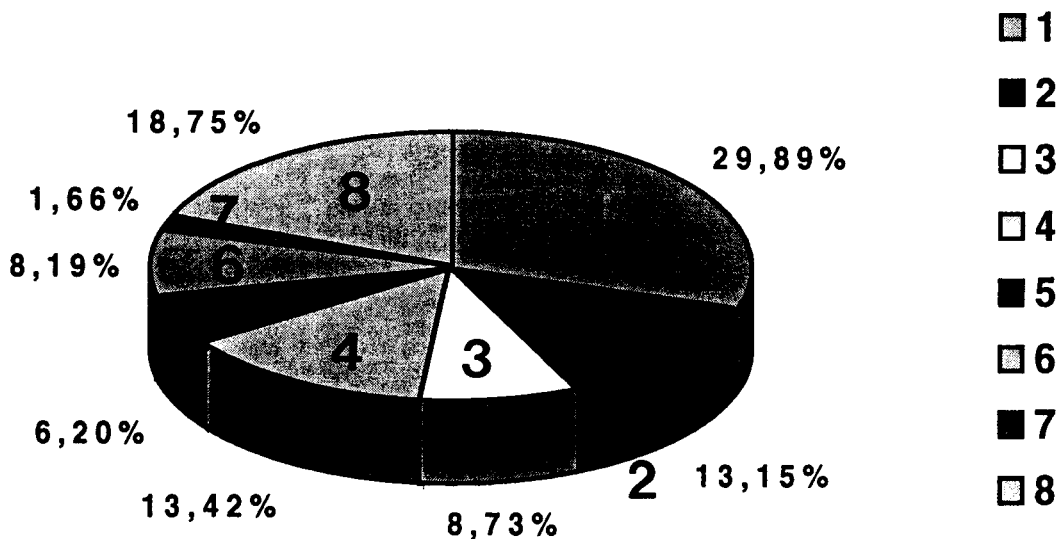
1 Política estatal	5 Cultura i espectacles
2 Política internacional	6 Succesos
3 Economia	7 Comunicació
4 Societat	8 Esport

Televisión española, 2a. fase

Gràfic 11

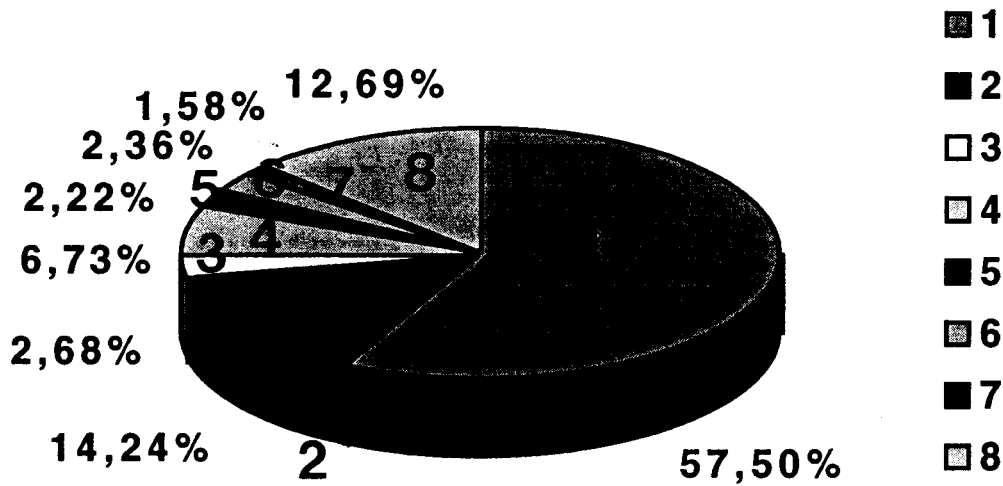
Televisió de Catalunya (TV3), 2a. fase

Gràfic 12

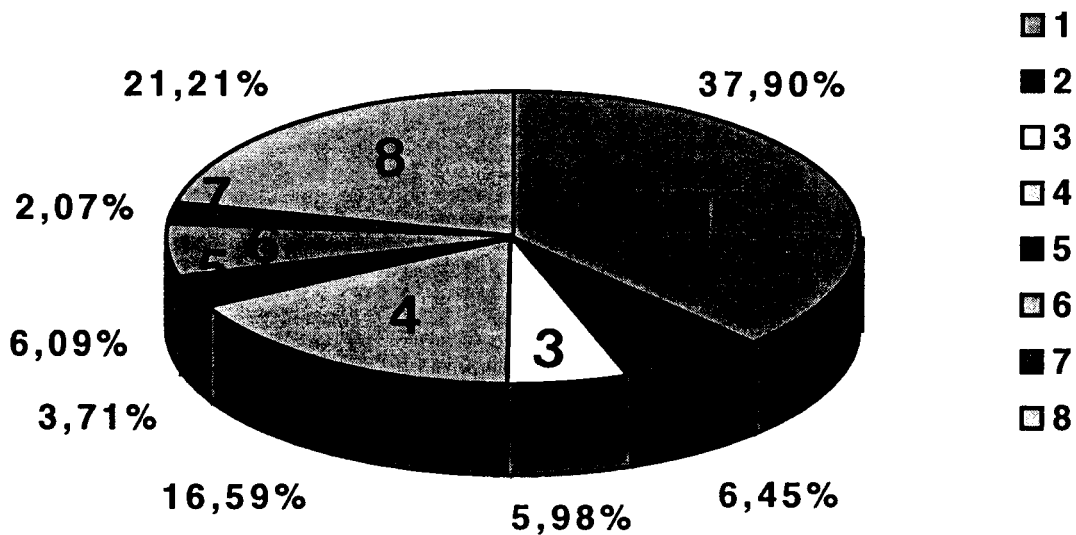
1 Política estatal	5 Cultura i espectacles
2 Política internacional	6 Succesos
3 Economia	7 Comunicació
4 Societat	8 Esport

Antena 3, 2a. fase

Gràfic 13

Tele 5, 2a. fase

Gràfic 14

1 Política estatal	5 Cultura i espectacles
2 Política internacional	6 Successos
3 Economia	7 Comunicació
4 Societat	8 Esport

8.3 Blocs temàtics a la ràdio

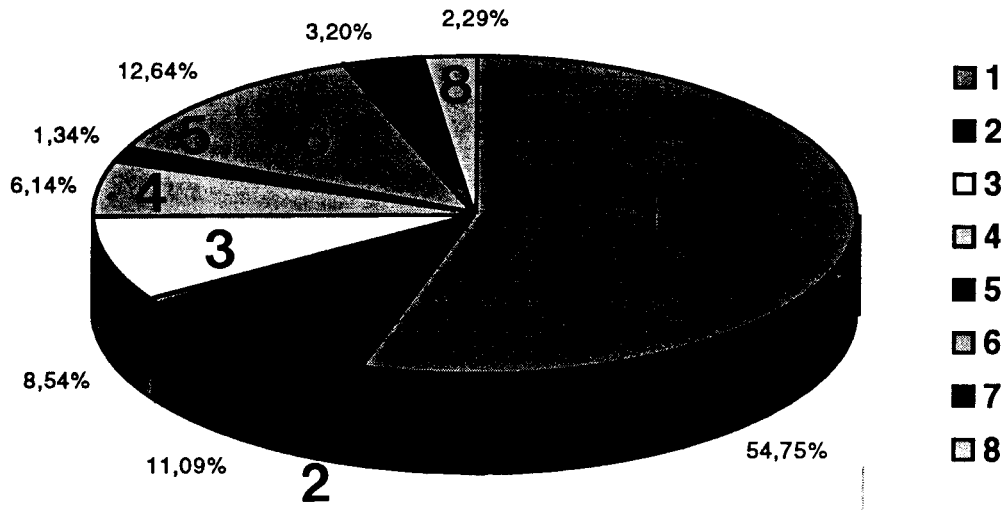
Les emissores de ràdio analitzades dediquen el percentatge més elevat al bloc de política estatal. La cadena SER i Radio Nacional de España dediquen quantitats de temps superiors a les de les cadenes de televisió estudiades (veure gràfiques 15 a 19)

Catalunya Ràdio es la més preocupada per les notícies internacionals i és, a la vegada, la que mostra un ventall més proporcionat dels diferents blocs.

A la segona onada, sorprén un percentatge del 7% molt lleuger de temps destinat a les notícies internacionals en la cadena SER, si partim de la base que és el mitjà radiofònic més internacional dels tres analitzats.

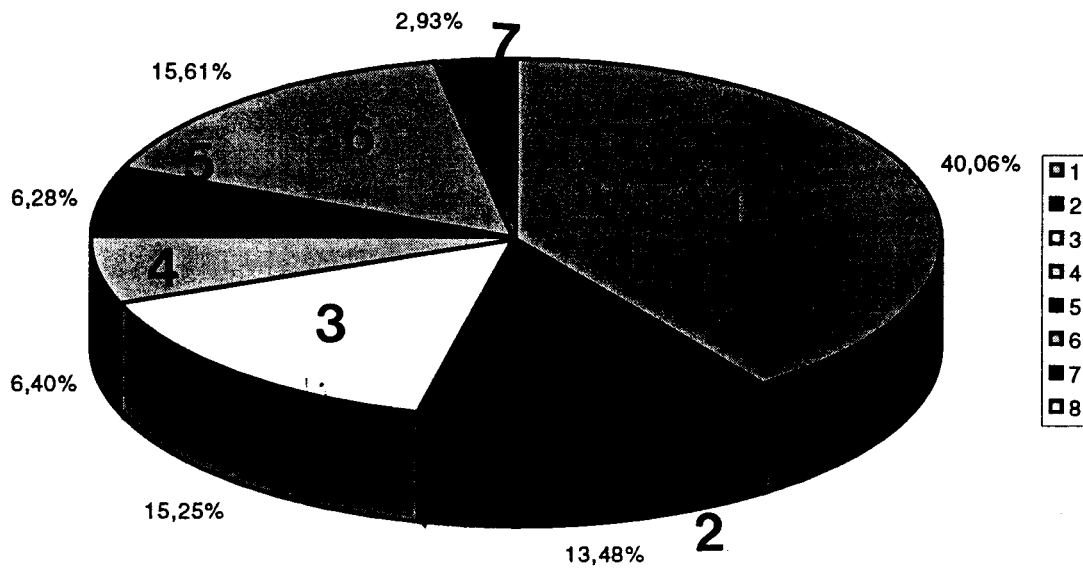
La ràdio és molt més variable que la televisió pel que fa al temps destinat a cadascun dels blocs. Aixó es pot comprovar en les diferències de percentatges tan significatives entre la primera i segona onada.

SER, 1a. fase

Gràfic 15

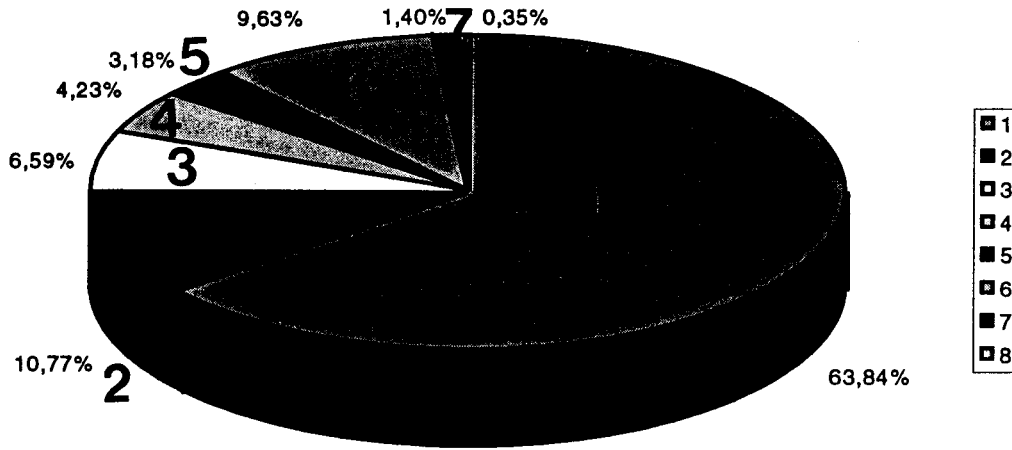
Catalunya Ràdio, 1a. fase

Gràfic 16

1 Política estatal	5 Cultura i espectacles
2 Política internacional	6 Successos
3 Economia	7 Comunicació
4 Societat	8 Esport

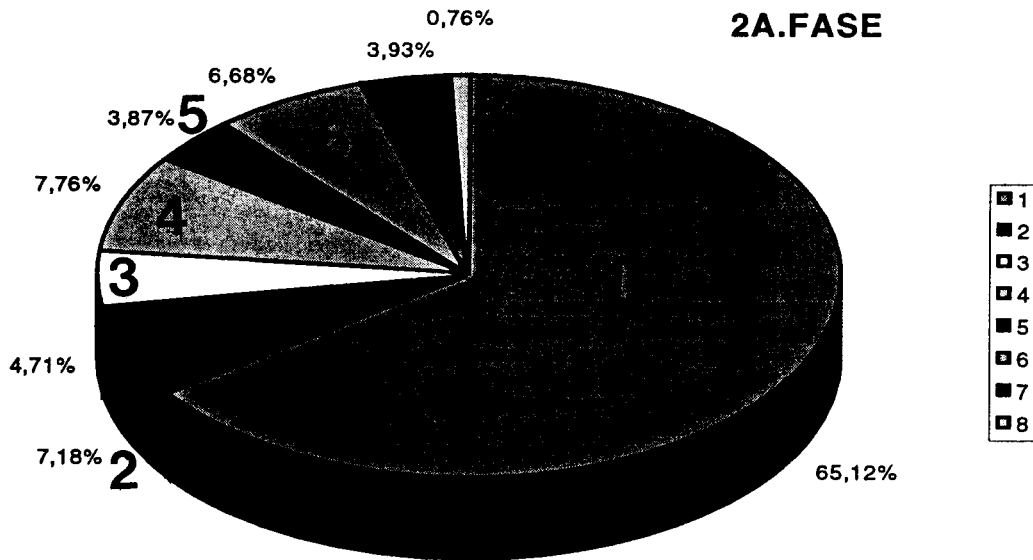
RNE, 1a. fase

Gràfic 17

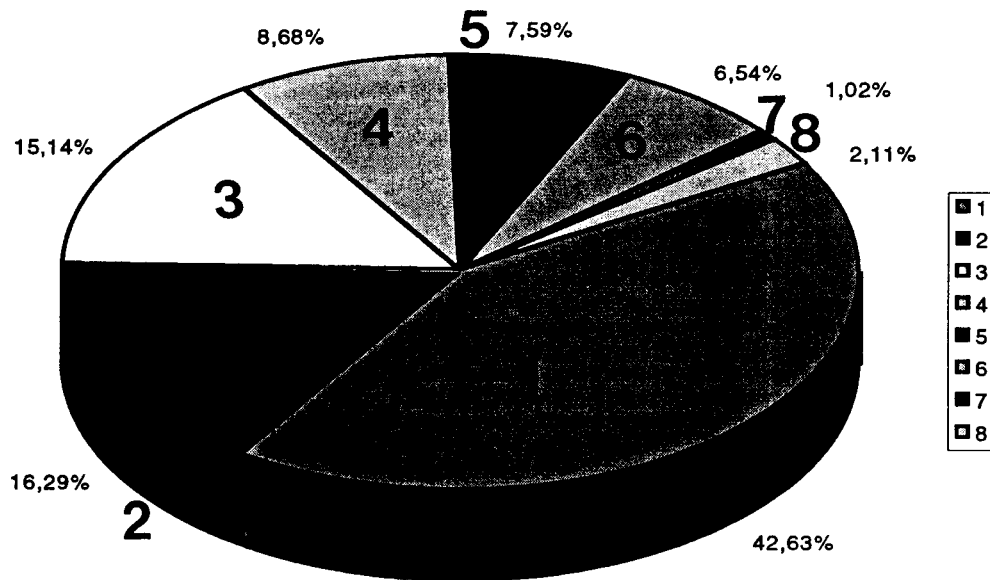
1 Política estatal	5 Cultura i espectacles
2 Política internacional	6 Successos
3 Economia	7 Comunicació
4 Societat	8 Esport

SER, 1a. fase

Gràfic 18

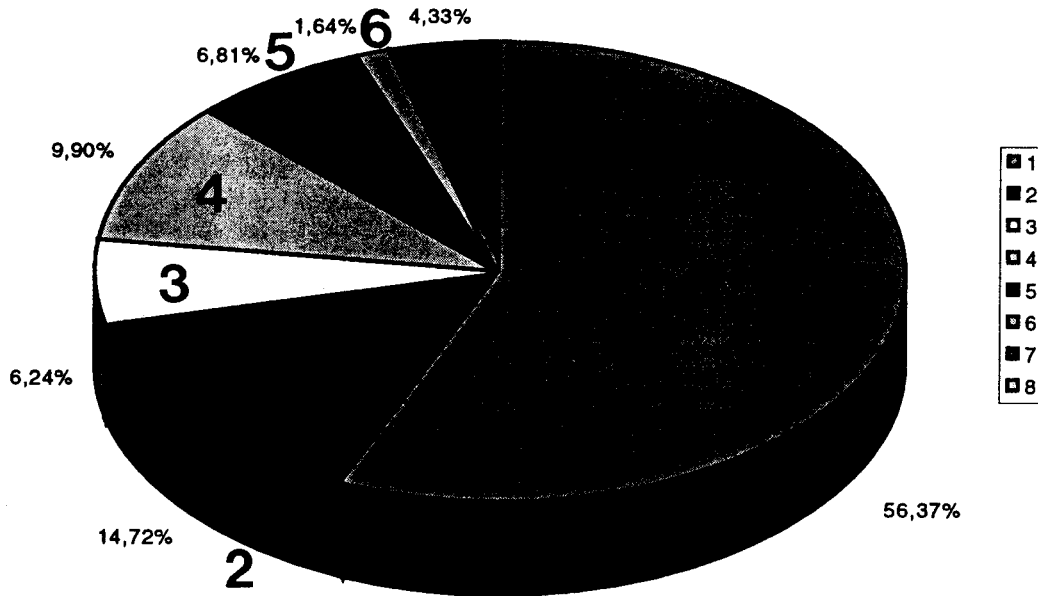
Catalunya Ràdio, 2a. fase

Gràfic 19

1 Política estatal	5 Cultura i espectacles
2 Política internacional	6 Successos
3 Economia	7 Comunicació
4 Societat	8 Esport

RNE, 2a. fase

Gràfic 20

1 Política estatal	5 Cultura i espectacles
2 Política internacional	6 Successos
3 Economia	7 Comunicació
4 Societat	8 Esport

9 Conclusions i Propostes

9.1 Conclusions

Després de fer el buidatge, codificació i anàlisi del material recollit hem arribat a les següents conclusions:

- El tractament dels immigrants no comunitaris als mitjans de comunicació analitzats (premsa, ràdio i televisió) és negatiu a nivell general, si estudiem les notícies d'actualitat sobre aquest col·lectiu des dels criteris de qualitat i ús dels llenguatges textuals i visuals.
- El tractament quantitatiu de notícies sobre immigració no comunitària als mitjans analitzats és pràcticament insignificant durant els períodes considerats.
- La temàtica de les notícies sobre immigrants fa referència més a aspectes negatius, conflictius i burocràtics, que no pas a qüestions positives i per tant de la seva quotidianitat (familiar, educativa, laboral, cultural, etc.)
- Pel que fa a la contrastació de la informació s'adverteix una escassa diversificació de les fonts consultades, de les quals destaca la primàcia de les fonts oficials.
- S'hi ha trobat un ús excessiu d'imatges on els immigrants apareixen o bé en activitats passives, o realitzant tasques poc qualificades o tràmits burocràtics. També en situacions delictives, on els tenen atribuïda una actitud de protagonisme diferent a l'habitual de les seves dinàmiques.
- Els mitjans esdevenen configuradors d'una realitat referent als

immigrants que respon a tòpics i estereotips socials.

- L'espai dedicat al tractament visual amb fotografies és mínim, i quan apareix, no aporta cap significació nova i diferent a la del text, o bé afegeix tòpics amb els quals es relaciona el col·lectiu d'immigrants.
- El tractament informatiu dels immigrants en els mitjans de comunicació és divers. Fins i tot pot variar, al si d'un mateix mitjà, el contingut d'una mateixa informació.
- La menció del país o àrea geogràfica de procedència dels immigrants s'associa, normalment, amb: catàstrofes naturals, assassinats, fam, guerres, narcotràfic, terrorisme, màfia, prostitució, etc. És per això que predomina una visió distorsionada de les seves cultures a la nostra societat.
- La situació espacial de la informació al diari i la seva ubicació espai-temporal a la ràdio i a la televisió, constitueixen un element valoratiu determinant de la notícia.
- A la premsa, la valoració de les notícies ve donada per una diversitat d'elements textuais i visuals entre els quals cal destacar la intertextualitat i els comentaris i referències trobats entre línies.

9.2. Propostes

Relatives al tractament informatiu

- Renovació permanent del material àudio-visual referent als continguts sobre els immigrants.
- Accés dels periodistes a una agenda àmplia i diversa de fonts d'informació sobre el col·lectiu d'immigrants.
- Elaboració d'un banc de dades el contingut del qual vingui referit a informacions sobre els països d'origen, activitats dels col·lectius i organitzacions d'immigrants...
- Sessions de discussions i instàncies de capacitació dirigides a enfortir processos d'identificació i conceptualització de la realitat social dels immigrants
- Les organitzacions i col·lectius d'immigrants haurien de constituir gabinets de premsa per tal de facilitar als mitjans l'accés a un material informatiu propi.

Relatives a la recerca

- Es fonamental recollir idèntiques onades de materials informatius durant els mateixos períodes dels anys vinents amb la finalitat d'estudiar l'evolució dels indicadors sócio-comunicatius establerts.
- Les informacions i conclusions d'aquest anàlisi serveixen per aprofundir en altres branques de l'estudi de la relació sócio-comunicativa entre migració i comunicació, de les quals cal destacar:

- Recepció i percepció, per part de les audiències d'àmbit català, de les notícies analitzades, referides a aquest col·lectiu.
- Rutines de producció de les notícies sobre aquests col·lectius minoritaris.
- Participació dels sectors immigrants als mitjans de comunicació generals i locals i a la producció de les notícies sobre immigrants no comunitaris.
- Mitjans de comunicació i quotidianitat dels col·lectius immigrants.
- Programació general dels mitjans.